

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET

KRYETAR I K.K.T.S.E

Z. EDI RAMA

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË

ZNJ. BELINDA BALLUKU

Kryetar i Këshillit Bashkiak

Z. IZET SILLAJ

Miratuar me Vendim të Këshillit Bashkiak

Nr. 51, Datë 04.12.2020

Kryetar i Bashkisë

ZNJ. MAJLINDA QILIMI

PLANI I PËRGJITHSHËM KOMBËTAR I BASHKISË DELVINË

STRATEGJIA TERRITORIALE

Miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr. 4, Datë 28.12.2020

Sektori i Planifikimit të Territorit: Kastriot Musllimi

STUDIO KONSULENTE: Studio "DEA". Nr. Liç 4919/10

Bashkia Delvinë

Plani i Përgjithshëm Vendor
Strategjia e Zhvillimit të Territorit

Përmbajtja

1	Dokumentet e planifikimit të hartuara më parë dhe parashikimet e PPK	6
1.1	Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit	6
1.2	Plani Strategjik për Qarkun e Vlorës	8
1.3	Plani Operacional i Zhvillimit Vendor, Bashkia Delvinë, 2016 - 2019	10
1.4	Analizimi i Strategjive Kombëtare/Sektoriale të cilat ndikojnë në zhvillimin e territorit	11
1.4.1	Strategjia ndërsektoriale e mjedisit	11
1.4.2	Strategjia kombëtare për menaxhimin e integruar të burimeve ujore 2017-2027	14
1.4.3	Programi kombëtar sektorial për menaxhimin e integruar të ujit 2018-2030	15
1.4.4	Strategjia kombëtare për zhvillim dhe integrim 2015-2020	17
1.4.5	Strategjia sektoriale e transportit	18
1.4.6	Strategjia ndërsektoriale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 2015 – 2020	19
1.4.7	Strategjia kombëtare për zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit 2019 – 2023	21
1.4.8	Strategjia kombëtare e energjisë 2013 -2020	22
1.4.9	Strategjia kombëtare e menaxhimit të integruar të mbetjeve	24
1.5	Përfundime të analizës së planeve të mëparshme	25
2	Përfundime të analizës së metabolizmit	26
3	Përdorimi i tokës dhe sistemet e territorit	30
3.1	Sistemet territorial	30
3.1.1	Sistemi natyror	32
3.1.2	Sistemi bujqësor	32
3.1.3	Sistemi urban	33
3.1.4	Sistemi infrastrukturor	33
3.1.5	Sistemi ujor	34
3.2	Përdorimi ekzistues i tokës	34
4	Profili ekonomik i bashkisë	36
4.1	Tokat bujqësore, si potencial i zhvillimit ekonomik	37
4.2	Evidentimi i mundësive për zhvillimin e turizmit	40
4.2.1	Elementet natyrorë dhe orientimi i ofertës turistike	40
4.2.2	Elementet kulturorë dhe të trashëgimisë që i shërbejnë ofertës turistike	41
4.2.3	Zonimi	42
5	Gjendja e infrastrukturave	43
5.1	Infrastruktura rrugore	43
5.2	Sistemi i ujësjellës – kanalizimeve	44
5.3	Menaxhimi i mbetjeve	45
5.4	Rrjeti elektrik dhe ndriçimi publik	45
6	Demografia	46

7	Vizioni i Zhvillimit Territorial i Bashkisë Delvinë	49
7.1	Drejtimit kryesore të zhvillimit të qendrueshëm	50
7.2	Objektivat strategjikë, programet dhe projektet	52
7.3	Projektet prioritare të zhvillimit.....	59
7.4	Konvertimet e sistemeve territoriale të nevojshme për zbatimin e Vizionit Strategjik	82
7.5	Plani i Veprimeve.....	83
8	Këshillimi me publikun.....	101
8.1	Forumi për Bashkërendimin e Planifikimit në nivel Vendor	101
8.2	Dëgjesa Publike.....	102

Lista e figurave

Figure 1 Poli i zhvillimit rajonal Gjirokastrë - Sarandë (Burimi: PPK 2030)	7
Figure 2 Projektet e koordinuara të zhvillimit (Burimi: PSQV).....	9
Figure 3 Diagrama e Pemës së Objektivave (Burimi: POZHV, Bashkia Delvinë)	10
Figure 4 Fluksi i Ujit në Bashkinë Delvinë. (Burimi: Shërbimi Gjeologjik Shqiptar dhe Dea Studio)	28
Figure 5 Fluksi i Ushqimit në Bashkinë Delvinë (Burimi: Dea Studio)	28
Figure 6 Fluksi i Energjisë në Bashkinë Delvinë (Burimi: Dea Studio)	29
Figure 7 Fluksi i Mbetjeve në Bashkinë Delvinë (Burimi: Dea Studio)	29
Figure 12 Ndarja e territorit sipas 5 sistemeve territoriale (Përpunoi: Dea Studio).....	31
Figure 13: Rezervati Natyror i Menaxhuar i Rrëzomës (BURIMI: AKZM).....	32
Figure 14: Ndarja e territorit sipas 5 kategorive të përdorimit të tokës (Përpunoi: Dea Studio).....	35
Figure 15: Harta e burimeve natyrore dhe tokës bujqësore (Burimi: Bashkia Delvinë dhe Dea Studio) ...	38
Figure 12: Harta e infrastrukturës rrugore sipas kategorive të Kodit Rrugor në nivel bashkie (Përgatiti: Dea Studio).....	44
Figure 13: Popullsia në Qarkun e Vlorës (Burimi: INSTAT, Census 2011)	48
Figure 19: Harta e Vizionit Strategjik të Zhvillimit të Bashkisë Delvinë (Burimi: Dea Studio).....	50
Figure 20: Skemë funksionale e infrastrukturës rrugore në territorin e Bashkisë Delvinë (Burimi: Dea Studio dhe Bashkia Delvinë).....	53
Figure 21: Aksi i rrugës për zgjerim dhe asfaltim (Përpunoi: DEA Studio).....	60
Figure 22: Rruga që lidh fshatrat Kakodhiq – Lefterhor – Sopot (Përpunoi: DEA Studio)	62
Figure 23: Ndërtimi i ujësjellësit të ri, fotografi ilustruese (Burimi: https://ëëë.alsat-m.tv)	64
Figure 24: Shembull impianti i trajtimit të ujrave të zeza (Burimi: http://ëëë.alshgroup.com).....	66
Figure 25: Zona e ish-Divizionit në Delvinë (Përpunoi: DEA Studio).....	68
Figure 26: Restaurimi i shkollës "Sulejman Delvina" (Përpunimi: Dea Studio).....	70
Figure 27: Vendndodhja e mundshme e ngritjes së tregut rajonal bujqësor në Stjar (Përpunoi: Dea Studio).....	72
Figure 28: Vendndodhja e mundshme e ngritjes së qendrës së grumbullimit të produkteve bujqësore në Bajkaj (Përpunoi: Dea Studio)	74
Figure 29: Harta e kanalit kullues ujitës K-K-5, Bajkaj (Burimi: Bashkia Delvinë)	76
Figure 30: Planimetri e përgjithshme e fshatit Kamenicë dhe lagjeve të tij (Përpunimi: DEA Studio).....	78

Figure 31: Itinerari i shtegut të propozuar (Përpunoi: DEA studio) 80

Lista e tabelave

Table 1: Sistemet territoriale në bashkinë Delvinë sipas sipërfaqës dhe përqindjes (Përpunoi: Dea Studio)	31
Table 2:Kategoritë e përdorimit të tokës, bashkia Delvinë (Përpunoi: Dea Studio).....	35
Table 3: Boniteti i tokave bujqësore sipas fshatrave të njësisë administrative Vergo (Burimi: Zyra e Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës, Qarku Vlorë dhe Dea Studio).....	39
Table 4: Boniteti i tokave bujqësore sipas fshatrave të njësisë administrative Delvinë (Burimi: Zyra e Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës, Qarku Vlorë dhe Dea Studio).....	39
Table 5: Popullsia sipas ndarjes së re administrative për bashkinë Delvinë (Burimi: INSTAT, Census 2011)	46
Table 6: Struktura moshore (Burimi: INSTAT, Census 2011)	47
Table 7: Ndryshimi i sistemeve territoriale (Burimi: Dea Studio)	82
Table 8: Konvertimet e sipërfaqeve sipas sistemeve (Burimi: Dea Studio)	83

1. Dokumentet e planifikimit të hartuara më parë dhe parashikimet e PPK

Në kuadër të bashkërendimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Delvinë, është e domosdoshme analizimi dhe respektimi i planeve të hartuara më parë që prekin territorin e kësaj bashkie dhe ato që janë në fuqi. Në Planin e Përgjithshëm Kombëtar janë përfshirë të gjitha strategjitë referuese që prekin zhvillimin e territorit me kohëzgjatje deri në vitin 2030. Bashkia e Delvinës nuk ka pasur Plan Rregullues më parë, në fuqi, por në vitin 2016 është hartuar Plani Operacional i Zhvillimit Vendor, qëllimi i të cilit ishte hartimi i planit 3 vjeçar afatmesem mbi identifikimin e investimeve prioritare të nevojshme për këtë bashki. Në vijim do të analizohen secili nga këto plane dhe përkthimi i tyre në orinetime konkrete mbi të cilat ky plan që po hartohet duhet të mbështetet.

- Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit
- Plani Strategjik për Qarkun e Vlorës, 2011 - 2020
- Plani Operacional i Zhvillimit Vendor, Bashkia Delvinë (Mars 2016 - 2019)
- Strategjitë Kombëtare/Sektoriale të cilat ndikojnë në zhvillimin e territorit

1.1 Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit

Plani i Përgjithshëm Kombëtar (PPK) qendron i pari në hierarkinë e planifikimit territorial kombëtar, i cili përcakton kuadrin për zhvillimin e të gjithë territorit dhe jep udhëzimet bazë për planet e hirarkive më të ulta.

Në Planin e Përgjithshëm Kombëtar është vendosur hierarkia e qendrave, ku standardizimi i qendrave urbane është një element shumë i rëndësishëm. Duke qenë se këto qendra kanë funksione, detyra e shërbime për komunitetet në territorin e tyre përkatës, kategorizimi i tyre është i rëndësishëm në zhvillimin ekonomik, kohezionin social dhe ruajtjen e ekosistemeve natyrore të tyre. Vendosja e kategorizimit nga ana tjetër, përbën thelbin e zhvillimit të qëndrueshëm, duke përqendruar dhe diferencuar sasinë dhe tipin e projekteve sektoriale sipas karakteristikave dhe veçorive të tyre.

Sistemi i qendrave urbane në të gjithë territorin shqiptar karakterizohet nga kjo hierarki:

- I. Metropoli,
- II. Qendra Primare Urbane,
- III. Qendra Sekondare Urbane,
- IV. Qendra Terciare Urbane,
- V. Qendra Lokale,
- VI. Lokalitete.

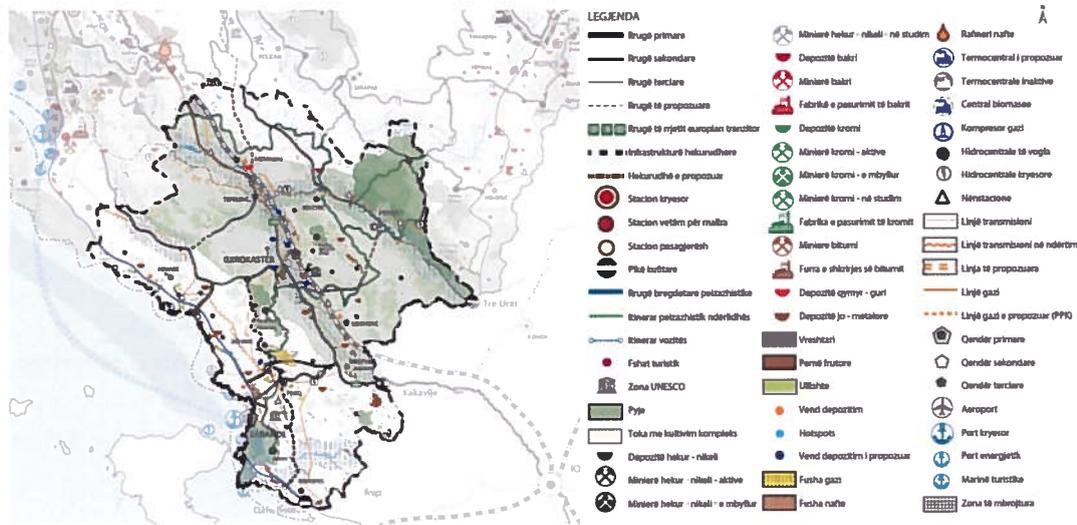

Figure 1 Poli i zhvillimit rajonal Gjirokastrë - Sarandë (Burimi: PPK 2030)

Qendra e **Bashkisë Delvinë** është kategorizuar si **qendër terciare urbane**. Përcaktimi është i rëndësishëm për sa i përket mbulimit me funksione të shërbimeve arsimore dhe shëndetësore të nivelit të tretë si p.sh. poliklinikat. Këtu bëjnë pjesë veçanërisht:

- *Funksionet ekonomike dhe të vendbanimeve,*
- *Funksionet e tregtisë me pakicë,*
- *Funksionet kulturore dhe të rekreacionit,*
- *Funksionet administrative,*
- *Funksionet arsimore shkolla të mesme, shkolla profesionale,*
- *Funksionet shëndetësore dhe të përkujdesjes sociale.*

Plani i Përgjithshëm Kombëtar, në varësi të statusit aktual dhe të propozuar të qendrave urbane, me qëllim sigurimin e zhvillimit të territorit në përputhje me Vizionin e PPK-së "Shqipëria 2030", propozon ndërhyrje konsoliduese, përforcuese, rigjeneruese, kooperuese dhe fuqizuese për qendrat urbane. Për Bashkinë Delvinë propozohet përforcim dhe rigjenerim - si qendër terciare urbane qendrore.

Propozimet e PPK-së që shtrihen në territorin e Bashkisë Delvinë apo prekin zhvillimin e tij në mënyrë të drejtpërdrejtë janë:

- Mbulimi me shërbimin e ujësjellësit dhe kanalizimeve, për zonat turistike dhe suburbane.

- itinerari turistik vozitës lumor-liqenor, duke integruar vozitjen dhe lundrimin në një rrjet rekreativ që përfshin: liqenin e Butrintit, liqenin e Viroit, Syrin e Kaltër, etj.
- Krijimi i një tregu rajonal bujqësor në zonë, që do të plotësojë zinxhirin ekonomikobujqësor në agro-përpunimin e produkteve bujqësore.
- Shtimin e linjës hekurudhore drejt kufirit me Greqinë, duke bërë lidhjen mes Tepelenës, Gjirokastrës, Dropullit e Kakavijës.
- Vlerësimin e potencialit natyror për diversifikimit e përdorimit të energjisë së rinovueshme dhe asaj alternative, duke shfrytëzuar erërat e forta në grykën e lumit Drino, rrezatimin e favorshëm diellor (rreth 2700 orë/vit) dhe fushat e gazit e të naftës, përkatësisht në Delvinë dhe Finiq.

Plani Strategjik për Qarkun e Vlorës

Plani Strategjik për Qarkun e Vlorës u hartua me mbështetjen e Programit të Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (PNUD) ART GOLD 2, Agjencisë për Zhvillimin Lokal Ekonomik "AULEDA" dhe Këshillin e Qarkut Vlorë, për periudhën kohore 2011 - 2020. Ky Plan përfaqëson një platformë koordinimi ndërmjet donatorëve, organizatave ndërkombëtare, orientimeve kombëtare dhe politikave rajonale dhe lokale.

Programet dhe projektet e kësaj strategjie synojnë drejt harmonizimit të fuqive, në termat e burimeve dhe avantazheve krahasuese, me mundësitë. Objektivi është eliminimi i dobësive dhe shmangia e kërcënimeve pa marrë parasysh nëse programet dhe projektet funksionojnë në nivel pushteti qëndror apo vendor. Në nivel masash strategjike të cilat duhet të ndërmerren nga bashkitë e qarkut Vlorë, duke përfshirë dhe bashkinë Delvinë për të arritur objektivat e Strategjisë së Zhvillimit të qarkut janë si më poshtë:

- Shërbimet e informacionit për turistët, komunikim dhe marketing i efektshëm territorial;
- Përmirësimi i infrastrukturës dhe i shërbimeve për turizmin;
- Vlerësimi dhe integrimi i identiteteve kulturore, e peizazhit dhe e burimeve mjedisore për zhvillimin dhe diferencimin turistik;
- Promovimi i produkteve tipike dhe rritja e produkteve cilësore për qëllime eksporti;
- Arsimimi dhe trajnimi lidhur me sektorët kyç për zhvillimin rajonal;
- Përmirësimi i zinxhirëve të vlerave që lidhen me prodhimin kulturor dhe me trashëgiminë kulturore, duke përfshirë artizanatin artistik, muzikën tradicionale dhe artin bashkëkohor;
- Mbrojtja dhe zhvillimi i qëndrueshëm i zonave natyrore, i peizazheve dhe ruajtja e

biodiversitetit;

- Përmirësimi dhe rinovimi i shërbimeve të kujdesit social;

Ky Plan ka propozuar disa projekte të integruara për zhvillimin e qarkut, ndër të cilët krijimin e rrethit agroushqimor të Delvinës. Projektet e propozuara janë:

- Qarku i turizmit kulturor
- Rrethi rural i luginës së Shushicës
- Qarku i turizmit peizazhor të bregdetit jugor të Shqipërisë
- Rrethi agroushqimor i Delvinës – *Krijimi i një partneriteti për menaxhimin dhe zhvillimin rural në mënyrë të koordinuar të një zone nënrajonale, që karakterizohet nga tradita e fortë bujqësore dhe trashëgimia e pasur e produkteve tipike agroushqimore me një treg të konsoliduar (Saranda). Partneriteti do të përfshijë qeverisjet vendore dhe një grup biznesesh (individuale dhe në partneritet), që punojnë në sektorin agroushqimor.*

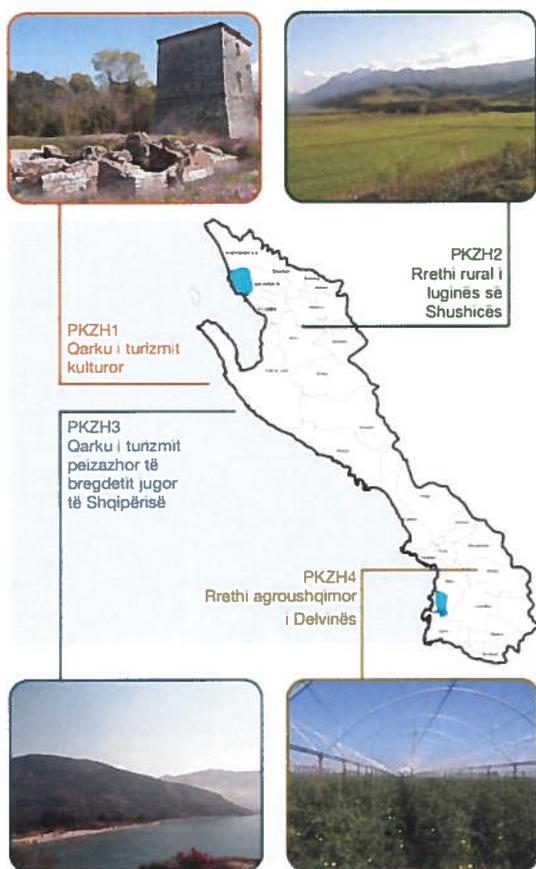

Figure 2 Projektet e koordinuara të zhvillimit (Burimi: PSQV)

1.3 Plani Operacional i Zhvillimit Vendor, Bashkia Delvinë, 2016 - 2019

Plani Operacional i Zhvillimit Vendor i Bashkisë Delvinë u hartua me mbështetjen e Ministrit të Shtetit për Çështjet Vendore dhe projektit STAR (Support to Territorial and Administrative Reform) në Shqipëri. Ky Plan ka një kohëzgjatje 3 vjeçare, plan afatmesëm, i cili rishikohet çdo vit në varësi të burimeve financiare që bashkia Delvinë ka në dispozicion dhe ka si qëllim identifikimin dhe prioritarizimin e investimeve që bashkia angazhohet të realizojë. Ky dokument ka evidentuar nevojat më emergjente më të cilat është përballur bashkia e Delvinës gjatë hartimit të tij dhe janë propozuar ndërhyrjet e nevojshme për plotësimin e tyre. Zbatimi I këtij plani deri në evidentimin e gjendjes ekzistuese të bashkisë nga Plani I Përgjithshëm Vendor, nuk I ka plotësuar të gjithë propozimet e tij. Më poshtë renditen disa projekte të nevojshme, të propozuara nga Plani Operacional i Zhvillimit Vendor dhe të vlerësuara nga përfundimet e analizës së Planit të Përgjithshëm Vendor që janë me vlerë për zhvillimin e bashkisë Delvinë, për të marrë në konsideratë gjatë hartimit të dokumentit të Strategjisë Territoriale.

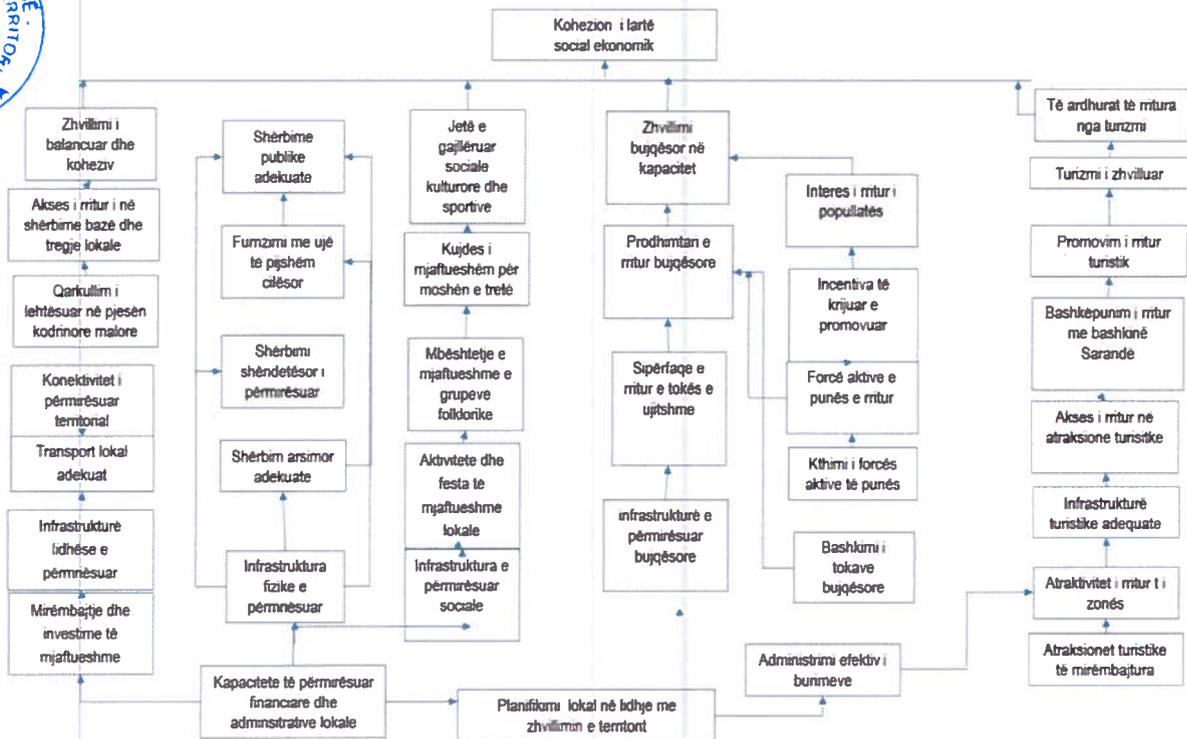

Figure 3 Diagrama e Pemës së Objektivave (Burimi: POZHV, Bashkia Delvinë)

Vizioni i Bashkisë Delvinë është krijimi i një bashkie dinamike në ofrimin e shërbimeve publike me cilësi, dhe gjithëpërfshirëse në përputhje ndaj kërkesave dhe sfidave të komunitetit, ku të

gjithë sëbashku mund të marrin pjesë në harmoni dhe dinjitet.

Problematikat e ngritura nga ky Plan, të shprehura në mënyrë të përmbledhur, janë:

- Mungesa e ujit të pijshëm
- Papunësia e lartë
- infrastruktura në gjendje jo të mirë që lidh qytetin me fshatrat
- Nevoja për rehabilitimin e shkolla dhe kopshteve
- Ndërtimi i landfill-it në fshatin Bajkaj
- Rritja e arsimimit të komunitet rom dhe egjiptian
- Ngritja e rrjetit të artizanëve të Delvinës

Ndërsa objektivat e këtij plani afatmesëm, të cilat synojnë arritjen e vizionit të Bashkisë Delvinë janë renditur më poshtë të përmbledhura:

- Zhvillimi i qëndrueshëm, i balancuar dhe koheziv i bashkisë
- Përmirësimi i lidhjeve dhe shërbimeve publike
- Mbështetje e integruar për bujqësinë dhe turizmin
- Mbrojtja e ambientit dhe burimeve natyore

1.4 Analizimi I Strategjive Kombëtare/Sektoriale të cilat ndikojnë në zhvillimin e territorit

1.4.1 Strategjia ndërsektoriale e mjedisit

Strategjia Ndërsektoriale e Mjedisit është hartuar nga Ministria e Mjedisit e hartuar për vitet 2015-2020. Çështjet kryesore të trajtuara në të janë si më poshtë.

Cilësia e ajrit në zonat kryesore urbane është përmirësuar mesatarisht në masën 30 %, por problematike ngelet shkalla e ekspozimit të popullatës ndaj ndotjes, si pasojë e tejkallimit të normës vjetore të ditëve të ndotura². Përmirësimet në cilësinë e ajrit lidhen kryesisht me përmirësimin e infrastrukturës rrugore në zonat urbane.

Ndikimet nga **ndryshimeve klimatike** paraqesin sfida të rëndësishme për Shqipërinë, në mënyrë të veçantë për të perballuar ndikimet në energji, ujë, bujqësi, shëndetesi, turizem, biodiversitet dhe në mirëqenien e komunitetit lokal.

Në fushën e kimikateve kuadri ligjor për kimikatet dhe substancat e rrezikshme ekziston, megjithatë është pjesërisht në linjë me legjislacionin Europian në këtë fushë. Gjatë vitit 2015 është parashikuar plotësimi i paketës ligjore për kimikatet, nëpërmjet miratimit të ligjit të kimikateve dhe 5 akteve nenligjore në zbatim të tij.

Mbetjet. Menaxhimi i mbetjeve ne vend është akoma ne një nivel te ulet. Me sisteme për grumbullimin e mbetjeve te ngurta janë pajisur vetëm qytetet, por jo zonat rurale. Sasia e mbetjeve qe riciklohet, eshte ne masen 10%. Kryesisht mbetjet asgjësohen ne vend grumbullimet e mbetjeve. Përvec landfilleve te Sharres dhe Bushatit ka përfunduar ndërtimi i landfillit në Sarandë/Bajkaj ndërsa brenda një afati te shkurtër (2015) do të fillojë ndërtimi i landfillit në Korçë/ Maliq (mbështetur nga KfË).

Një nga objektivat e realizuara te politikës **ne sektorin pyjor**, nëpërmjet programeve te realizuara është arritur transferimi i pyjeve dhe kullotave drejt 315 njësive te qeverisjes vendore për te siguruar gjithë përfshirjen duke i mbështetur ato me plane menaxhimi dhe punime pyllëzimi dhe përmirësimi ne pyje. Sipërfaqja fondit pyjor kullosor e mbuluar me plane mbarështimi deri ne vitin 2012, është rritur me 48% krahasuar me vitin 2007 nga punimet pyjore te kryera ne 12.000 ha pyje te degraduar, erozioni është reduktuar me rreth 200.000 ton sedimente.

Vizioni

Vend me një zhvillim të qëndrueshem social dhe ekonomik, duke mbrojtur burimet natyrore nga ndotja dhe degradimi, nëpërmjet menaxhimit të integruar të tyre dhe duke promovuar vlerat mjedisore e duke i vendosur ato në perfitim të prosperitetit ekonomik.

Politikat e mbrojtjes se mjedisit

- Përmirësimit të cilësisë dhe reduktimin e ndotjes së ajrit dhe ndotjes akustike në zonat kryesore urbane dhe zonat turistike;
- Parandalimit dhe kontrollit te integruar te ndotjes dhe rreziqeve nga ndotja dhe aksidentet industriale duke monitoruar dhe kontrolluar zbatimin e normave dhe standarteve te shkarkimeve ne mjedis nga operatoret industriale;
- Kryerjes së Vlerësimeve të Ndikimit në Mjedis për projektet e zhvillimit, me qëllim që autoriteti i planifikimit ose autoriteti përgjegjës për licencimin, kur shqyrton dhënien ose jo të lejes së zhvillimit/licencës përkatëse për një projekt, apo vendosjen e kushteve për zhvilluesin, merr në konsideratë perfundimet e procesit te Vleresimit te Ndikimeve mjedisore për ndikimet në mjedis qe do te kete projekti i propozuar, si dhe përfshirjen e publikut dhe te gjithë aktoreve gjate procedures se Vleresimit te ndikimit ne mjedis.
- Kryerjes se Vlersimeve Strategjike Mjedisore per planet apo programet, per vleresimin e pasojave në mjedis të nje plani ose programi të propozuar për zbatim, me qellim që të sigurojë që këto pasoja mjedisore te adresohen plotësisht që në fazat e hershme të vendimmarrjes përkrah konsideratave ekonomike dhe sociale.
- Menaxhimin e integruar të mbetjeve me fokus ne përmbushjen e standardeve kombëtare dhe ndërkombetare, trajtimin e mbetjeve brenda këtyre standardeve dhe rritjen e ndërgjegjes sociale mbi efektet e dëmshme të mbetjeve në mjedis.
- Ngritjes se Sistemit Kombetar te Menaxhimit te Kimikateve;

- Mbrojtjes dhe menaxhimit të qëndrueshëm të biodiversitetit, shtimit të sipërfaqes së Zonave të Mbrojtura, menaxhimit të integruar të tyre dhe ngritjen e rrjetit ekologjik "NATURA 2000";
- Mirë menaxhimit të burimeve ujore nëpërmjet vendosjes së një kuadri monitorimi dhe kontrolli, për të reduktuar ndotjen e ujrave nëntokësore dhe sipërfaqësore nga aktivitetet e veprimtarive industriale, bujqësore dhe aktivitetet e popullsisë në zonat rurale dhe urbane, që shkaktojnë demtim të ekosistemeve ujore, si dhe të lumenjve nga shfrytëzimi pa kriter, mbrojtja e ujrave detare, menaxhimi i ujrave ndërkufitare, zvogelimi i efekteve nga permbytja dhe thatësira;
- Menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve të gjalla të ujërave detare dhe të ujrave të brendshme;
- Zhvillimit të qëndrueshëm dhe shumë funksional të burimeve pyjore dhe kullimore që sigurojnë shtimin e sipërfaqeve pyjore rrisin prodhimtarinë dhe aftësinë ripërtëritëse të pyjeve, parandalojnë degradimin e mëtejshëm të tokës, mbrojnë biodiversitetin e sigurojnë potencial maksimal për të përmbushur funksionet ekologjike, ekonomike dhe sociale në nivel lokal, kombëtar dhe global pa cenuar ekosisteme të tjera

Politikat e ndryshimeve klimatike gjatë periudhës 2015 -2020 përfshijnë:

Forcimin e kapaciteteve në institucionet përkatëse për hartimin e politikave për klimën, me prioritet ngritjen e sistemit të monitorimit dhe të raportimit vjetor të GHG-ve në përputhje me kërkesat e BE-së dhe përcaktimin e pikave fokale për ndryshimet klimatike në ministritë dhe agjencitë përkatëse;

Përcaktimin e skenarëve të përmirësuar të emisioneve të gazeve me efekt serrë në kuadër të Komunikimit të Tretë Kombëtar në bazë të informacionit të ri nga inventari i pyjeve për vitin 2014 dhe Inventarit të GHG deri në vitin 2010;

Përcaktimin në qershor 2015, të kontributit kombëtar për reduktim të GHG deri në vitin 2020 në kuadër të arritjes së marrëveshjes së madhe të paleve në Paris 2015.

Zhvillimin e NAMA-ve prioritare me përfitime ekonomike, sociale dhe mjedisore të cilat mund të marrin mbështetje nga donatorët (shumëpalëshe dhe dypalëshe), dhe në mënyrë të veçantë nga Fondi i Gjellbër i Klimës.

Vendosjen e një mekanizmi efektiv dhe efikas të financimit për të kanalizuar fondet e brendshme dhe ndërkombëtare të lidhura me veprimet për klimën;

Zbatimin e Planit të Veprimit për Efiçencën e Energjisë;

Integrimi i objektivave të përshtatjes (adaptimit) dhe reduktimit të GHG në planifikimin urban, menaxhimit të ujërave dhe tokës duke përfshirë bujqësinë, pyjet dhe ruajtjen e natyrës.

Mbështetjen e strategjive që përmirësojnë aftësitë ripërtëritëse të shëndetit, prones dhe funksioneve produktive të ekosistemeve ndaj ndryshimeve të klimes;

Krijimin e partneritetit rajonal për përmirësimin e teknologjisë, politikave dhe strategjive për mitigim në të gjitha sektorët e ekonomisë.

Bashkia Delvinë, në kuadër të Strategjisë Ndërsektoriale të Mjedisit duhet të sigurojë mbrojtjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të biodiversitetit, ruajtjen e zonës së mbrojtur të Rezervatit të Menaxhuar të Rrëzomës dhe tërësinë e Monumenteve të Natyrës. Aktualisht bashkia l transferon mbetjet urbane në landfillin e Bajkaj, por duhet të punojë për një sistem më efektiv drejt mbledhjes së tyre nga qendrat e banuara dhe transportit.

1.4.2 Strategjia kombëtare për menaxhimin e integruar të burimeve ujore 2017-2027

(Draft) Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Burimeve Ujore 2017-2027 (SKMIBU) është dokumenti kuadër për menaxhimin e ujërave për zhvillimin e planeve dhe dokumentave të tjera strategjike në fushën e planifikimit territorial, mbrojtjes së mjedisit, diversitetit biologjik dhe peizazhit, bujqësisë, pylltarisë, peshkimit, transportit, turizmit, shëndetit publik dhe përmban edhe dokumente të tjera përkatëse.

Proçesi i zhvillimit të Strategjisë MIBU për Shqipërinë është hartuar në mënyrë të tillë që të ofrojë një kornizë për administrimin gjithëpërfshirës të burimeve ujore, në të cilin të gjitha palët e interesit, duke përfshirë edhe sektorin privat, shoqërinë civile dhe komunitetet përdoruese, pavarësisht nga gjinia, të luajnë një rol aktiv.

Strategjia integron objektivat e politikave ekzistuese shqiptare duke marrë parasysh rreziqet që pritet të vijnë nga ndryshimet klimatike bazuar në katër 'shtylla' strategjike: 'Ujë për Njerëzit', 'Ujë për Ushqim', 'Ujë për Industrinë', dhe 'Ujë për Mjedisin'.

Rezultatet kryesore të pritshme përfshijnë:

Përdorim dhe shpërndarje të ujit në mënyrë efikase dhe të barabartë dhe një rritje thelbësore në efikasitetin e përdorimit të ujit në të gjithë sektorët me qëllim shfrytëzimin, riciklimin dhe ripërdorimin e qëndrueshëm të burimeve ujore;

Ulje të ndotjes nëpërmjet moslejimit të shkarkimeve të paligjshme dhe kufizimit të shkarkimeve të lëndëve kimike të rrezikshme në trupa ujorë (niveli i saktë i uljes do të jetë në funksion të numrit dhe natyrës të këtyre shkarkimeve);

Rritjen e qëndrueshmërisë dhe aftësisë për t'iu përshtatur ndryshimeve klimatike dhe rreziqeve që vijnë nga katastrofat natyrore;

Një njohje të thellë të të gjitha burimeve ujore në Shqipëri, duke ofruar kështu një bazë njohurish publike për vendimet (politikat) lidhur me menaxhimin e integruar të burimeve ujore;

Politika të qarta MIBU dhe zbatim të PMBU-së që synon a) objektiva të matshme në afate kohore të caktuara, në nivelete duhura, dhe b) përcaktimin e qartë të përgjegjësitëve autoriteteve, duke u bazuar në një monitorim dhe vlerësim efikas.

Aktualisht bashkia Delvinë, ka të mbuluar me rrjet Ujësjellësi pothuajse 100% të territorit të saj. Por gjithsesi është e nevojshme ndërhyrja në rrrjetin ekzistues për rikonstrukcion dhe mirëmbajtjeje.

1.4.3 Programi kombëtar sektorial për manaxhimin e integruar të ujit 2018-2030

Manaxhimi i integruar i ujit është një ndër prioritet e qeverisë shqiptare. Ky prioritet theksohet në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 (*miratuar me VKM nr. 348 datë 11.5.2016, Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillimin dhe Integrimin 2015-2020*). Sektori i ujit luan një rol të rëndësishëm në zhvillimin social dhe ekonomik të vendit. Ai lidhet ngushtë me prodhimin e energjisë elektrike, zhvillimin e bujqësisë, turizimin dhe rekreacionin. Synimet kryesore të këtij programi janë orientimi i investimeve drejt objektivave kombëtarë, përmirësimi i procesit të planifikimit, rritja e investimeve në sektor, rritja e të ardhurave që gjeneron sektori, monitorimi i vazhdueshëm dhe efektiv, sikurse edhe mbrojtja e ekuilibrave mjedisore.

Zbatimi i këtij programi do të bëhet nëpërmjet planit të veprimit që përditësohet çdo vit dhe ka një projeksion 3-vjeçar. Këto plane përfshijnë masa e aktivitete të propozuara nga të gjithë aktorët e sektorit të ujit në zbatim te objektivave kombëtare. Për të realizuar vizionin për një periudhë trembëdhjetëvjeçare (2018-2030) për sektorin e ujit janë identifikuar dhe propozuar tre qëllime, të cilat shprehen në funksion të tre shtyllave të sektorit të ujit: përdorimi i ujit, mbrojtja e ujit dhe mbrojtja nga uji. Për arritjen e këtyre qëllimeve janë propozuar trembëdhjetë objektiva të cilat tregojnë pozicionimin e sektorit të ujit për këtë periudhë.

Këto tre qëllime prekin ciklin natyror të ujit dhe nuk ndryshojnë pavarësisht kuadrit institucional, i cili ka rolin kryesor në harmonizimin e tyre.

Shtylla	Qëllimi
Përdorimi i Ujit	Nxitja e përdorimit të qëndrueshëm të burimeve ujore, shpërndarjen e drejtë të tyre ndërmjet përdoruesve, duke maksimizuar përfitimet ekonomike në respekt të kushteve mjedisore dhe parimeve të manaxhimit të qëndrueshëm
Mbrojtja e Ujit	Mbrojtja e ekosistemeve ujore, përfshirë ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore, nga ndotja shpërdorimi dhe mbishfrytëzimi, duke mirëkoordinuar të gjitha aktivitetet të cilat shkaktojnë presione mbi to si dhe duke respektuar parimet e manaxhimit të qëndrueshëm.
Mbrojtja Nga Uji	Mbrojtja e popullsisë dhe e pronës nga efektet e pakthyeshme të shkaktuara nga uji, përfshirë këtu përmbytjen dhe erozionin, në mënyrë të qëndrueshme dhe efektive.

Përdorimi i Ujit

Ofrimi i shërbimit të furnizimit me ujë të popullsisë me synim mbulimin me shërbim të sigurt dhe të vazhdueshëm. Mbulimi me shërbim furnizimi me ujë të sigurt i popullatës në zonën urbane dhe në zonën rurale.

Ofrimi i shërbimit të largimit të ujërave të përdorura me synim mbulimin me shërbimin të zonave urbane dhe rurale. Mbulimi me kanalizime i popullatës në zonën urbane dhe në zonën rurale.

Përmirësimi i sistemeve ujitëse për tokat e ujtitshme bujqësore me synim plotësimin e nevojave të fermerëve me ujë, për të ofruar kushte optimale për rritjen e kulturave bujqësore.

Përmirësimi i sistemeve të drenazhimit për sipërfaqet e ujtitshme bujqësore, me synim garantimin e kushteve optimale për rritjen e kulturave bujqësore.

Zhvillimi i qëndrueshëm i akuakulturës brenda Zonave të Përcaktuara për Akuakulturën (ZPA), me synim zhvillimin e ekonomive të akuakulturës duke respektuar kushtet mjedisore.

Shfrytëzimi i potencialeve hidroenergjetike, me synim rritjen e shfrytëzimit të kapaciteteve të burimeve ujore për hidroenergji, duke pasur parasysh detyrimet që rrjedhin nga marrëveshjet ndërkombëtare duke respektuar kushtet mjedisore.

Plotësimi i nevojave të industrisë me ujë, me synim garantimin e ujit në sasinë dhe cilësinë e nevojshme për kryerjen e aktiviteteve përkatëse, si dhe duke respektuar kushtet mjedisore.

Mbrojtja e Ujit

Vlerësimi paraprak i statusit ekologjik dhe kimik, ruajtja dhe arritja e tyre si minimalisht “të mirë”, për ato trupa ujqorë që kanë status “më pak se të mirë”, “të dobët” apo “shumë të dobët”. (ujërat sipërfaqësore, liqene, ujëra tranzitore/kalimtare, trupa ujqorë artificiale dhe shumë të modifikuara).

Vlerësimi paraprak i statusit ekologjik dhe kimik, ruajtja dhe arritja e tyre si minimalisht të mirë, për ata trupa ujqorë që kanë status “më pak se mirë”, “të dobët” apo “shumë të dobët” (ujërat nëntokësore).

Ruajtja dhe arritja e cilësisë minimalisht “e mirë” për ujërat larës (të brendshëm dhe bregdetar e kalimtar).

Mbrojtja nga Uji

Reduktimi i rrezikut dhe humbjeve nga përmytja për jetën, jetesën dhe shëndetin dhe asetëve ekonomike, fizike, sociale, kulturore dhe mjedisore të personave, bizneseve dhe komuniteteve e cila synon përmirësimin e manaxhimit të situatave të mbrojtjes nga përmytja; përmirësimi i infrastrukturës në përgjigje të fatkeqësive natyrore; garantimi i kushteve të sigurta të jetesës për njerëzit, florën dhe faunën në zonat e rrezikuara; sigurimi i asetëve ekonomike, fizike, sociale, kulturore dhe mjedisore për personat, bizneset dhe komunitetet.

Përmirësimi i kushteve teknike të digave, të cilat shfrytëzohen për ujitjen e tokave bujqësore, me synim rritjen e sigurisë dhe reduktimin e efekteve të mundshme të shkaktuara nga dëmtimi i tyre.

Ruajtja dhe reduktimi i shkallës së erozionit me synim mbrojtjen e tokave me rrezik të lartë erozioni duke forcuar infrastrukturën përkatëse në përgjigje të këtij fenomeni. Ruajtja dhe reduktimi i shkallës së erozionit për: Zonat pak të rrezikuara (20% e territorit) Zonat shumë të rrezikuara (70% e territorit).

Në kuadër të kësaj Strategjie, bashkia Delvinë duhet të punojë drejt krijimit të një fushatë ndërgjegjësimi të banorëve të saj për mosshpërdorimin e ujit si edhe për mënyrat e riciklimit të tij. Prioritare për bashkinë mbetet mbulimi 100% i territorit të saj me infrastrukturën e furnizimit me ujë.

1.4.4 Strategjia kombëtare për zhvillim dhe integrim 2015-2020

“Shqipëria – një demokraci në forcim, në rrugën drejt integritit të saj në Bashkimin Evropian me një ekonomi konkurruese, të stabilizuar dhe të qëndrueshme, që garanton të drejtat themelore dhe liritë e njeriut”

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) përfaqëson dokumentin themelor strategjik që kombinon axhendën e integritit në Bashkimin Evropian me zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik e shoqëror të vendit, përfshirë edhe ndërlidhjen me Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm. SKZHI II është dokumenti që paraqet vizionin për zhvillimin e demokracisë, zhvillimin shoqëror dhe ekonomik të vendit gjatë periudhës 2015-2020, duke ravijëzuar aspiratat për integrim në Bashkimin Evropian. SKZHI 2015- 2020 paraqet se si ky vizion do të arrihet përmes politikave dhe përparësive që synojnë, si më poshtë:

- Nxitjen e ritmeve të zhvillimit të vendit, duke gjeneruar rritje ekonomike të qëndrueshme, përmes një stabiliteti makroekonomik dhe financiar;
- Arritjen e standardeve që u shërbejnë qytetarëve, rritjes së mirëqenies dhe sigurimit të mbrojtjes së të drejtave të tyre;
- Transformimin e Shqipërisë në një vend me standarde, që mundësojnë anëtarësimin në Bashkimin Evropian;
- Ndërtimin e politikave që rrisin konkurrueshmërinë dhe rritjen ekonomike të vendit, krahasuar me vendet e rajonit dhe më tej.

Platforma mbi të cilën u zgjodh qeveria e re nga zgjedhjet kombëtare të datës 23 qershor të vitit 2013 bazohej mbi një vizion të përsheptimit të rritjes ekonomike, krijimit të vendeve të punës, rikthimit të besimit tek qeveria, çuarjen më përpara të progresit drejt anëtarësimit në BE dhe realizimin e nevojave urgjente të qytetarëve. Gjatë muajve në vijim, nga mesi i vitit 2014,

qeveria hartoi programin e saj për “përkthimin” e këtij vizioni në rezultate nëpërmjet evidentimit dhe miratimit të gjashtë prioritetëve kryesorë për të gjithë qeverinë. Prioritetet janë: (1) shërbime publike inovatore, që kanë në qendër qytetarin (qeverisja e mirë); (2) rimëkëmbja dhe konsolidimi financiar i sektorit të energjistikës (energji); (3) nxitja e novacionit dhe konkurrueshmërisë (investimet e huaja direkte dhe të brendshme); (4) menaxhimi i integruar i ujit; (5) menaxhimi i integruar i tokës; dhe (6) reforma strukturore financiare.

Për të arritur objektivat e Strategjisë Kombëtare për Zhvillimi dhe Integrim, parësore për bashkinë Delvinë është krijimi i një identiteti ekonomik konkurrues në treg. Bashkia ka të ardhura të vogla, e cila reflektohet edhe në mirëqenien e banorëve të saj. Potenciali për zhvillimin ekonomik është fusha e bujqësisë dhe blegtorisë, të cilat duke u menaxhuar në mënyrën e duhur dhe duke u krijuar mundësitë për tregun kombëtar dhe ndërkombëtar edhe për fermerët dhe produktet lokale, mund të rrisin ndjeshëm nivelin ekonomik.

1.4.5 Strategjia sektoriale e transportit

Objektivi strategjik synon krijimin e një Rrjeti rrugor unik transporti që do të shërbente si një enë komunikuese për të realizuar gradualisht barazimin e niveleve ekonomike sepse:

- afrohen tregjet
- evitohet krijimi i njollave apo rajoneve të superpopulluara
- trafiku shpërndahet në mënyrë optimale, që do të ulte nivelin e ndotjes dhe aksidenteve

Ndër objektivat kryesorë të sektorit të transportit rrugor janë:

- Krijimi i një rrjeti transporti pa ndërprerje dhe bllokime, që do të sigurojë zhvillimin e, do rriste volumin e trafikut të mallrave, do e vendoste transportin në shërbim të të gjithëve dhe do ndihmonte në bashkëpunimin e brendshëm dhe tregun kombëtar të punës.
- Zvogëlimi i hendekut midis tendencës, gjithmonë në rritje, të mjeteve motorike dhe ritmeve të rrjetit rrugor.
- Zbatimi i parimit të transportit të qëndrueshëm, i cili nënkupton optimizimin e koston, sigurisë së lëvizjes dhe mbrojtjes mjedisore.
- Nxitja e trafikut të mallrave dhe ulja e koston të transportit, që nënkupton uljen e humbjeve jo produktive, pra edhe të ashtuquajturave koston të jashtme, siç janë aksidentet, bllokimet e trafikut, projektimi joracional i infrastrukturës, cilësia e dobët e punimeve dhe gjendja teknike e ulët e mjeteve të transportit.
- Intensifikimi i kontakteve me shtetet fqinje, institucionet komunitare për heqjen e barrierave që pengojnë ndërkombëtarizimin e shërbimeve të transportit shqiptar (vizat, lejet e transportit, bilaterale dhe multilaterale, taksat diskriminuese, nënshkrimin prioritar të marrëveshjeve që hapin tregun e punës).
- Reduktimi në maksimum i përfshirjes së administratës në veprimtarinë e transportit duke realizuar ndarjen e menaxhimit të transportit në përgjithësi nga biznesi i tij, me qëllim rritjen e efektivitetit të sektorit të transportit, cilësinë e shërbimeve dhe uljen e koston.

- Eliminimi i barrierave administrative dhe ekonomike të pajustificuara ndaj konkurrencës midis operatorëve të transportit.
- Krijimi i kushteve për një akses jodiskriminues të infrastrukturës së transportit nga përdoruesit e shërbimeve të transportit.
- Komercializimi i shërbimeve të transportit me pjesëmarrjen e operatorëve privatë.
- Mbështetje e biznesit të vogël e të mesëm në sektorin e transportit.
- Mbrojtja e operatorëve profesionistë nga konkurrenca e pandershme nga kategoritë apo llojet e tjera të transportit.
- Ndarja e tregut të shërbimit të transportit nga veprimtaria komerciale jashtë tregut dhe përdorimi jokomercial i mjeteve.
- Të nxitet zhvillimi i logjistikës dhe teknologjive bashkëkohore inteligjente në sektorin e transportit
- Përpunimi i metodologjive të kontrollit me synim mbrojtjen e tregut nga përqendrimi i shërbimeve dhe zbehja e konkurrencës.
- Përfshirja e gjithë kategorive të operatorëve, përdoruesve dhe shoqatave respektive në hartimin e procedurave dhe kushteve të pjesëmarrjes në tregun e shërbimeve.

Në bashkinë Delvinë fluksi i lëvizjes së mjeteve motorike është i ulët, si për mjete transporti mallrash ashtu edhe për njerëzit. Akset ekzistuese rrugore, përballojnë fluksin ekzistues. Zhvillimi i bashkisë synohet të jetë drejt një ekonomie të qëndrueshme, me prioritet blegtoribujqësi dhe turizëm i qëndrueshëm. Akset ekzistuese mund të shërbejnë edhe si aksë peizazhistike të cilat i shërbejnë edhe paketave të turizmit. Lidhur me transportin rrugor, ndërhyrjet janë kryesisht të nevojshme në përmirësimin e gjendjes fizike të rrugëve si edhe në krijimin e disa akseve të shkurtëra për lidhjen e qendrave lokale me njëra-tjetrën.

1.4.6 Strategjia ndërsektoriale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 2015 – 2020

Strategjia Kombëtare Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2015-2020 (SKNDQV) paraqet vizionin e qeverisë për forcimin e qeverisjes dhe demokracisë vendore dhe përparimin e procesit të decentralizimit sipas standardeve më të përparuara evropiane. Qëllimet dhe objektivat e kësaj strategjie përputhen plotësisht me qëllimet dhe objektivat e përgjithshme të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 për zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë në rrugën e saj drejt integritit evropian.

SKNDQV mishëron qëllimin e programit të qeverisë për ta “shndërruar Shqipërinë në një model që frymëzon paqen dhe zhvillimin në rajon.”

SKNDQV 2015-2020 prezanton një përfaqëse gjithëpërfshirëse ndaj decentralizimit dhe forcimit të qeverisjes vendore në përputhje me parimet e Kartës Evropiane për Vetë-Qeverisjen Vendore, si edhe me ato e Hapësirës Administrative Evropiane për qeverisjen vendore, me synim sigurimin e decentralizimit politik, administrativ dhe fiskal.

"Fuqizimi i qeverisjes vendore dhe i procesit të decentralizimit me qëllim që të sigurohet një efikasitet më i lartë i vetë qeverisë vendore" është vizioni i Qeverisë që ndjek parimet dhe

standardet e përcaktuara në Kartën Evropiane të Vetëqeverisjes Vendore dhe parimet e Hapësirës Administrative Evropiane për qeverisjen vendore.

Shtyllat kryesore të reformës së ardhshme të decentralizimit dhe qeverisjes vendore, si edhe të përparësive të politikave do të jenë:

- Të rrisë efikasitetin në tërësi të strukturave të qeverisjes vendore
- Reforma administrativo-territoriale. Prioriteti kryesor i qeverisë është rishikimi i ndarjes administrativo-territoriale, duke synuar konsolidimin territorial të njësive vendore të nivelit të parë dhe nivelit të dytë.
- Përmbyllja e procesit të decentralizimit të kompetencave në funksionet e përbashkëta dhe të deleguara.
- Rishikimi i kompetencave në funksionet e përbashkëta do të harmonizohet dhe bashkërendohet me reformimin e nivelit të dytë të qeverisjes vendore dhe organeve të dekoncentruara në nivel rajonal si dhe me procesin e rajonalizimit.
- Të forcojë financat vendore dhe të rrisë autonominë fiskale
- Reforma e decentralizimit fiskal do të vazhdojë edhe më tej dhe do të krijojë mundësi që qeveritë vendore të kenë më shumë burime financiare, në mënyrë që ato të kryejnë funksionet dhe kompetencat e tyre në mënyrë efikase dhe të qëndrueshme.
- Të nxisë zhvillimin e qëndrueshëm vendor Do të synohet ndërtimi i një modeli të ri të harmonizuar të zhvillimit social-ekonomik dhe territorial, duke synuar uljen e pabarazisë në zhvillim midis zonave dhe territoreve të ndryshme të vendit dhe mbështetjen e qeverisjes vendore në nismat për zhvillim vendor.
- Të forcojë qeverisjen e mirë në nivel vendor
- Përparësi do të ketë forcimi i transparencës dhe pjesëmarrjes së komuniteteve, biznesit dhe shoqërisë civile në vendimmarrjen publike në nivel vendor.
- Aktivizimi qytetar do të nxitet nëpërmjet fuqizimit të strukturave komunitare në qytet (ndërlidhësi komunitar) dhe në zonat rurale (kryetarët e fshatrave dhe kryesia e fshatrave).
- Fuqizimi i administratës vendore. Qëllimi kryesor në ecurinë e reformës së administratës publike në nivel vendor do të jetë konsolidimi i një administrate vendore të çburokratizuar, të paanshme politikisht, profesioniste dhe transparente.
- Përmirësimi i marrëdhënieve ndërinstucionale midis qeverisjes qendrore dhe asaj vendore. Do të ndërtohen mekanizmat formalë dhe funksionalë të dialogut ndërinstucional midis qeverisë qendrore dhe asaj vendore.
- Qeverisja vendore dhe integrimi në BE Integrimi evropian është një synim strategjik i Shqipërisë. Në këtë kuadër synohet që qeverisja vendore si pjesë e administratës publike të kontribuojë në arritjen e objektivave të integritit evropian duke zbatuar standarde dhe përvojat e mira të BE-së në nivel vendor si dhe duke rritur kapacitetet për të aplikuar në projekte të financuara nga fondet e BE-së.

Aktualisht bashkia Delvinë, si institucion vendor, punon me një numër të reduktuar kapitali njërëzor dhe profesional. Në mënyrë që të përforcohet qeverisja vendore, është e nevojshme të mbulohet çdo sektor i bashkisë, me ekspertë të fushës. Në çdo rast duhet të sigurohet trajnimi i punonjësve për rritjen e kapaciteteve dhe njohurive profesionale.

1.4.7 Strategjia kombëtare për zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit 2019 - 2023

Miruar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 413, datë 19.6.2019 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019–2023 dhe të planit të veprimit" kjo Strategji synon promovimin e Shqipërisë si një destinacion turistik tërheqës, autentik dhe mikpritës në rajonin e Mesdheut dhe Evropë, bazuar në përdorimin e qëndrueshëm të potencialeve natyrore, kulturore dhe historike për zhvillimin e produkteve të cilësisë lartë dhe të shumëllojshme, e arritshme lehtësisht nga tregjet ndërkombëtare. Turizmi luan një rol kryesor në ekonominë shqiptare, duke kontribuar në përmirësimin e cilësisë së jetës dhe duke krijuar një mjedis tërheqës për investimet dhe hapjen e vendeve të punës. Zhvillimi i turizmit do të shkojë në përputhje me objektivat dhe strategjitë e sektorëve të tjerë që kushtëzojnë dhe ndikojnë direkt dhe indirekt zhvillimin dhe cilësinë e shërbimeve turistike. Harmonizimi në kuadër të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) do të garantojë një zhvillim të qëndrueshëm të turizmit dhe një strategji të arritshme.

Turizmi i qëndrueshëm shqiptar luan një rol të rëndësishëm në mirëqenien ekonomike dhe socio-kulturore, të rritjes së të ardhurave dhe krijimit të vendeve të reja të punës dhe është një kontribues i rëndësishëm për reputacionin ndërkombëtar të Shqipërisë, bazuar në marketingun intensiv të produkteve turistike të Shqipërisë, markave të njohura ndërkombëtarisht dhe me vlerë të lartë të shtuar.

"Shqipëria si një destinacion mikpritës, tërheqës, autentik për zhvillimin e potencialeve ekonomike, natyrore dhe sociale të vendit"

Për realizimin e vizionit të kësaj strategjie, janë identifikuar katër qëllime strategjike. Bazuar në përmbushjen e çdo objektivi specifik të veçantë dhe të kombinuar, realizimin e çdo produkti të veçantë dhe të kombinuar të planifikuar në Planin e Veprimit, do të mundësohet realizimi i qëllimeve strategjike. Këto qëllime strategjike janë si më poshtë vijon:

1. Q.S.1 Krijimi i poleve (clusters) dhe industrive të reja të zhvillimit, si dhe konsolidimi i ofertës turistike dhe krijimi i produkteve të reja
2. Q.S.2 Rritja e vlerës së shtuar dhe e impaktit të sektorit në ekonomi dhe punësim
3. Q.S.3 Zhvillimi i produkteve dhe shërbimeve të reja në turizëm, si dhe përmirësimi i cilësisë së tyre
4. Q.S.4 Përmirësimi i imazhit të vendit dhe promovimi i produkteve autentike lokale

Në kuadër të zhvillimit të turizmit të qëndrueshëm, bashkia Delvinë posedon pasuri të shumta, si në aspektin natyror ashtu edhe atë kulturor. Prania në territorin e bashkisë, e

Rezervatit të Menaxhuar të Rrëzomës, përbën potencial të lartë për zhvillimin e turizmit të natyrës, por edhe atij rural apo të aventurës. Gjithashtu prania e pasurive kulturore të shumta, duke theksuar ish-rrënojat e fshatit Kamenicë, I japin prioritet zhvillimit të turizmit kulturor. Për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm është e nevojshme që të krijohet një shërbim cilësor dhe profesional si edhe të krijohen disa paketa turistike të diversifikuara.

1.4.8 Strategjia kombëtare e energjisë 2013 -2020

Strategjia Kombëtare e Energjisë shpreh në thelb përcaktimin e drejtimeve kryesore të zhvillimit të sektorit energjetik, si një sektor mbështetës për zhvillimin ekonomik të vendit dhe përmirësimin e kushteve të jetesës së popullsisë. Rritja e sigurisë së furnizimit, krijimi i një ekonomie kompetitive dhe respektimi i normave mjedisore, janë qëllimet bazë të kësaj strategjie.

Për këto arsye, kjo strategji, pasi analizon situatën aktuale të sektorit energjetik në tërësi, parashtron politikat energjetike, që duhet të ndjekë qeveria në këtë sektor, ku përmendim: përmirësimin dhe harmonizimin e mëtejshëm të kuadrit ligjor me direktivat e Bashkimi Europian, ristrukturimin institucional, diversifikimin e burimeve duke promovuar burimet e rinovueshme dhe rritjen e efikasitetit të energjisë, vendosjen e tarifave reale për energjinë elektrike. Njëkohësisht, kjo strategji përcakton investimet dhe kohën e zbatimit të tyre për të realizuar këto politika.

Strategjia fokusohet në një nga çështjet kryesore të vlerësimit të situatës aktuale dhe perspektivës së zhvillimit të sektorit energjetik në Shqipëri, atë të kontributit dhe përfitimeve direkte të ekonomisë Shqiptare dhe Buxhetit të Shtetit nga aktiviteti i sektorit energjetik në Shqipëri. Ajo merr në konsideratë faktin, që gjithmonë e më tepër aktiviteti privat po bëhet dominant në këtë sektor, si në prodhim-gjenerim, në transport-transmetim, ashtu dhe shpërndarje. Në këtë kontekst kanë mjaft rëndësi politikat fiskale dhe ato tarifore, që zbatohen dhe duhet të zbatohen në këtë sektor, të cilat në esencë shprehin politikat dhe strategjinë e Qeverisë dhe të Shtetit Shqiptar, për ndërtimin e një sektori energjetik eficient, fizibël, kompetitiv, të sigurt dhe të integruar.

Në këtë kontekst, ky dokument përfshin të gjithë hapsirën e zhvillimit të sektorit energjetik si dhe detyrimet e vendit tonë në realizimin e targeteve të vendosura nga Komuniteti i Energjisë, duke mbajtur në konsideratë parashikimin e kërkesës për energji, si dhe mbulimin e saj deri në vitin 2020. Mbulimi i kërkesës bazohet në kapacitetet ekzistuese prodhuese, rezervat energjetike, opsionet e transmetimit dhe të furnizimit, nevojat për kapacitete të reja, përdorimin e energjive të rinovueshme, rritjen e efikasitetit të energjisë dhe deri tek sjellja e konsumatorëve.

Qeveria Shqiptare synon të zhvillojë një sistem energjetik të mbështetur në parimet e tregut, i aftë, që të mbulojë kërkesën për energji, për një zhvillim të qëndrueshëm të ekonomisë, duke garantuar sigurinë, mbrojtjen e mjedisit dhe rritjen e mirëqenies me një kosto minimale sociale.

Për realizimin e objektivave të strategjisë janë përcaktuar këto prioritetet:

- Përfundimi i ristrukturimit të sektorit energjetik shqiptar;
- Përsosja e mëtejshme e kuadri efektiv institucional e ligjor;
- Rritja sigurisë së furnizimit me energji të vendit,
- Rritja e kontributit të sektorit energjetik në zhvillimin ekonomik të vendit, në Buxhetin e Shtetit dhe bilancin financiar të vendit,
- Rritja e kapaciteteve gjeneruese dhe diversifikimi i tyre,
- Intensifikimi i operacioneve të kërkim-prodhimit të hidrokarbureve dhe tërheqja e investitorëve strategjikë në këtë sektor, si dhe në zhvillimin e vendburimeve ekzistuese, për të mundësuar shfrytëzimin me efektivitet dhe efikasitet të naftës bruto.
- Ndërtimi i linjave të reja të interkonjeksionit në sektorin elektroenergjetik,
- Angazhimi në realizimin e projekteve rajonale të interkoneksionit me linjat e gazit dhe diversifikimi i burimeve të furnizimit;
- Optimizimi i sistemit të furnizimit me burime energjetike, me konceptin e planifikimit me kosto më të ulët dhe ndikim minimal në mjedis,
- Nxitja e përdorimit eficient dhe ekonomik të burimeve të energjisë, si dhe nxitja e aplikimit të mënyrave të ndryshme të menaxhimit të energjisë, në sektorët e ndryshëm të ekonomisë
- Nxitja e përdorimit të burimeve të rinovueshme të energjisë,
- Krijimi i tregut të brendshëm dhe integrimi i tij në tregun rajonal,
- Përmirësimi i kapaciteteve menaxheriale në sektorin energjetik,
- Përmirësimi i organizimit institucional i sektorit energjetik dhe nënsektorëve të tij (elektroenergjetik, hidrokarbur, energji të rinovueshme dhe efikasitet).

Hartimi i Strategjisë së Zhvillimit të Sektorit Energjetik është bazuar në dy skenarët referues:

1. në atë me futjen e gazit natyror dhe
2. në atë pa gaz natyror.

Për secilin prej këtyre skenarëve janë ndërtuar dy nën-skenarë zhvillimi, që marrin në konsideratë edhe angazhimet e vendit tonë, si nënshkruer i Traktatit të Krijimit të Komunitetit të Energjisë, në realizimin e targeteve, për efikasitetin e energjisë dhe për përdorimin e burimeve të rinovueshme të energjisë.

Skenarët përshkruajnë dy tendencat, brenda të cilëve ka shumë mundësi të zhvillohet sektori i energjisë. Në to pasqyrohen tendencat e sektorit energjetik shqiptar dhe atij rajonal, nevoja për diversifikimin e burimeve të furnizimit, rritja e mëtejshme e integritetit të sektorit energjetik dhe zhvillimi i një infrastrukture energjetike në nivel rajonal, rritja e liberalizimit të tregut të furnizimit me energji, zbatimin e masave të efikasitetit në degët e ekonomisë dhe arritjen e një standarti bashkëkohor në menaxhimin e energjisë, shfrytëzimin e burimeve të rinovueshme të

energjisë, kuadrin ligjor, institucional, organizativ, parashikimin e tarifave të energjisë elektrike, zhvillimet e pritshme në sektorin hidrokarbur, etj.

Në kuadër të energjisë elektrike, bashkia Delvinë nuk ka probleme në mbulimin e territorit të saj me infrastrukturë të rrjetit elektrik, por në mirëmbajtjen e tij. Pothuajse i gjithë rrjeti në territorin rural është i amortizuar dhe ka nevojë për ndërhyrje në përmirësimin e linjave. Gjithashtu duhet të punohet për krijimin e fushatave sensibilizuese për banorët për përmirësimin e efikasiteteve energjitike të banesave të tyre.

1.4.9 Strategjia kombëtare e menaxhimit të integruar të mbetjeve

Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve (Strategjia) është dokumenti kryesor planifikues në fushën e menaxhimit të mbetjeve bashkiake, jo-bashkiake dhe të rrezikshme në Shqipëri. Strategjia është hartuar për herë të parë në vitin 2010. Drejtimet kryesore të dokumentit të parë të Strategjisë kanë qenë planifikimi, edukimi, kuadri ligjor dhe burimet e financimit.

Dokumenti aktual, përfaqëson Strategjinë e rishikuar dhe mbulon periudhën 2018-2033. Kjo Strategji ka si qëllim kryesor të përditësojë politikat dhe Planin Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, si dhe të rivlerësojë aftësitë e vendit për të përmbushur detyrimet e antarësimit në Bashkimin Evropian (BE) që rrjedhin nga *acquis communautaire*, Kapitulli 27 për mjedisin. Krahas përmbushjes së synimeve në planin e detyrimeve të antarësimit në BE, dokumenti do të përshtasë drejtimet strategjike për ti bërë ato me efikasitet dhe të realizueshme për zbatuesit e politikave të menaxhimit të integruar të mbetjeve dhe mbrojtjes së mjedisit në përgjithësi, si në nivelin qendror ashtu edhe atë vendor.

Vizioni i përgjithshëm i strategjisë dhe planit të menaxhimit të mbetjeve 2018 - 2033

“Krijimi i një kuadri strategjik dhe rregullator në Shqipëri, për të ulur sasinë e mbetjeve të gjeneruara dhe menaxhuar në mënyrë të integruar mbetjet e gjeneruara në linjë me objektivat e Direktivës Kuadër të Mbetjeve të BE dhe marrëveshjet ndërkombëtare”

Procedurat ligjore ngarkojnë bashkitë me përgjegjësi për depozitimin, trajtimin dhe menaxhimin e impjanteve të trajtimit të mbetjeve. Depozitimi dhe trajtimi final i MNB është përcaktuar si një problem po aq i rëndësishëm sa dhe grumbullimi i tyre.

Në Shqipëri janë në punë vetëm tre venddepozitime sanitare (landfill-e), respektivisht në Bajkaj (Sarandë), Bushat, dhe Sharrë (Tiranë). Gjithashtu gjenden edhe disa objekte të tjera, të cilat mund të konsiderohen si venddepozitime të kontrolluara ndërsa mbi 89 vend depozitime nuk plotësojnë standardet minimale sanitare.

Të tre landfill-et, përfshi këtu edhe atë të Maliqit (të sapo ndërtuar), si dhe atë të Vlorës (në projekt) administrohen nga njësitë vendore duke përdorur forma të ndryshme menaxhimi:

- Landfill-i i Bushatit menaxhohet nga një operator privat i kontraktuar nga Bashkia Vau i Dejës;
- Landfill-i i Sharrës administrohet nga Bashkia Tiranë si pjesë e nënkontratës me një prej operatorëve privatë të kontraktuar për grumbullimin dhe largimin e mbeturinave;
- Landfill-et e Bajkaj, Vlorës (Sherishtë) administrohen si shoqëri anonime të krijuar nga Këshilli i Qarkut Vlorë, ndërsa ai i Maliqit administrohet prej një shoqërie anonime e krijuar nga bashkitë në zonën e mbulimit nga ky landfill.

Nga lista e "Hotspot-eve" të shënuara në dokument, nuk përfshihet asnjë territor brenda kufirit të bashkisë.

Aktualisht bashkia Delvinë mbetjet urbane i depoziton në Landfillin e Bajkajt. Por mbetjet inerte të qytetit të Delvinës, edhe pse nuk janë në sasi të mëdha për shkak se dhe ndërtimet janë të pakta, depozitohen kryesisht në një fushë përgjatë rrugës të varrezave të qytetit. E cila nuk është në standardet e një pike vend-grumbullimi apo depozitimi. Gjithashtu probleme me menaxhimin e mbetjeve ka edhe në fshatrat e njësive administrative Delvinë dhe Vergo, pasi mungon pothuajse shërbimi i mbledhjes së mbetjeve urbane nëpër fshatra, për këtë arsye ato asgjësohen duke u djegur nga banorët apo duke u hedhur brigjeve të lumenjve apo përrrenjve që kalojnë në territor. Bashkia duhet të punojë për ngritjen e një sistemi efektiv të grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve.

1.5 Përfundime të analizës së planeve të mëparshme

Objektivat dhe Projektet e propozuara për territorin e bashkisë Delvinë, nga Planet e mësipërme, janë marrë parasysh dhe janë analizuar për t'u përshtatur me situatën aktuale të bashkisë.

Duke u bazuar në këto dokumente, zhvillimi i bashkisë Delvinë do të jetë i bazuar në këto drejtime (referencat e dokumenteve nga janë marrë, është dhënë për çdo drejtim):

- Përforcimi dhe rigjenerimi i qendrave urbane- *Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit.*
- Përforcimi i lidhjeve infrastrukturore dhe ekonomike rajonale- *Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit.*
- Zhvillimi i sektorit të bujqësisë si sektori bazë i ekonomisë së bashkisë- *Strategjia e Zhvillimit të Qarkut Vlorë.*
- Zhvillimi i turizmit duke shërbyer edhe si një qendër mbështetëse e flukseve të turistëve nga bashkitë Sarandë dhe Gjirokastrë, në aspektin e gastronomisë dhe akomodimit - *Strategjia e Zhvillimit të Qarkut Vlorë.*

- Shfrytëzimi i potencialeve që përmban bashkia në kuadër të përdorimit të burimeve alternative të energjisë së rinovueshme si: gazi natyror apo energjia diellore - *Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit*.
- Ofrimi dhe përmirësimi i shërbimeve publike bazë të tilla si: infrastruktura rrugore, infrastruktura ujësjellës – kanalizime, shërbimet arsimore, shëndetësore, kulturore, rekreative etj - *Plani Operacional i Zhvillimit Vendor, Bashkia Delvinë*.

2. Përfundime të analizës së metabolizmit

Metabolizmi i territorit është rikonceptimi i mënyrës se si përballemi me sfidat hapsinore, duke analizuar marrëdhëniet midis shoqërisë dhe natyrës, qytetit dhe peizazhit, në sisteme komplekse. Analiza metabolike na ndihmon të kuptojmë më mirë lidhjen midis origjinës, sasisë, rrugëtimin dhe humbjen e sistemeve që krijojnë flukset. Flukset që janë analizuar janë: i mbetjeve, energjisë, ushqimit dhe ujit.

Shtresëzimi i të dhënave nxjerrin në pah sfidat dhe mundësitë, duke mundësuar kështu të kuptuarit e përqëndrimt të problemeve dhe evidentimin e zgjidhjeve të mundshme të integruara. Përjasja e metabolizmit na jep jo vetëm pasqyrën e burimeve natyrore dhe përqëndrimin e kapitalit njerëzor, por na lejon të kuptojmë mosfunksionimin e infrastrukturave dhe mos shfrytëzimit të potencialit të tyre.

Mungesa e të dhënave statistikore analitike në rang bashkie dhe qendrat e banuara në shkallë të vogël, bëjnë që analizat e metabolizmit të jenë të kufizuara dhe ciklet e tyre nuk janë gjithmonë të plota. Megjithatë janë marrë në konsideratë të dhëna sasiore, të cilat janë përkthyer në hartografi të ilustruara në vijim, që përfshijnë të dhëna të marra nga bashkia, INSTAT, institucionet qëndrore dhe të dhëna të mbledhura në terren gjatë fazës së analizës dhe njohjes së territorit si struktura urbane dhe morfologjike, aksesit dhe shfrytëzimi i burimeve natyrore, sistemi i infrastrukturave, etj. Vihet re një fluks më linear në njësinë administrative Delvinë duke e krahasuar me njësinë administrative Vergo, e cila ka tendencën për të qënë më ciklike në procese. Qëllimi i kësaj analize është nxjerrja e përfundimeve që do të ndikojnë në projekte për përmirësimin e cilësisë së jetesës në këtë territor, si dhe ruajtjen e mjedisit.

Mbetjet e ngurta duhen menaxhuar në një sistem të integruar riciklimi, grumbullimi dhe depozitimi. Vend depozitimet jo sanitare dhe jashtë standardeve kanë nevojë për trajtim dhe rehabilitim të tokës. Problematike shfaqen fshatrat e kësaj bashkie, të cilat nuk kanë një sistem të integruar të mbledhjes dhe grumbullimit të mbetjeve dhe transportimin e tyre drejt Landfillit të Bajkajt. Është e nevojshme të ndërtohen impiante të trajtimit të ujrave të zeza, që janë

përkthyer në propozime për projekte në këtë dokument si dhe nevoja e një programi riciklimi për reduktimin e mbetjeve të ngurta. Propozohet ndikimi me fushata sensibilizuese në ndryshimin e sjelljes së banorëve për përdorimin e mjeteve alternative të transportit dhe nxitjen e politikave të gjelbërimit (psh. ndërrmarjen e projekteve si mbjellja e një peme për çdo foshnje të lindur, etj), ku këto nisma ndikojnë edhe në përmirësimin e cilësisë së ajrit. Gjithashtu e rendësishme është fluksi i energjisë, ku duhen shqyrtuar mundësitë për shfrytëzimin e burimeve alternative të prodhimit të energjisë (psh në nivel ndërtesash me panele solare), që do të ulte presionin për prerjen e drurëve dhe atë të përdorimit të energjisë elektike për ngrohje.

Mirë menaxhimi i burimeve ujore ekzistuese duke mbrojtur rezervat ujore dhe reduktuar shpërdorimin e ujit është i domosdoshëm. Duhet synuar përmirësimi i sistemit të furnizimit dhe shpërndarjes së ujit të pijshëm, duke shmangur humbjet e rrjetit, si dhe riciklimi i ujrave të shiut, për të shmangur përdorimin e ujit të pijshëm për vaditje.

Për sa i përket prodhimitarisë ekonomike të zonës, vihet re se fluksi i prodhimeve bujqësore dhe blegtorale shpesh është për përdorim të brendshëm dhe nuk ka zhvillim të aktiviteteve tregtare për tregtimin e këtyre produkteve në bashki të tjera, kjo për shkak të mungesës së infrastrukturës lidhëse, gjeomorfologjisë së tokave për pjellorinë e tyre dhe tkurrjes së popullsisë së re që banon në këto territore. Në vijim janë propozuar një sërë projektesh për incentivimin dhe mbështetjen e fermerëve nga bashkia për rritjen e prodhimit bujqësor dhe blegtoral në zonë.

Figure 4 Fluksi i Ujit në Bashkinë Delvinë. (Burimi: Shërbimi Gjeologjik Shqiptar dhe Dea Studio)

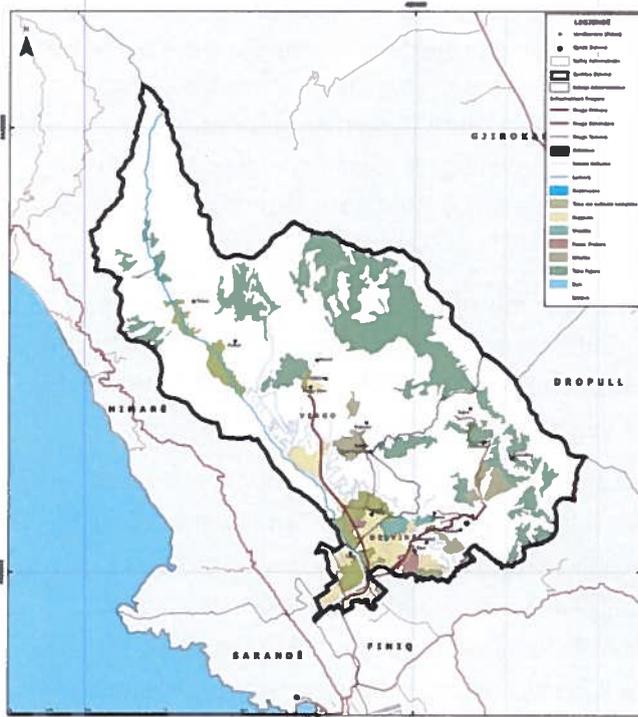

Figure 5 Fluksi i Ushqimit në Bashkinë Delvinë (Burimi: Dea Studio)

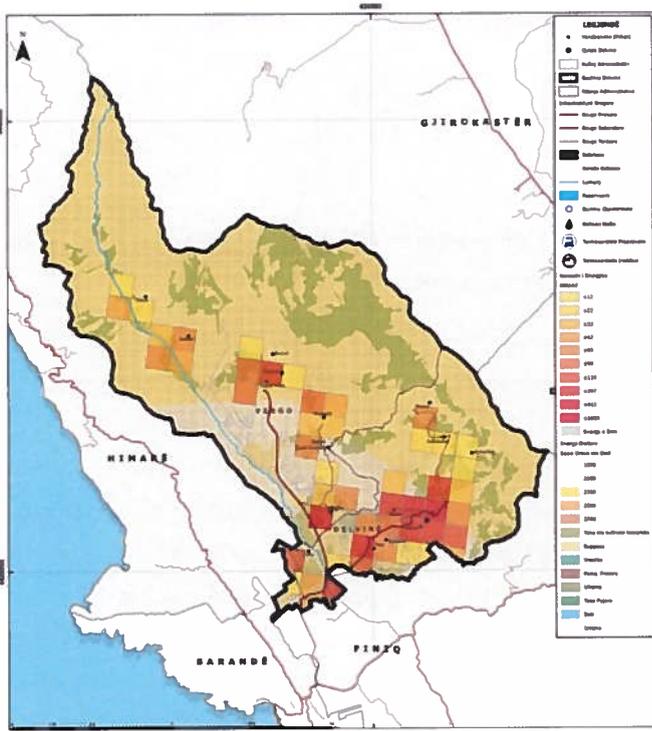

Figure 6 Fluksi i Energjisë në Bashkinë Delvinë (Burimi: Dea Studio)

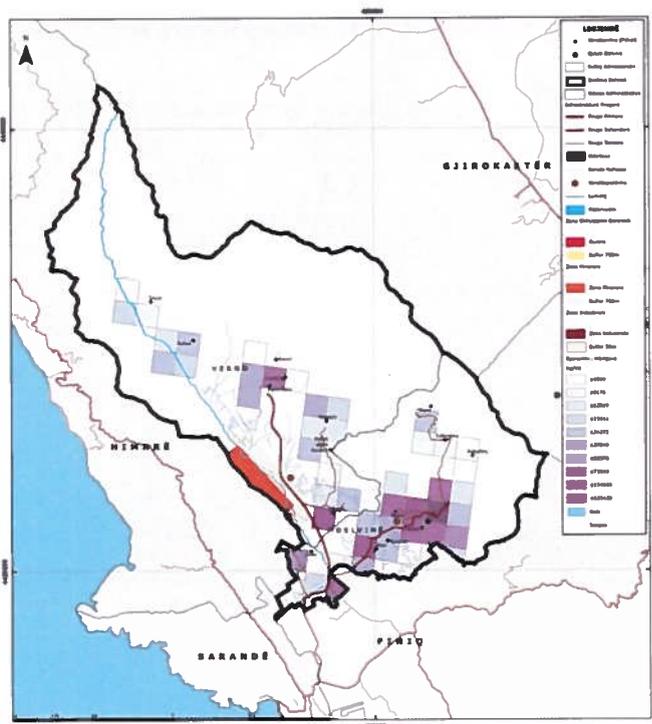

Figure 7 Fluksi i Mbetjeve në Bashkinë Delvinë (Burimi: Dea Studio)

3. Përdorimi i tokës dhe sistemet e territorit

3.1. Sistemet territoriale

Përdorimi i tokës klasifikohet në 5 sisteme territoriale: natyror (N), ujqor (u), bujqësor (B), urban (UB) dhe infrastrukturor (iN). Ndarja dhe klasifikimi i sistemeve¹:

- **Sistemi urban (UB)** formohet nga tërësia e vendbanimeve urbane dhe rurale, territoreve të ndërtuara ku kryhen funksione dhe aktivitete social-ekonomike. Sistemi urban kufizohet nga vija e gjelbër.
- **Sistemi infrastrukturor (iN)** formohet nga tërësia e rrjeteve dhe strukturave që mbështetin dhe mundësojnë aktivitetin njerëzor, duke përfshirë transportin, energjinë, komunikimin, furnizimin dhe trajtimin e ujit dhe menaxhimin e mbetjeve.
- **Sistemi bujqësor (B)** formohet nga tërësia e tokave bujqësore të zëna me bimët e arave, pemishtet, vreshtat dhe ullishtet, me veçori thelbësore të saj pjellorinë e tokës, si dhe infrastruktura e objektet në funksion të aktivitetit bujqësor. Ky sistem është rezultati i ndërveprimit në kohë të aktiviteteve njerëzore për kultivim dhe ndërtime me karakter bujqësor në territor.
- **Sistemi natyror (N)** përbëhet nga tërësia e tokave dhe peizazheve natyrore, korridoreve ekologjike lidhëse të tyre, si dhe infrastruktura e strukturat në funksion të aktivitetit natyror.
- **Sistemi ujqor (U)** formohet nga tërësia e trupave ujqorë, burimeve mbitolësore ujqore dhe ligatinave.

¹ Përkufizim sipas: VKM nr.686, datë 22.11.2017 "Për miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit", i ndryshuar

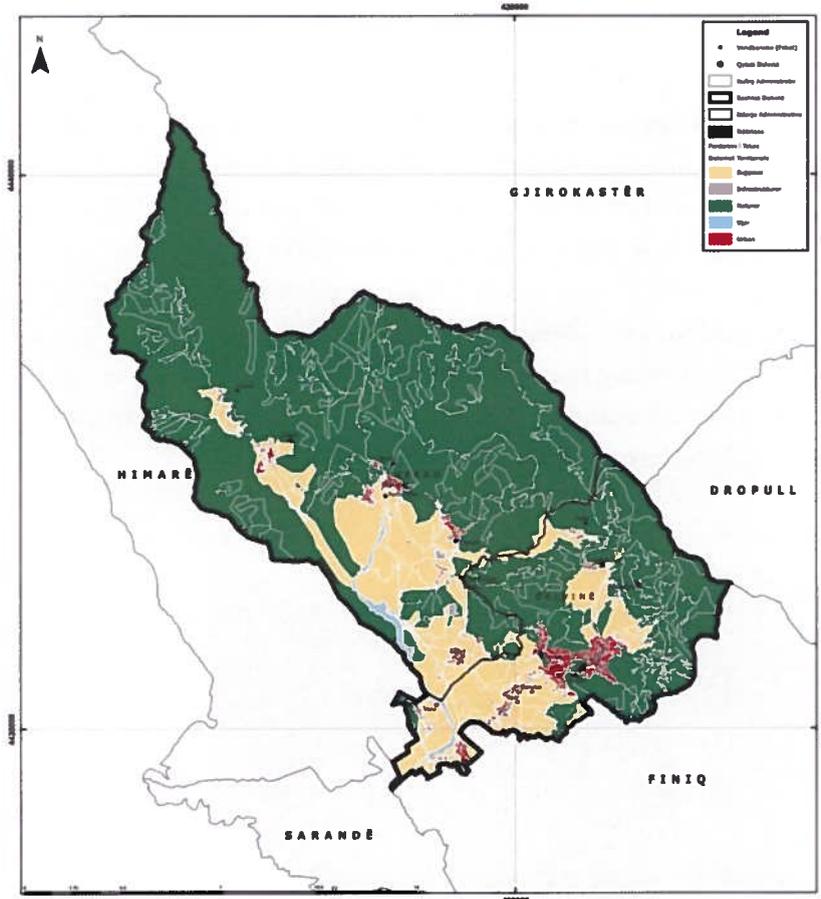

Figure 8 Ndarja e territorit sipas 5 sistemeve territoriale (Përpunoi: Dea Studio)

Sistemi natyror zë përqindjen më të lartë në territorin e bashkisë, me 77% të saj, ndërsa më pak sipërfaqe territoriale zënë infrastruktura dhe ujërat sipërfaqësore, përkatësisht më 1%. Siç vërehet, tokat bujqësore janë shtrirë kryesisht në luginën e lumit Kalasë dhe në jug të qytetit të Delvinës. Përqëndrimi urban është gjithashtu i vogël ku dallohet se qyteti i Delvinës zë sipërfaqën më të madhe të sistemit urban.

Table 1: Sistemet territoriale në bashkinë Delvinë sipas sipërfaqës dhe përqindjes (Përpunoi: Dea Studio)

Sistemi	Sipërfaqe, ha	%
Bujqësor	4078,9	18%
infrastrukturor	193,5	1%
Natyror	16963,9	77%
Ujor	328,5	1%
Urban	554,8	3%
Total	22119,6	100%

3.1.1. Sistemi natyror

Sipërfaqen më të madhe të territorit të bashkisë Delvinë e zë sistemi natyror. Relievi i territorit të bashkisë është i larmishëm, mbasi ndërthuren vargjet malore, grykat e qafat me luginat e ndryshme. Kryesori është vargu malor i Malit të Gjerë, i cili para se të vazhdojë në vargun malor të Fushë - Bardhës ndahet nga Qafa e Skërficës dhe lugina e Kardhiq. Në jug kufizohet nga Fusha e Vurgut dhe nga kodrat që shtrihen fshatra në juridiksionin e saj. Elementi më i rëndësishëm natyror është **Rezervati Natyror i Menaxhuar (Parku Natyror) Rrëzomë**.

Pavarësisht së bashkia zotëron një natyrë të pasur, me 14 monumente natyre, vihet re një mungesë vëmendjeje në promovim, në investim dhe në mirëmbajtje. Potenciali i këtij sistemi për zhvillimin e bashkisë është zhvillimi i ekoturizmit dhe i turizmit malor

Figure 9: Rezervati Natyror i Menaxhuar i Rrëzomës (BURIMI: AKZM)

3.1.2. Sistemi bujqësor

Fusha e Vurgut është një fushëgropë, me fund të ulur tektonikisht duke formuar grabenin e Vurgut. Fusha e Vurgut është edhe pjesa e territorit ku janë të përqëndruara tokat bujqësore. Bujqësia dhe blektoria përbëjnë një nga bazat më të rëndësishme të ekonomisë, ajo është e shprehur në të gjitha degët e saj që nga drithrat e bukës e deri te perimet e drufrutorët. Tokat bujqësore zënë një sipërfaqe të konsiderueshme ku vetëm në Delvinë kjo sipërfaqe është 7851 ha nga të cilat vetëm 1078 ha janë kultivuar me drithra buke dhe foragjere. Në këto toka kultivohen pothuajse të gjitha llojet e kulturave që nga ato të arave, prodhimet e fushës e deri te drufrutorët, agrumet, ullishtet dhe rrushi. Aktualisht, kapaciteti bujqësor nuk është tërësisht i përdorur për shkak të një sërë problemesh që lidhen me infrastrukturën e amortizuar bujqësore dhe kryesisht me kanalet kulluese. Përmirësimi i kushteve dhe rritja e prodhimit në

bujqësi, do të rritë gjithashtu mundësitë në sektorin e turizmit në dy forma, në më tepër mundësi për aktivitete agroturistike, si edhe në përmirësimin e ofertës së ushqimit me produkte lokale, bio, si edhe reduktim të kostove të ushqimit për turistët.

3.1.3. Sistemi urban

Bashkia e Delvinës është bashki me karakter rural. Pjesa dominuese e vendbanimeve përbëhet prej të njejtës tipologji ndërtesash, si nga ana funksionale ashtu edhe e volumit të godinave. Ndërtesat kanë funksion banimi, janë banesa 1-familjare me oborr privat dhe variojnë nga 1 deri në 3 kate lartësi maksimumi. Mbulesa është me çati. Shërbimet të këto fshatra janë të pakta në numër si: dyqane apo kafene (me përjashtim të shërbimeve publike si qendra shëndetësore apo shkollat). Përjashtim nga kjo kategori përbëjnë qyteti I Delvinës dhe fshati Vergo, në të cilin gjejmë edhe banesa shumë familjare por edhe ndërtesa me funksione mikes, ku katet e para të ndërtesave janë përshtatur në ambiente shërbimesh. Gjithashtu në fshatin e Vllahat gjejmë një zonë industrial në periferi të fshatit.

Shërbimet të këto fshatra janë të pakta në numër si: dyqane apo kafene (me përjashtim të shërbimeve publike si qendra shëndetësore apo shkollat, të cilat gjithashtu nuk janë prezente në të gjithë qendrat e banuara). Me shërbimin arsimor, janë të mbuluar 83.3% e qendrave urbane, përsa i përket shërbimit shëndetësor janë të mbuluar vetëm 38.9% e tyre. Hapësirat publike janë pothuajse jo funksionale në të gjithë qendrat e banuara. Është e nevojshme krijimi i hapësirave cilësore publike në të gjithë qendrat e banuara.

3.1.4. Sistemi infrastrukturor

Rrugët të cilat kanë rëndësi kombëtare dhe që kalojnë në territorin e bashkisë Delvinë, janë si më poshtë, sipas Kodit Rrugor:

- SH78: Rr. K/Blerimas – Delvinë, 6.5 km	katëgoria C;
- SH78: Rr. Qafë Muzinë – Delvinë, 14.8km	katëgoria C;
- SH83: Blerimas - Çlirimasi;	
- Rr. U. Kardhiq - F. Bardhë – Delvinë,	katëgoria C
- Aksi rrugor Kardhiq-Delvinë, 33km	katëgoria C/ në ndërtim

Segmentet rrugore që lidhin fshatrat e kësaj bashkie janë:

- Delvinë - Leftrehor - Kakodhiq - Sopot
- Vllahat - Bajkaj - Palavli - Kopaçez - Senicë - Fushë Vërri - Kalasë - Tatzat
- Delvinë - Vllahat - Bamatat - Stjar - Mavropull - Shijan - Sarandë (rruga shtetërore SH 78)
- Rusan - Delvinë
- Vanë - Shijan

Mungesa për një kohë të gjatë e investimeve në infrastrukturën rrugore lidhëse të fshatrave të zonës ka sjellë që shumë fshatra të jenë të izoluar, apo të kenë vështirësi komunikimi me pjesën tjetër të bashkisë. Kjo situatë ka ndikuar negativisht në zhvillimin ekonomik vendor, në veçanti të zonave të thella. Akset në të cilat janë më të nevojshme ndërhyrjet për rikonstrukcione apo zgjerime janë:

- *Delvinë - Kakodhiq - Leftrehor – Sopot*
- *Fushë Vërrri - Kalasë – Tatzat*
- *Shën Vasil - Vanë – Shijan*
- *Jermë – Dhivër – Cerkovicë - Leshnicë e Sipërme – Kërrë*

3.1.5. Sistemi ujq

Karakteristikë e shpatit perëndimor të Malit të Gjerë, për shkak të ndërtimit gjeologjik, janë daljet e shumë burimeve ujore, burimet e Vrizit në Delvinë, Palavli, Vergoj dhe deri në burimet e Tatzatit në perëndim të Malit të Fushë - Bardhës. Lugina e lumit të Tatzatit e vendosur në veri të perëndim të Fushës së Vurgut, është një luginë e ngushtë me fund të çrregullt e të përçarë nga përrenjtë si ai i Qafës së Skërficës, Vergoit, Palavlisë, Delvinës, etj. Lumi kryesorë që përshkon Bashkinë Delvinë është lumi Kalasa i cili shtrihet në pjesën perëndimore të Bashkisë Delvinë. Bistrica është një nga lumenjtë më të rëndësishëm të bashkisë së Delvinës, me prurje të larta pasi ushqehet nga burimet nëntokësore. Lumi Delvinës kalon përgjatë gjithë fushave dhe shfrytëzohet nga popullsia vendase si një burim i rëndësishëm për ujitjen e tokave të kultivuara me kultura të ndryshme bujqësore.

Shqipëria karakterizohet si një vend që preket në mënyrë të shpeshtë nga fenomeni i përmytjeve. Kryesisht, lumenjtë që kanë shkaktuar deri më sot përmytje të përmasave të konsiderueshme, janë lumenjtë Drini-Buna dhe Vjosa. Përsa i përket lumenjve të cilët kalojnë në territorin e bashkisë Delvinë, rastet e përmytjeve janë më të rralla. Historik ka lumi i Bistricës i cili ka dalë nga shtrati duke shkaktuar përmytje në tokat bujqësore dhe në infrastrukturë.

3.2. Përdorimi ekzistues i tokës

Çdo sistem territorial ndahet në kategori, nënkategori dhe funksione. Analiza e përdorimit ekzistues të tokës është realizuar duke u bazuar në kategoritë dhe nënkategoritë e përdorimit të tokës, si dhe funksioneve në rastet kur ka qenë e mundur.

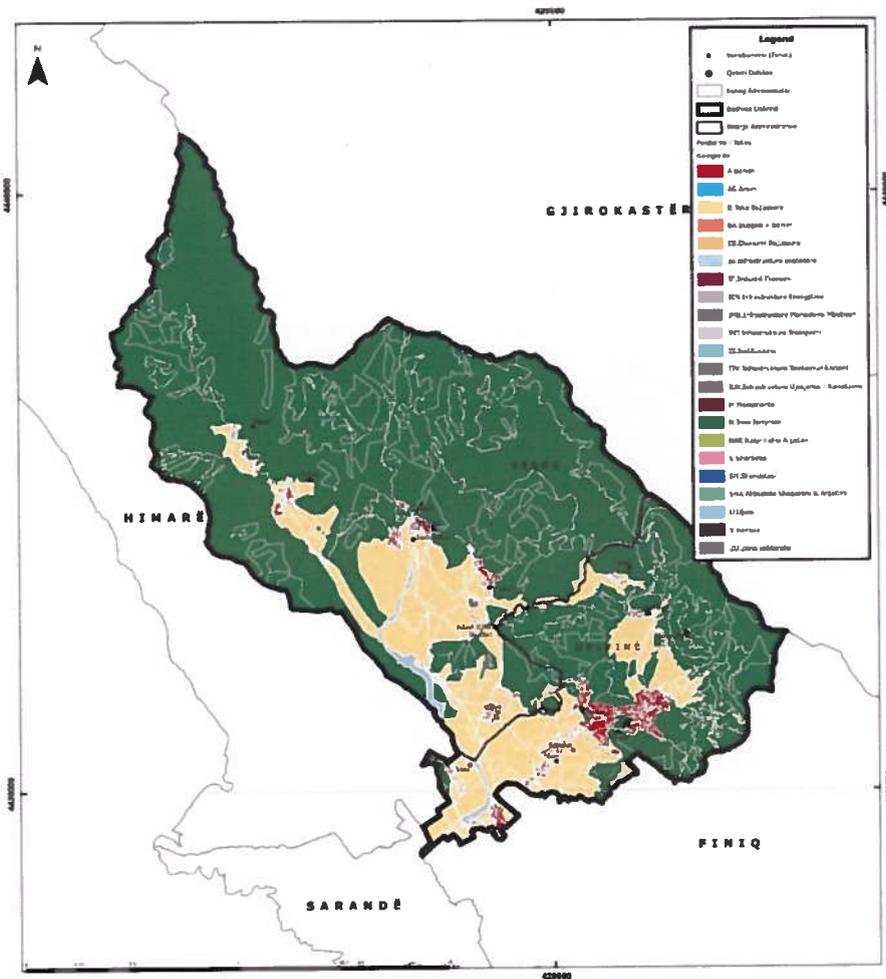

Figure 10: Ndarja e territorit sipas 5 kategorive të përdorimit të tokës (Përpunoi: Dea Studio)

Përsa i përket Kategorive të Përdorimit të Tokës, në shkallë bashkie vërehet përdorimi bazë dominues toka natyrore me 76,7% të territorit, më pas ajo që bie në sy është përdorimi i tokës bujqësore, 18,4%. Zonat e banuara zënë 2,5% të territorit dhe vihet re që infrastruktura zë përqindjen shumë të vogël në territor. Kjo për arsye se zhvillimi i infrastrukturës në këtë bashki është relativisht e ulët dhe e dobët.

Në njësinë administrative Vergo mbizotëron toka natyrore, tokat e kultivueshme janë të përqëndruara rreth luginës së lumit Kalasë dhe zonat e banuara rrezë malit. Mbizotërues është terreni kodrinor-malor dhe për këtë arsye zonat e banuara janë të vogla dhe kompakte. Parku i Rrëzomës zë një përqindje të konsiderueshme të sipërfaqës natyrore, ku në veri kufizohet me Parkun e Kardhiqit, në Lindje me kurrizin e Makrigim-Kamenikut, në Jug me fshatin Varfaj, dhe në Perëndim me Qafën e Vergojit.

Table 2: Kategoritë e përdorimit të tokës, bashkia Delvinë (Përpunoi: Dea Studio)

	Kategoritë	Sipërfaqe, ha	%
A	Banim	524.12	2.36
AS	Arsim	0.96	0.004
B	Toke Bujqesore	4233.54	19.09
IE	Industri Ekonomi	0.82	0.003
INT	Infrastruktura Transporti	174.82	0.78
IS	Institucione	0.65	0.002
ITK	Infrastruktura Telekomunikacioni	0.01	5.32
IUK	Infrastruktura Ujesjelles - Kanalizime	24.58	0.11
M	Monumente	12.55	0.05
N	Toke Natyrore	17036.83	76.84
S	Sherbime	0.29	0.001
SH	Shendetesi	0.45	0.002
U	Ujera	176.44	0.79
V	Varreza	9.29	0.04
ZU	Zona Ushtarake	21.17	0.09
EB	Ekonomi Bujqesore	4.68	0.02
IMB	Infrastruktura Menaxhimi Mbetjesh	1.03	0.004
	Total	22222.33	100,000%

4. Profili ekonomik i bashkisë

Bashkia e Delvines ka tiparet e nje ekonomie te vogel mikse me nje dominim te sektorit bujqesor, degeve te varura prej tij, dhe nje zhvillim te vonshem te sektorit te sherbimeve. Karakteristike e ekonomise se kesaj bashkie eshte tkurrja e nje sektori qe ne te shkuaren ka qene relativisht i zhvilluar, ne industrine e lehte prodhuese ushqimore, artizanale dhe ate tekstile. Tokat pjellore te fushegropes qe gjendet brenda kufinjve te bashkise, relievi, pozicioni gjeografik dhe klima e ngrohte mesdhetare bejne qe sipërfaqet e mbjella te Bashkise Delvine, packa se jo shume te medha, te karakterizohen nga nje varietet i gjere prodhimesh frutikulture, hortikulture, pemtarie te pergjithshme dhe vreshtarie. Nderkohe, krahasuar me bujqesine dhe pemtarine, deget bujqesore te blegtorise dhe te peshkimit jane me te vogla ne Delvine ne raport me bashkite fqinje, dhe pergjithesisht jane zhvilluar per te perballuar kapacitetet e prodhimit te brendshem, e jo me gjere.

Bashkia e Delvines karakterizohet nga nje ekonomi e vogel me tipare mikse dhe natyre kryesisht

bujqesore dhe te sherbimeve. Megjithate, dallimi ndermjet dy njesive bashkiake ne perberje te saj eshte i madh, ku ne njesine Delvine mbizoteron punesimi ne sektorin e sherbimeve me 58.2%, ndersa ne Vergo, sektori bujqesor puneson thujse 40% te fuqise punetore.

Nese shqyrtojme te ardhurat e vjelura nga organet e qeverisjes vendore ne Bashkine e Delvines, do te verejme se sherbimet e ofruara nga kjo njesi administrative nuk sigurojne permbushjen e nje niveli te kenaqshem te te ardhurave per te perballuar permiresime te konsiderueshme ne cilesine e sherbimeve, apo nderhyrje madhore ne infrastrukture. Keshtu, per shembull, ne raportin e te ardhurave te vitit 2017, te Sektorit Tatim-Taksa ne Bashkine e Delvines, verejme se pervec faktit se sasia e te ardhurave te gjeneruara nga vjeljet e taksave te ndryshme lokale, apo tarifate e sherbimeve te ofruara (te cilat, vlen te theksohet, se kane nje nivel shume te ulet vjeljeje ne raport me planin), eshte me e ulet nga sa ishte planifikuar; varesia e madhe e kesaj bashkie ndaj buxhetit eshte gjithashtu shume e dukshme. Po t'i ndajme ne kategori, te ardhurat nga taksat dhe te ardhurat nga tarifate per vitin 2017 arrijne ne 83% dhe 86% te planit te tyre, respektivisht.

4.1. Tokat bujqesore, si potencial i zhvillimit ekonomik

Nga te dhënat e bashkisë për bonitetin e tokave në territorin e bashkisë Delvinë, kemi ndarë fshatrat sipas njësive administrative në tabelat e mëposhtme. Boniteti i tokave paraqet cilësinë e tokave në bazë të prodhueshmërisë dhe pjellorisë së tyre duke renditur cilësinë nga 1 në 10, ku 1 është cilësia më e mirë e tokave dhe 10 është cilësia më dobët e tokave, në respektim të Ligjit Nr.8752, datë 26.03.2001, "Për krijimin dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës bujqësore", i azhurnuar.

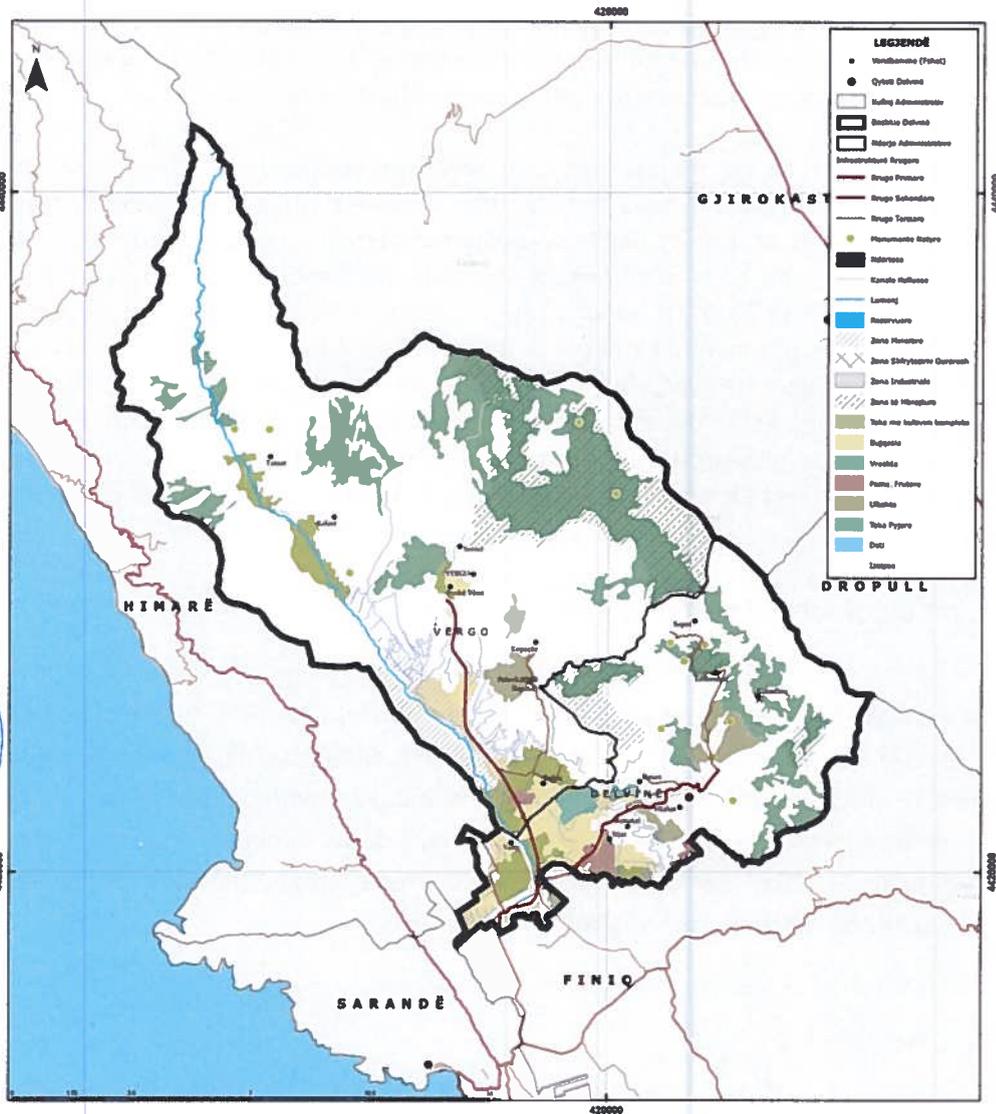

Figure 11: Harta e burimeve natyrore dhe tokës bujqësore (Burimi: Bashkia Delvinë dhe Dea Studio)

Vergo

Në njësinë administrative Vergo mbizotërojnë tokat me pjellori relativisht të mirë, klasa e boniteti IV mbizotëron në fshatrat e kësaj njësie, me përjashtim të fshatit Tatzat, i cili e ka bonitetin V. Ndërtimi në tokat me bonitet të lartë (klasë e ulët), bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave, vetëm për infrastruktura kombëtare, varreza publike, mbrojtje kombëtare apo shtesat e sipërfaqeve në territore, pranë objekteve ekzistuese me karakter ekonomik dhe prodhues, të ndërtuara në mënyrë të ligjshme, por jo më shumë se sipërfaqja ekzistuese, për

zgjerrim të së njëjtës veprimtari vetëm një herë, në respektim të Ligjit Nr.8752, datë 26.03.2001, "Për krijimin dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës bujqësore", i azhornuar.

Table 3: Boniteti i tokave bujqësore sipas fshatrave të njësive administrative Vergo (Burimi: Zyra e Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës, Qarku Vlorë dhe Dea Studio)

Njësia administrative	Fshati	Balli mesatar bonetimi	Sipërfaqja totale /ha	Klasa
Vergo	Tatzat	57,08	106	V
	Kalasë	65,37	304	IV
	Fushë Vërri	65,37	231	IV
	Senicë	65,37	93	IV
	Vergo	62,07	230	IV
	Kopaçez	62,07	198	IV
	Qafë Dardhë (Palavli)	64,98	290	IV
	Bajkaj	64,98	530	IV

Sipërfaqe totale e njësive administrative = **15825 ha**

Sipërfaqe totale e tokave bujqësore = **1982 ha** _ **12.5%** e sipërfaqes totale

Delvinë

Në njësinë administrative Delvinë vihet re një klasë boniteti III, tokë bujqësore cilësore dhe e përshtatshme për kultim në fshatrat Vanë dhe Blerimas. Fshatrat me bonitetin e klasës IV, përsëri cilësohen si toka relativisht të mira bujqësore, ndërsa fshatrat Sopot, Lefterhor dhe Kakodhiq kanë bonitet të klasit VI, cilësuar ti tokë me prodhimtari dhe cilësi mesatare.

Table 4: Boniteti i tokave bujqësore sipas fshatrave të njësive administrative Delvinë (Burimi: Zyra e Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës, Qarku Vlorë dhe Dea Studio)

Njësia administrative	Fshati	Balli mesatar bonetimi	Sipërfaqja totale /ha	Klasa
	Vanë	64,35	96	III
	Stjar	70,67	477	IV
	Bamatat	63,72	206	IV

Delvinë	Vllahat	63,72	177	IV
	Rusan	63,72	320	IV
	Sopot	42,06	77	VI
	Lefterhor	42,06	154	VI
	Kakodhiq	42,06	121	VI
	Blerimas	71,10	81	III

Sipërfaqe totale e njësive administrative = **6354.8 ha**

Sipërfaqe totale e tokave bujqësore = **1709 ha _ 26.9%** e sipërfaqes totale

Bashkia Delvine ka nje pozicion gjeografik goxha te favorshem per zhvillimin e saj bujqesor. Ajo gjendet ne brezin e ngrohte mesdhetar te jugut te vendit dhe ka nje terren me relief te alternuar, sa fushor- pllajor, aq edhe malor. Dy njesite qe e perbejne Delvinen jane mjaft te dallueshme ne keto karakteristika te relievit te tyre. Per shembull, njesia Delvine, e cila eshte me e vogel por perballon pjesen me te madhe te aktivitetit ekonomik te bashkise, si dhe ka pjesen me te madhe te popullsise se saj, karakterizohet nga nje relief qe ne rreth 64% te tij eshte me pjerresi te pershtatshme per zhvillimin e aktivitetit bujqesor me karakter hortikulturor dhe frutikulturor.

Nderkohe, ne njesine tjeter bashkiake, ate Vergo, me shume se gjysma e territorit, afersisht 52%, karakterizohet nga relievi malor dhe ai kodrinor. Megjithate, edhe ne Vergo gjenden mjaft toka pjellore rreze shpateve te maleve dhe faqeve te kodrave, te cilat perdoren nga fermeret vendas. Nderkohe, persa i perket degeve te vecanta te bujqesise, ne Delvine, ka nje siperfaqe territorial prej rreth 129 km² me terren te pjerret kodrinor qe ka favorizuar mbjelljen e zones me drunore te pemtarise. Ketu, nje pjese e konsiderueshme e banoreve merren me kultivimin dhe vjeljen e ullinjve, qershive, rrushit dhe frutave te thata, si bajamet, arrat, geshtenjat, etj.

Per me teper, relievi malor-kodrinor, i cili karakterizon kryesisht njesine bashkiake te Vergos, gjithashtu i ka dhene mundesi zhvillimit te prodhimtarise blegtorale. Megjithate, ndryshe nga zonat me te thella malore me ne lindje, si Gjirokastra, Libohova apo Dropulli, ne Delvine bagetite e imta dhe gjedhet me se shumti perdoren per permbushjen e nevojave te brendshme te popullsise, dhe nuk ofrojne nje nivel te larte prodhimtarie te mishit apo nenprodukteve te tij. Bletaria eshte nje tjeter dege e ketij sektori qe njeh njefare zhvillimi ne zonat me relief te ngritur te Delvines.

4.2. Evidentimi i mundësive për zhvillimin e turizmit

4.2.1. Elementet natyrorë dhe orientimi i ofertës turistike

Delvina ka një relief të larmishëm, hidrografi të pasur, kushte të favorshme klimaterike. Qyteti së bashku me fshatrat ruajnë kanë tipare të dallueshëm nga vendbanimet e tjera. Këtu gjenden mjaft potenciale natyrore, historike e kulturore me vlera për zhvillimin e turizmit rural.

Pasuria më e madhe që shtihet në territorin e bashkisë Delvinë është Rezervati Natyror I Menaxhuar I Rrëzomës. Ky park dallohet për një larmi biodiversiteti të lartë me habitate e lloje, ku vecohen bime aromatiko-mjekesore dhe lloje të tjera druresh e formacionesh. Në lartesi gjenden kullota malore mesdhetare dhe zona është edhe një rrugë shtegtimi për shpendet rrembyes. Me rëndësi të vecante janë edhe burimet karstike. Në këtë rezervat gjendet 3 monumente natyre me rëndësi si: Karsti Bashaj, Melleza e Rrezomes dhe Pylli i Bushecit.

Por bashkia përballë edhe me disa problematika të mprehta lidhur me mjedisin. Zhvillimi urban, konsumi jo i qëndrueshëm, mungesa e stimuljeve ekonomike për ruajtjen, zhvillimin dhe përdorimin e burimeve natyrore, ndotja e trashëguar, lëvizja e pakontrolluar e popullsisë, praktikat jo të efektshme të menaxhimit në fushën e shkarkimeve në mjedis dhe mungesa e një sistemi të fortë për kontrollin e tyre, janë disa nga faktorët kryesorë që kanë rënduar gjendjen e mjedisit duke përkeqësuar treguesit mjedisorë në bashkinë e Delvinës.

Disa nga aspektet problematike të cilat duhen prioritarizuar për të mundësuar zhvillimin e turizmit, janë menaxhimi i mbetjeve urbane, kanalizime të papërshtatshme të ujrave të zeza, mirëmbajtja e dobët e rrjetit rrugor dhe hapësirave të gjelbra.

4.2.2. Elementet kulturore dhe të trashëgimisë që i shërbejnë ofertës turistike

Në territorin e Bashkisë Delvinë gjenden gjithashtu një pasuri kulturore me vlera të rëndësishme. Këngët dhe vallet janë ushqim shpirtëror për qytetarët. E duke folur për muzikën, kujt delvinjoti nuk do ti shkonte mendja tek “Sazet e Delvinës”, grupi polifonik “Djemtë e Delvinës” dhe tek “Zërat e Rinj”. Sazet ishin grupi i “artistëve” të cilët kompozonin dhe luanin muzikë popullore tradicionale shqiptare. Banda e tyre ishte e përbërë nga njerëz të talentuar që i binin me shumë mjeshtëri veglave muzikore. Drejtuesi dhe këngëtari i talentuar Myrteza Leka ishte një nga figurat më të dashura për qytetarët. Sazet i jepnin një ngjyrim të veçantë jetës së qytetit. Ato ishin të pranishme në çdo dasëm delvinjote, në çdo festë, organizim, dhe aktivitet. Banda e saj shkonin të ftuar në dasma edhe jashtë qytetit duke martuar me qindra çifte. Ato vazhdojnë të jenë edhe sot, me po kaq rëndësi për jetën e këtij qyteti. Në këtë drejtim, këtij qyteti edhe pse vitet rrokulliseshin dhe brezat ndërroheshin, gjithçka pothuajse i mbetej e njëjtë. Delvina ka nxjerrë nga gjiri i saj personalitete, artistë të cilët i kanë dhuruar Shqipërisë vlera. Emra si Sulejman Delvina, Namik Delvina (patriotë të shquar), Hajrie Veizi (Rondo) aktorë e talentuar, Irini Qiriako kënetare etj, janë nderi e krenaria e qytetit.

Nevoja më urgjente për mirëmbajtjeje të Pasurive Kulturore, nga Instituti Kombëtar I Trashëgimisë Kulturore, janë si më poshtë:

- Konservimi dhe konsolidimi i Kalasë së Skllapuas
- Konservimi dhe konsolidimi i Kalasë Mesjetare të Kalasës
- Restaurimi dhe pajisja me sinjalistikë e Urës së Gurtë të Tatzatit
- Restaurimi dhe pajisja me sinjalistikë e Urës Jesir
- Konservimi dhe konsolidimi i Urës së gurtë të Cinës
- Konservimi dhe konsolidimi i Urës mbi lumin e Kalasës
- Restaurimi i Kishës së Shën Janit
- Konservimi dhe konsolidimi i Rrënojave të Kishës së Kamenicës
- Konservimi dhe konsolidimi i Kompleksit urbanistik në lagjen Leja Malo
- Konsolidim i mureve të ish Banesës së Alush Dizdarit
- Konsolidim i mureve të ish Banesës së Xhevat dhe Xhafer Xhangos
- Konsolidim dhe restaurim i ish Banesës së Shefiko Xhangos
- Restaurim i Varreve në Vergo
- Restaurimi i Shkollës së Vjeter Shqipe
- Restaurimi dhe pajisja me sinjalistikë e Kalasë së Delvinës

Gjithashtu me interes për zonën është edhe ndërhyrja në infrastrukturë, duke e shtruar me asfalt dhe pajisja me sinjalistikë, e gjurmës aktuale të rrugës, e cila është terren natyror dhe që lidh dy objektet trashëgimi kulturore e paluajtshme:

- Ura e gurtë e Tatzatit mbi lumin e Kalasës nën shkëmbin e fshatit Tatzat-Rrëzomë – Delvinë
- Ura Jesir 200 m më poshtë urës së Tatzatit, Tatzat-Rrëzomë-Delvinë.

Edhe në rastin e pasurive kulturore, potenciali i tyre shikohen në mundësitë e krijimit të itinerareve të ndryshme, duke krijuar shtigje të posaçme apo duke shfrytëzuar gjurmë të shtigjeve historikë. Promovimi i kësaj pasurie është hapi i parë në krijimin e pakëtës turistike.

4.2.3. Zonimi

Zonat e Zhvillimit Turistik janë zonat e destinuar për zhvillimin e formave të ndryshme të turizmit, të cilat formojnë profilin e zonës. Si rregull zonat e përcaktuara posaçërisht turistike, përjashtojnë aktivitete të tjera, të cilat nuk janë në përputhje me karakterin e zonës dhe zhvillimet rezidenciale, që nuk janë të lidhura me skemën e përgjithshme të zhvillimit. Kategoritë e propozuara të zonave të zhvillimit turistik, janë si më poshtë:

- Turizëm rural brenda zonave të vendbanimeve (njësi të vogla akomoduese në rastin e fshatrave të cilat do të marrin një profil turistik për akomodim, qëndrim të turistëve)
- Turizmi i qëndrueshëm me ndikim 0 në mjedis (turizëm kulturor, agroturizëm dhe ekoturizëm)
- Aktivitete turistike të shpërndara në territor (hipizëm, sporte ujore, kamping, alpinizëm etj).

Bujqësia, blegtoaria dhe vreshtaria, krahas institucioneve publike janë burimet kryesore ekonomike të zonës. Një pjesë e mirë e banorëve merren me kultivimin dhe vjeljen e ullirit, rrushit, qershisë, gështenjave, bajameve, arrave etj. si dhe me kultivimin e perimeve të ndryshme të cilat tregëtohen në tregjet brenda dhe jashtë Bashkisë Delvinë. Në njësinë administrative Vergo vihet re nje ekonomi bujqësore e cila është e vetmja mundësi për banorët e saj. Në këtë njësi produktet rurale dhe artizanati janë pjesë e rëndësishme e sektorit agroushqimor dhe përmirësimi i këtyre burimeve është i rëndësishëm për zhvillimin e qëndrueshëm të zones. Si zona me potencial zhvillimin e agroturizmit përmenden: Rusan, Palavli, Vllahat të orientuar kryesisht drejt bujqësisë.

Shtëpitë shfrytëzohen aktualisht si kapacitete akomoduese dhe nuk kanë kushtet e përshtatshme nga pikëpamja e kapaciteteve. Por ekzistojnë mundësitë nga pikëpamja e ndërtimit për përmirësime dhe përshtatje të tyre apo pjesëve të tyre për akomodim, brenda standarteve të cilësisë për agriturizëm. Mund të ndërtohen apo restaurohen objekte aktuale, si shtëpia e Alush Dizdarit, si një shembull për hostel, që mund të jetë bazë për akomodimin e turistëve që janë të interesuar për ture agroturizmi. Ndërsa shtëpi të tjera pranë sipërfaqeve të mbjella me vreshtari sidomos të përdoren për agriturizëm.

5. Gjendja e infrastrukturave

5.1. Infrastruktura rrugore

Nga analiza e infrastrukturës rrugore në Bashkinë Delvinë vihet re që shtrirjen lineare më të vogël e kanë rrugët interurbane dytësore ku kryesisht është rruga shtetërore SH 78 në të cilën shtrihen fshatrat Vllahat - Bamatat – Stjar - Mavropull – Shijan. Ndërsa shtrirjen më të madhe lineare e zënë rrugët lokale me 129.76 km linear, të cilat shtrihen në periferi të qytetit dhe mbizotërojnë njësinë administrative Vergo. Bashkia Delvinë është e aneksuar nga bashkitë e tjera të cilat e kufizojnë dhe karakterizohet nga një rrjet rrugor i amortizuar.

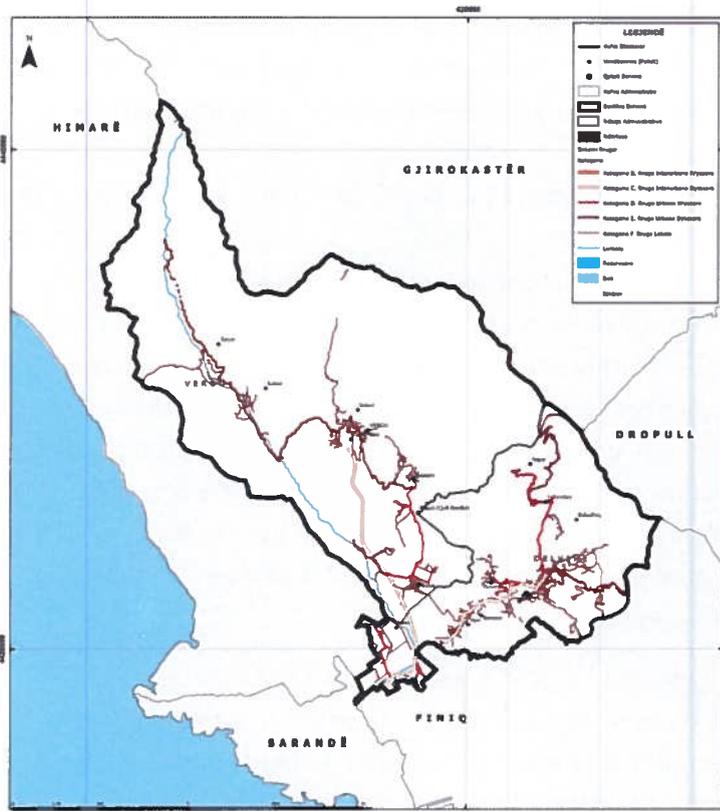

Figure 12: Harta e infrastrukturës rrugore sipas kategorive të Kodit Rrugor në nivel bashkie (Përgatiti: Dea Studio)

Rendësia e pasjes së infrastrukturës rrugore lidhëse për qendrat e banuara është shumë e rëndësishme pasi i hap rrugë zhvillimit ekonomik dhe turistik të zonës. Gjithashtu lidhja e Delvinës me bashkitë e tjera fqinje nëpërmjet rrugëve kombëtare ka një rendësi shumë të madhe, përfundimi i aksit Kardhiq-Delvinë pritet të sjellë përmirësim të ndjeshëm në jetën e banorëve. Është e rëndësishme përmirësimi i gjendjes së mjeteve të transportit publik, ndërqytetas dhe rrethqytetas si dhe vendosja e sinjalistikës në akset ku mungojnë, në mënyrë që të rritet siguria në rrugë. Si rezultat i analizës së gjendjes ekzistuese të infrastrukturës rrugore vjen nevoja për zgjerimin dhe asfaltimin e akseve *Delvinë - Kakodhiq - Leftrehor – Sopot* dhe aksit *Fushë Vërri - Kalasë – Tatzat*.

5.2. Sistemi i ujësjellës – kanalizimeve

Furnizimi me ujë të pijshëm për banorët e bashkisë është problematik. Një pjesë e mirë e fshatrave të bashkisë nuk arrin të furnizohet me ujë higjenikisht të pastër për 24 orë. Problemi me furnizimin me ujë paraqesin edhe fshatrat që kanë sistemin e ujësjellësit. Kryesisht furnizimi me ujë realizohet me stacion pompimi. Aktualisht kanë përfunduar projektet e ujësjellësit me vetërrjedhje nga fshati Tatzat dhe projekti i fizibilitetit për furnizimin me ujë të pijshëm të

qytetit të Delvinës nga burimi i Vrizit. Për përmirësimin e furnizimit me ujë, si një nga shërbimet themelore për zhvillimin e turizmit, do të shërbejnë jo vetëm këto projekte, por edhe projekte të tjera për fshatrat Sopot dhe Lefterhor, si dhe menaxhimi dhe mirëmbajtja e rrjetit të shpërndarjes.

Shërbimi i sistemit të ujërave të zeza i ofrohet vetëm banorëve të qytetit Delvinë ndërsa banorëve të njësisë administrativeve nuk i ofrohet fare ky shërbim. Ujrat e zeza kryesisht depozitohen në gropa septike. Qyteti në masën 75% është i mbuluar me rrjet kanalizimesh i cili shkarkohet në përroin e Delvinës. Ky është një problem shumë serioz për mjedisin sepse këto ujra përmbajnë papastëri të tretura dhe substanca që rrinë pezull. Është i domosdoshëm ngritja e impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura urbane në dalje të qytetit si dhe grumbullimi dhe trajtimi i ujërave në zonat rurale, për të eliminuar përdorimin e gropave septikë jashtë kushteve higjeno-sanitare, të cilat ndotin nëntokën.

5.3. Menaxhimi i mbetjeve

Aktualisht bashkia Delvinë mbetjet urbane i depoziton në Landfillin e Bajkajt me kapacitet 365 000 m³, i cili është llogaritur për depozitim të 25 000 m³ mbetjeve në vit. Ndërtimi i landfillit në fshatin Bajkaj, njësi administrative Vergo, i ka dhënë zgjidhje problemit të menaxhimit të mbetjeve urbane për bashkitë Delvinë, Finiq, Sarandë dhe Konispol të qarkut Vlorë. Përsa i përket mbetjeve inerte në qytetin e Delvinës, ato nuk janë në sasi të mëdha për shkak se dhe ndërtimet janë të pakta. Mbetjet inerte janë depozituar kryesisht në një fushë përgjatë rrugës të varrezave të qytetit.

Megjithatë një vëmendje e veçante duhet ti kushtohet rehabilitimit të venddepozitimeve ekzistuese afër fshatrave, të cilat janë jashtë standardeve, si dhe investimeve të nevojshme në infrastrukturë dhe në mjete transporti, në mënyrë që të sigurohet mbledhja dhe grumbullimi i mbetjeve. Fushatat e promovimit nga ana e bashkisë për ndarjen e mbetjeve në burim dhe kompostimi i mbetjeve organike duhet të fillojë sa më parë nga stafi, në mënyrë që të përmirësohet menaxhimi i integruar i mbetjeve në këtë bashki.

5.4. Rrjeti elektrik dhe ndriçimi publik

Në territorin e bashkisë mungojnë investimet në sektorin e energjisë elektrike ekzistuese nga OSHEE dhe ky rrjet është tejet i amortizuar. Kjo për arsye sepse nuk është investuar për mirëmbajtjen e tij, ka munguar investimi periodik në linjat e shpërndarjes, si për linjat TM ashtu edhe për ato TU. Kabinat e transformimit janë teje të amortizuara dhe jashtë kushteve teknike, kjo vërehet në ndërprejet e herë pas herëshme të energjisë elektrike.

Në këtë fushë është e nevojshme të përmirësohet niveli i tensionit, të ndërtohen rrjetet TU me sistemin kabllor ABC dhe të vendosen kabina të reja Box. Bashkia do të asistojë OSHEE në investimet në zonë, si dhe do sigurojë jetëgjatësinë e këtyre investimeve, të cilat janë pjesë e territorit që administron. Gjithashtu bashkia duhet të ndërmarrë fushata sensibilizuese për banorët në mos shpërdorimin e energjisë elektike, si dhe promovimin e burimeve alternative të prodhimit të energjisë elektrike me fokus në energjinë e rinovueshme diellore nga panele solare për përdorim familjar.

Ndriçimi i qytetit të Delvinës është realizuar me anën e ndriçuesave rrugorë të fuqive 150/250/400 Ë që mbulojnë afërsisht 50 % të territorit të qytetit, ku hyjnë rrugët kryesore, qendra, si dhe zona ku ka institucione shtetërore. Investimet në periferi janë në një nivel më të ulët dhe përgjithësisht është pjesa ku ka nevojë dhe më shumë për investime.

Përsa i përket investimit të ndriçimit në zonat rurale, ka shumë mangësi. Edhe pse në disa zona rurale është investuar ndër vite në ndriçimin publik, nuk është investuar më në mirëmbajtjen e tij. Problemi më i madh në ndriçimin publik të bashkisë Delvinë është mungesa e mirëmbajtjes së investimeve duke i lenë të amortizohen dhe të dëmtohen pa fajtor, e të dalin nga inventaret të cilët nuk ekzistojnë ose janë të paplotë, si rezultat kemi një ndriçim publik pjesor, sporadik e të pamirëmbajtur.

6. Demografia

Sipas Censurit të vitit 2011, bashkia e re numëron 7,598 banorë, ndërsa sipas Regjistrimit Civil i vitit 2017 kjo bashki ka një popullsi prej 18,078 personash. Dendësia mesatare në zonën funksionale është 41 banorë për km², në krahasim me 107 dhe 14 banorë për km² që është dendësia e popullsisë, përkatësisht në njësitë ekzistuese të Delvinës. Shkaqet e uljes së numrit të popullsisë në bashkinë Delvine, **lidhen me faktorët e emigrimit, uljes së ritmeve të shtesës natyrore të popullsisë si dhe ritmeve të larta të migrimit të brëndshëm, duke ndjekur të njëjtin model –profil të zhvillimit demografik të popullsisë, sikundër në njësitë e tjera vendore të vendit.** Sipas shpërndarjes urban/rurale rreth 65.2% e popullatës së bashkisë klasifikohet si popullsi urbane dhe diferenca prej 34.8% si popullsi rurale.²

Table 5: Popullsia sipas ndarjes së re administrative për bashkinë Delvinë (Burimi: INSTAT, Census 2011)

Popullsia	Viti 2011 sipas Censurit	Sipas regjistrimit të gjendes civile 2017	Dendësia e popullsisë
Delvina	7,598	18,192	10,596

² INSTAT 2014, Një klasifikim i ri urban – rural i popullsisë shqiptare

Një tjetër tregues i shumë i rëndësishëm demografik është struktura moshore e popullatës. Popullsia e bashkisë sipas Censurit të 2011 dominohet më shumë nga grupmosha 15-64 vjeç, e cila përbën 65.2 % të popullsisë totale dhe që përfaqëson popullsinë aktive. Moshja e tretë (65 +) përfaqëson 19.1% të popullsisë, ndërsa grupmosha 0-14 vjec përbën vetëm 15.7% të popullsisë së bashkisë.

Table 6: Struktura moshore (Burimi: INSTAT, Census 2011)

Nje. Adm.	0-14	15 - 65	65+
Delvinë	1 167	3 739	848
Vergo	311	1 192	341

Sipas strukturës moshore rreth 65.2% e popullatës së bashkisë i përket grupmoshës (15-64) vjec, mosha e tretë (65 +) përfaqëson 19.1% të popullsisë, ndërsa grupmosha 0-14 vjec përbën vetëm 15.7% tregues këta që demonstrojnë se popullata e bashkisë ka potenciale të larta të popullsisë ekonomikisht aktive, përfshirja e të cilëve në tregun e punës do të ndikojë ndjeshëm në rritjen e performancës ekonomike dhe mirëqënien e popullatës. Struktura aktuale demografike e popullsisë rezidente si dhe mosha mesatare e saj relativisht e re tregojnë së popullsia e zonës është akoma e re. Por, referuar tendencës së strukturimit të popullsisë në 20 vitet e fundit si dhe projeksionit të së ardhmes vëhet re një tendencë e rritjes së përqindjes së grup moshës mbi 65 vjec.

Pavaresisht se qarku i Vlores ka pasuar këto vitet e fundit një rritje të popullsisë që në përgjithësi kjo rritje i faturohet Bashkisë Vlorë, bashkitë e tjera specifikuisht ajo e Delvinës kanë pësuar rënie. Ky fenomen shpjegohet me procesin e vazhdueshëm të emigrimit, rënia e lindshmërisë e vdekshmërisë, të cilët kanë ndikuar jo vetëm në rënie të numrit të popullsisë por edhe në ndryshimin drastik të strukturës demografike të popullatës së bashkisë Delvinë.

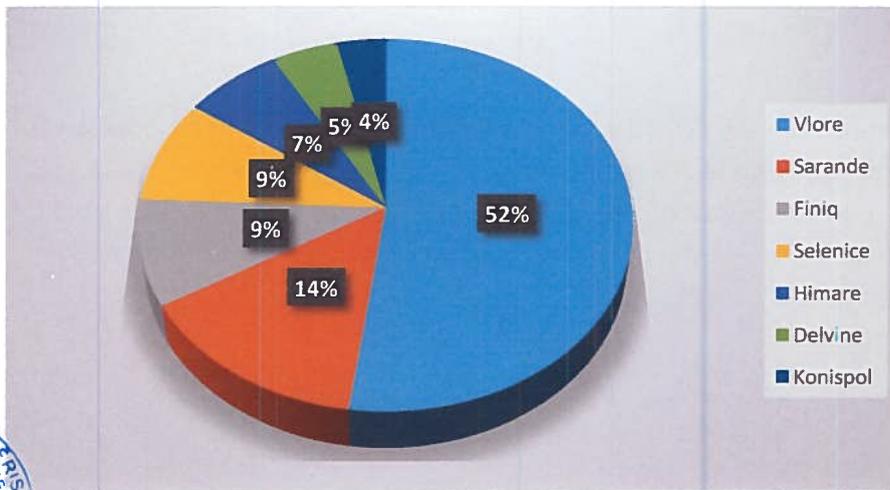

Figure 13: Popullsia në Qarkun e Vlorës (Burimi: INSTAT, Census 2011)

Një tjetër aspekt i rëndësishëm në studimet demografike është edhe përgatitja e projeksioneve të popullsisë për të paktën 2 dekada. Projektionet e popullsisë ofrojnë informacion në lidhje me numrin e ardhshëm, strukturën demografike dhe shpërndarjen territoriale të banorëve sipas hipotezave më të mundshme të prirjeve në sjelljen demografike. Ato janë me interes për shoqërinë në përgjithësi dhe shërbejnë si bazë për planifikimin e zhvillimit socio- ekonomik të vendit/zonave, përfshirë këtu edhe studimin e tregut.

Shënim metodik: INSTAT ka përgatitur projektionet e popullsisë për rastin e qarqeve, duke shfrytëzuar skenarin e rritjes së mesme të popullsisë në nivel kombëtar dhe në periudha 5 vjeçare, pra nuk ka llogaritje të popullsisë në nivele më të detajuara administrative si bashki apo njësi vendore.

Sipas projeksioneve të popullsisë-skenari i rritjes së mesme-popullsia e qarkut/bashkisë do të pësojë rënie, me një ritëm mesatar vjetor rënie të vlerësuar me rreth 1.3% dhe si faktor kryesor mendohet të jetë migracioni i brëndshëm. Popullsia rezidente e bashkisë Delvinë, deri në vitin 2021, do të performojë tregues të varësisë totale të ulët, duke ruajtur të ashtuquajturin fenomenin e “dividentit demografik”.

Për të përfituar nga ky “divident demografik”, kërkohen politika të bashkërenduara në nivel qendror e lokal, për të mundësuar, arsimimin, trajnimin dhe përfshirjen në tregun e punës të kësaj kategori të popullatës, me qëllim rritjen dhe përmirësimin në vazhdimësi të mireqënies së saj dhe komunitetit në tërësi.

7. Vizioni i Zhvillimit Territorial i Bashkisë Delvinë

Vizioni i bashkisë Delvinë mbështetet në direktivat e Planit të Përgjithshëm Kombëtar të Territorit, të hartuar nga Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit dhe Ministria e Zhvillimit Urban për 15 vitet e ardhshme. Delvina duhet të shfrytëzojë burimet dhe asetet në mënyrë të qëndrueshme pa çënuar dhe kompromentuar përdorimin e tyre në të ardhmen, duke u fokusuar tek mbështetja e aktiviteteve të bujqësisë, blegtorisë dhe agroturizmit. Bashkia Delvinë karakterizohet në pjesën qendrore dhe jugore të saj nga një reliev kryesisht pllajor dhe kodrinor, ndërsa në veri nga relievi malor. Përqendrimi më i madh i vendbanimeve si dhe aktiviteti ekonomik kryesor bujqësor, industrisë së lehtë ushqimore dhe ai i shërbimeve ndodhen në pjesën qendrore dhe jugore të territorit, ku prania e tokave pjellore në fushëgropën e Delvinës, pasuria bimore dhe ajo e të mbjellave të zonës, si dhe kushtet favorizuese gjeo-klimatike, ofrojnë potenciale të shumta për zhvillimin e mëtejshëm bujqësor dhe industrisë së lehtë agropërpunuese të Bashkisë.

Territori na ofron kulturë, trashëgimi dhe asete natyrore që mund të kthehen fare mirë në produkte të mundshme turistike destinacioni. Bashkia e Delvinës është një bashki që e ka mbështetur historikisht zhvillimin ekonomik të saj në zhvillimin e bujqësisë e sidomos pemëtarisë, por edhe mbjelljes së kulturave të drithërave. Pemëtaria si agrumet, ulliri dhe vreshtaria kanë qenë burimi kryesor ekonomik, ku në të kaluarën e sistemit socialist ka patur edhe industri agropërpunimi pranë qytetit të Delvinës. Për shkak të pozitës gjeografike, blegtoria gjithashtu luan një rol të rëndësishëm në zhvillimin ekonomik të kësaj bashkie. Synohet rritja e punësimit dhe mirëqenies së banorëve, duke krijuar mundësinë për diversifikimin e ekonomisë dhe ndërtimin e një destinacioni që mund të ofrojë kulturë, histori dhe trashëgimi, që mikpret përmes traditës dhe ndërthur asetet e pemëtarisë e vreshtarisë.

Vizioni për zhvillimin e qëndrueshëm të Bashkisë Delvinë:

Bashkia Delvinë, një bashki me ekonomi të diversifikuar në bujqësi, blegtori, industri të lehtë agropërpunuese, agroturizëm, turizëm kulturor dhe të trashëgimisë nëpërmjet konsolidimit të qendrave urbane, rritjes së standardit të shërbimeve publike dhe përmirësimit të aksesit në zonat rurale.

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË DELVINË
HARTA E VIZIONIT STRATEGJIK

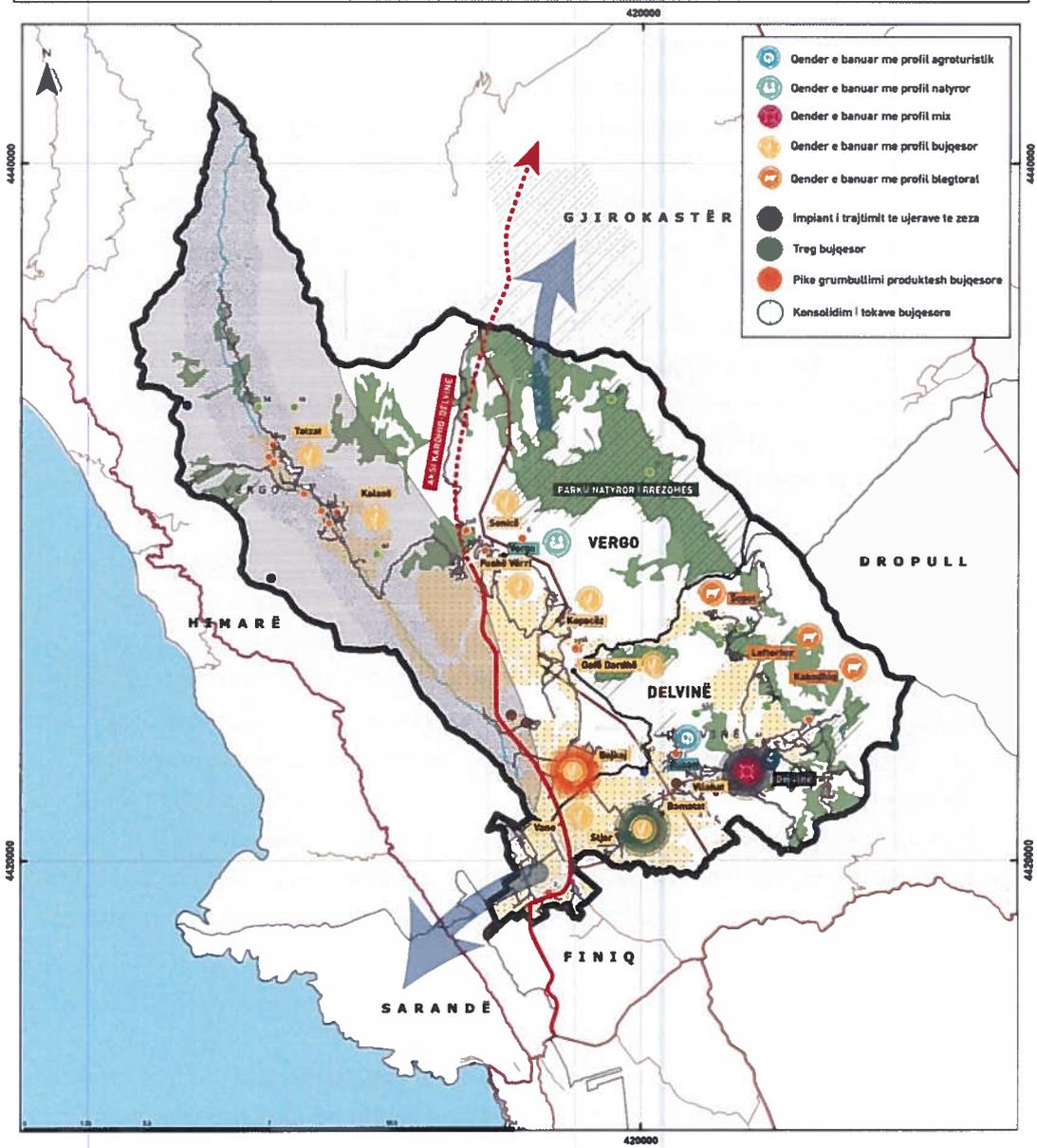

Figure 14: Harta e Vizionit Strategjik të Zhvillimit të Bashkisë Delvinë (Burimi: Dea Studio)

7.1. Drejtimet kryesore të zhvillimit të qendrueshëm

Objektivat strategjike dhe projektet prioritare të zhvillimit do të lidhen me këto drejtime kryesore të bashkisë:

- **Zhvillimi ekonomik i bashkisë i orientuar drejt bujqësisë, blegtorisë dhe industrisë së lehtë agropërpunuese**

Bashkia Delvinë shtrihet në brezin e ngrohtë mesdhetar të jugut të vendit dhe ka një terren me relief të alternuar fushor- pllajor dhe kodrinoro-malor. Dy njësitë që e përbëjnë Delvinën janë mjaft të dallueshme në këto karakteristika të relievit të tyre. Njësia Delvinë, e cila është më e vogël në sipërfaqe por përballon pjesën më të madhe të aktivitetit ekonomik të bashkisë, si dhe ka pjesën më të madhe të popullsisë së saj, karakterizohet nga një relief që në rreth 64% është me pjerrësi të përshtatshme për zhvillimin e aktivitetit bujqësor me karakter hortikulturor dhe frutikulturor. Ndërkohë, në njësinë administrative Vergo, më shumë se gjysma e territorit, afërsisht 52%, karakterizohet nga relievi malor dhe ai kodrinor. Megjithatë, edhe në Vergo gjenden mjaft toka pjellore rrëzë shpateve të maleve dhe faqeve të kodrave, të cilat përdoren nga fermerët vendas.

Përsa i përket degëve të veçanta të bujqësisë, në Delvinë, ka një sipërfaqe territoriale prej rreth 129 km² me terren të pjerrët kodrinor që ka favorizuar mbjelljen e zonës me drunorë të pemtarisë. Këtu, një pjese e konsiderueshme e banorëve merren me kultivimin dhe vjeljen e ullinjve, qershive, rrushit dhe frutave të thata, si bajamet, arrat, gështenjat, etj. Ndërkohë, klima tipike mesdhetare dhe relievi i ulët i fushëgropës së Delvinës kanë favorizuar mbjelljen dhe kultivimin e agrumeve, të tilla si limoni, portokalli dhe mandarinat. Falë diapazonit të gjerë të mundësive për kultivim në Delvinë, nga bimët e imta e deri tek pemët frutore të ulëta, si fiku, ulliri apo vreshtat, industria e lehtë ushqimore është gjithashtu potencial dhe varet drejtpërdrejtë nga prodhimet bujqësore. Ndërkohë, një tjetër karakteristikë e fushëgropës së Delvinës është prania e bimëve të karakterit medicinal dhe larmishmëria e tyre, pavarësisht se ka një mungesë të organizimit të rregullt për mbledhjen e tyre.

Për më tepër, relievi kodrinoro-malor, i cili karakterizon kryesisht njësinë administrative të Vergos, ka mundësi zhvillimi të prodhimit blegtoral. Megjithatë, bagëtitë e imta dhe gjedhët më së shumti përdoren për përmbushjen e nevojave të brendshme të popullsisë, dhe nuk ka ende një nivel të lartë prodhimit të mishit apo nënprodukteve të tij. Apikultura është një tjetër degë e këtij sektori që njih njëfarë zhvillimi në zonat me relief të ngritur të Delvinës.

Bashkia e Delvinës ka shërbyer përpara tre dekadash si qendër e industrisë së lehtë, në të cilën operonin kryesisht fabrika të përpunimit dhe prodhimit të produkteve ushqimore, atyre artizanale, si dhe pak industri tekstile. Sot, ky karakter është pothuajse inekzistent, ku përqëndrimi më i madh ekonomik është në sektorët e shërbimeve dhe degët e bujqësisë. Megjithatë, krahas tkurrjes së karakterit të mëparshëm industrial, ka disa njësi ekonomike-familjare të cilat janë përpjekur t'i ruajnë ose ringjallin traditat prodhuese; përgjithësisht zanatçinj ose specialistë të prodhimit të disa produkteve specifike ushqimore si baxho, të cilët

kanë hapur sipërmarrje të vogla familjare ku janë të vetpunësuar ose kanë punësuar persona të tjerë.

- **Përmirësimi i hapësirave dhe shërbimeve në qytetin e Delvinës dhe profilizimi i qendrave rurale**

Në territorin e bashkisë Delvinë qyteti dhe zonat urbane vuajnë nga mungesa e investimeve në infrastruktura dhe shërbime. Pjesa më e madhe e rrugëve dytësore në qytet kanë nevojë për rehabilitim, për ndërhyrje në rrjetet e kullimit të ujrave dhe sistemimin e ndriçimit publik. Së fundmi ka përfunduar studimi i fizibilitetit dhe projekti teknik për furnizimin me ujë të pijshëm të qytetit të Delvinës nga burimi i Vrizit, ndërsa qendrat e tjera urbane të shtrira në territor kanë nevojë për vëmendje më të madhe pasi mungon furnizimi me ujë higjienikisht të pastër 24 orë, rrjeti i kanalizimeve të ujrave të bardha e të zeza, si dhe mbledhja e mbetjeve urbane.

Rendësia e pasjes së infrastrukturës rrugore lidhëse për qendrat e banuara është shumë e rëndësishme pasi i hap rrugë zhvillimit ekonomik dhe turistik të zonës. Gjithashtu lidhja e Delvinës me bashkitë e tjera fqinje nëpërmjet rrugëve kombëtare ka një rendësi shumë të madhe, përfundimi i aksit Kardhiq-Delvinë pritet të sjellë përmirësim të ndjeshëm në jetën e banorëve. Është e rëndësishme përmirësimi i gjendjes së mjeteve të transportit publik, ndërqytetas dhe rrethqytetas si dhe vendosja e sinjalistikës në akset ku mungojnë, në mënyrë që të rritet siguria në rrugë.

- **Zhvillimi i turizimit rural, kuturor, natyror dhe agroturistik**

Territori i bashkisë Delvinë na ofron peizazhe të bukura natyrore dhe pasuri të trashëgimisë kulturore, por zhvillimi aktual nuk është i mjaftueshëm në sektorin e turizmit, pasi zona nuk është një destinacion i mirëfilltë. Për ta shndërruar në një destinacion mund të shfrytëzohen jo vetëm elementët natyrorë dhe bujqësorë të saj, por edhe elementet e kulturës dhe trashëgimisë së paprekshme si zakonet e traditat. Agroturizmi në këtë zonë mund të ndërthurë fare mirë pemëtarinë, vreshtarinë dhe monumentet e natyrës e kulturës së zonës.

7.2. Objektivat strategjike, programet dhe projektet

Objektivat strategjike të cilat do të drejtojnë zhvillimin urban, ekonomik dhe social të bashkisë Delvinë duke përbushur vizionin e saj në 15 vitet e ardhshme janë:

1. *Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore*
2. *Zhvillimi i komuniteteve të qëndrueshme nëpërmjet ndërhyrjeve në hapësira publike*

3. Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit;
4. Mbrojtja e mjedisit.

OBJEKTIVI STRATEGJIK 1:

Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore

Përmirësimi i infrastrukturës luan një rol kyç në zhvillimin ekonomik, për këtë arsye i është kushtuar një vëmendje e veçantë ndërtimit të rrjetit të infrastrukturës rrugore që lidh qendrat e banuara në territorin e bashkisë, duke lehtësuar jo vetëm levizjen e banorëve por edhe të turistëve që vizitojnë zonën. Gjithashtu synohet përmirësimi i shërbimeve publike si në qytet ashtu edhe në zonat rurale të territorit të bashkisë, duke investuar në infrastrukturën dhe rrjetet e ujësjellës-kanalizimive, furnizimi me energji elektrike, rrjetet e telefonisë dhe telekomunikacionit si dhe në shërbimin e mbledhjes dhe grumbullimit të mbetjeve urbane. Parashikohen ndërhyrje në sektorin e arsimit dhe shëndetësisë duke plotësuar nevojat për struktura aty ku mungojnë dhe duke rehabilituar dhe resturuar ato ekzistuese.

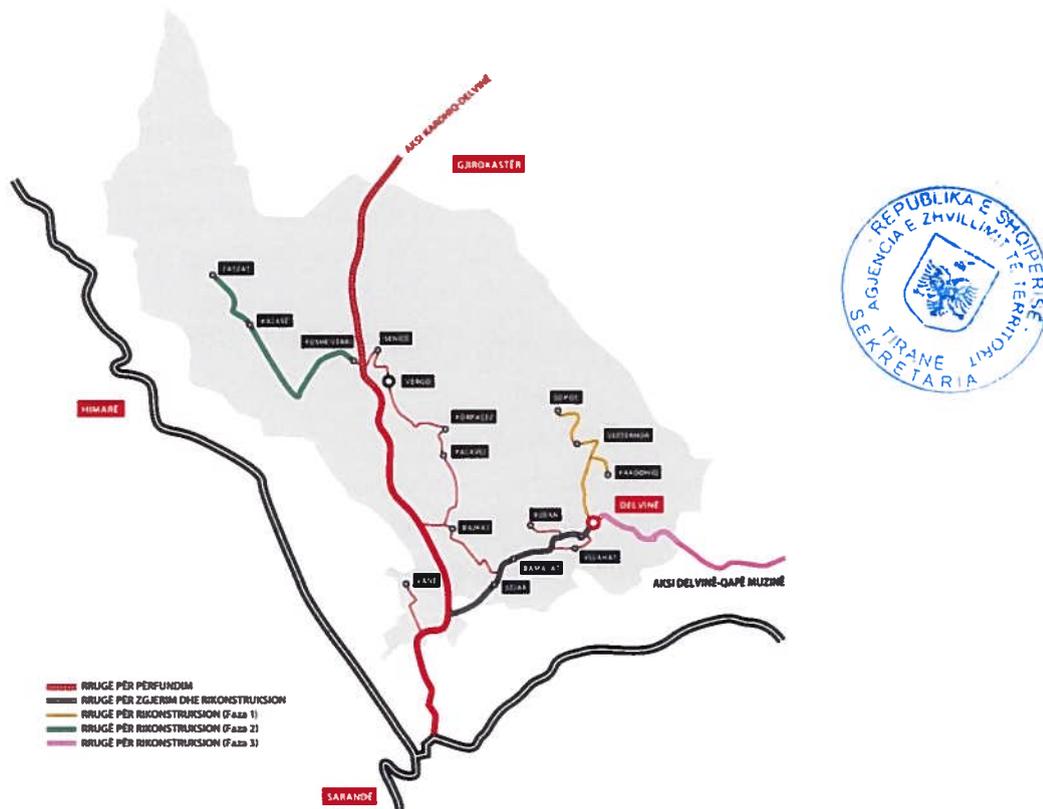

Figure 15: Skemë funksionale e infrastrukturës rrugore në territorin e Bashkisë Delvinë (Burimi: Dea Studio dhe Bashkia Delvinë)

OS1.Program_1: Përmirësimi i infrastrukturës së transportit

Projektet:

- Rikonstruksion i rrugës hyrëse në qytetin e Delvinës nga Saranda
- Rikonstruksion i rrugës "Selfo Abedini", Delvinë
- Rikonstruksion i rrugës "Nazif Haderi", Delvinë
- Rikonstruksion i rrugës "Rruga e Kishës - Banesa e Thoma Zoto", Delvinë
- Rikonstruksion i rrugës "Maliq Metushi", Blloku "Çaro", Delvinë
- Rikonstruksion i bllokut Nr. 2, Lagjia "Sinan Ballaci", Delvinë
- Sistemimi i shkallareve dhe rikonstruksion i rrugëve të brendshme të lagjes 9 Tetori dhe Kasapaj në Delvinë
- Zgjerim i rrugës për në Kalanë e Delvinës, kthimi i saj në rrugë me trafik të kufizuar dhe korsi të dedikuar biçikletash
- Rikonstruksion i aksit rrugor Delvinë - Kakodhiq - Leftrehor – Sopot
- Rikonstruksion i rrugës Fushë Vërri - Kalasë – Tatzat
- Ndërtimi pjesërisht dhe rikonstruksion i aksit rrugor Shën Vasil - Vanë - Shijan
- Rikonstruksion i unazës së fshatit Stjar
- Rikonstruksion i rrugës së fshatit Kopaçez
- Rikonstruksion i rrugës së fshatit Sopot
- Rikonstruksion i aksit rrugor: Shkolla 9 vjeçare, Stjar – rruga Sarandë-Delvinë
- Projektimi i vendqëndrimeve, stacioneve për linjat urbane dhe interurbane
- Krijimi i linjës së transportit publik Kakodhiq – Leftehor dhe Delvinë për aksesimin e shërbimit arsimor

OS1.Program_2: Përmirësim i rrjetit të shërbimit të ujësjellësit dhe kanalizimeve

Projektet:

- Ndërtimi i ujësjellësit në fshatrat Sopot dhe Leftehor
- Ndërtimi i rrjetit të furnizimit nga lumi i Kalasë, në fshatin Tatzat
- Ndërtimi i impiantit të trajtimit të ujerave të zeza në qytetin e Delvinës
- Ndërtimi i tubacioneve, rrjetit të kanalizimeve të ujerave të zeza që siguron lidhjen e qytetit me impiantin e trajtimit të ujrave.
- Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve për qendrat e banuara rurale: Rusan, Vllahat, Bajkaj, Stjar, Bamatat, Vane, Vergo, Senicë dhe Fushë Vërri.
- Ndërhyrje për përmirësimin e gjendjeve fizike dhe higjienike të gropave septike, për plotësimin e standardit, në fshatrat: Tatzat, Kalasë, Kopaçez, Qafë Dardhë, Sopot, Leftehor dhe Kakodhiq.

**OS1.Program_3: Përmirësimi i shërbimit të mbledhjes dhe grumbullimit të mbetjeve urbane
Projekte/ Studime:**

- Promovimi dhe fushata sensibilizuese për ndarjen e mbetjeve në burim dhe kompostim të mbetjeve organike
- Rehabilitimi i zonave të vendgrumbullimeve të mbetjeve që janë të papërtshatshme pranë fshatrave dhe në afërsi të qytetit të Delvinës

**OS1.Program_4: Përmirësimi i rrjetit të energjisë dhe telekomunikacionit
Projekte/ Veprime:**

- Vendosja e ndriçimit publik në zonat periferike të qytetit të Delvinës
- Vendosje e ndriçimit publik në rrugët kryesore dhe sheshet e fshatrave
- Përmirësimi i rrjetit të telekomunikacionit në qendrat e banuara

**OS1.Program_5: Përmirësimi i shërbimeve arsimore dhe shëndetësore
Projektet:**

- Restaurimi i godinave arsimore dhe kthimi i oborreve ekzistuese në sheshe lojrash për aktivitete sportive në fshatrat Stjar, Vergo, Kalasë, Kopacez, Bajkaj
- Restaurimi i godinës së arsimit të mesëm në Delvinë
- Restaurimi i godinave shëndetësore ekzistuese
- Ndërtimi i qendrave shëndetësore në fshatrat Tatzat dhe Sopot

OBJEKTIVI STRATEGJIK 2:

Zhvillimi i komuniteteve të qëndrueshme nëpërmjet ndërhyrjeve në hapësira publike

Rehabilitimi dhe projektimi i qendrave të banuara rurale do fokusohet në përmirësimin e hapësirave publike, për organizime sociale të komunitetit. Ndërsa në qytet duhen përmirësuar kushtet e hapësirave ndërmjet blloqeve të banimit për rifunksionalizmin e tyre në krijimin e hapësirave të gjelbërta, argëtimi dhe çlodhëse për të gjithë grupmoshat, si dhe restaurimin e përmirësimin e efijencës energjitike të fasadave të këtyre blloqeve të banimit.

**OS2.Program_1: Krijimi dhe përmirësimi i hapësirave publike në qytetin e Delvinës
Projektet:**

- Rivitalizimi i zonës së ish-Divizionit në Delvinë – kthim në park dhe rekreacion
- Rikualifikim i ish-zonës ekonomike dhe industriale në hyrje të qytetit

- *Ngritja e tregut të suvenireve dhe artizanatit në qytetin e Delvinës*
- *Krijimi i fondit për restaurimin e fasadave dhe përmirësimin e efikasitetit energjetic për blloqet e banimit të ndërtuara para viteve 2000. Si fillim përparësi do të kenë blloqet e banimit përgjatë rrugëve kryesore.*

OS2.Program_2: Krijimi dhe përmirësimi i hapësirave publike në zonat rurale

Projektet:

- *Rimëkembja e godinës së ish-Brigadës së Tankeve dhe kthimi i saj në qendër multifunksionale kulturore dhe rekreative, në Bajkaj*
- *Rikualifikimi i qendrave të fshatrave duke krijuar hapësira publike cilësore fillimisht për fshatrat: Vergo, Tatzat, Bamatat dhe Stjar.*
- *Sistemimi i sheshit rekreativ përballë shkollës "Nimet Rushiti", në fshatin Rusan, projekt i A100+F.*

OBJEKTIVI STRATEGJIK 3:

Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit

Projektet dhe politikat që duhet të ndjekë bashkia në mënyrë që të sigurohet një zhvillim i qëndrueshëm i sektorëve të ekonomisë janë renditur më poshtë, të ndarë sipas programeve. Është e rëndësishme të theksohet se rritja ekonomike është e lidhur ngushtë me zhvillimin dhe përmirësimin e infrastrukturave dhe politikave ekonomike e fiskale të pushtetit vendor.

Për të arritur zhvillimin e këtyre sektorëve janë propozuar projekte që synojnë të rehabilitojnë infrastrukturën bujqësore, sistemimin e kanaleve ujitëse dhe kulluese, rezervuarët dhe programe për bashkëpunimin e fermerëve. Prodhimet vendase duhet të bëhen të njohura edhe për turistët që vizitojnë zonën duke promovuar kulinarinë e zonës, duke u shërbyer në restorantet agroturistike apo duke u tregëtuar në tregjet lokale. Rikthimi i industrisë së lehtë ushqimore lidhet ngushtësisht me zhvillimin e sektorit të bujqësisë, për këtë arsye projektet e propozuara lidhen me rifunksionalizimin e zonave ekonomike-industriale në hyrje të qyteti të Delvinës, si dhe propozime për pika grumbullimi dhe frigoriferë të ruajtjes e me pas përpunimin e këtyre produkteve. Nëpërmjet projekteve të propozuara synohet kthimi i bujqësisë dhe blegtorisë në drejtime kryesore të zhvillimit ekonomik të Delvinës.

Zhvillimi i turizmit është një sektori tjetër i rëndësishëm në nxitjen e ekonomisë së bashkisë Delvinë. Promovimi dhe projektet për zhvillimin e turizmit kulturor apo natyror duhet të ruajnë ekosistemin natyror. Krijimi i markës dhe brandimit të produkteve delviniote është një projekt i rëndësishëm në promovimin e agroturizmit të zonës. Itineraret me karaktere të ndryshme si

agroturistike, kulturore apo natyrore – peizazhistike luajnë një rol të rëndësishëm në promovimin e territorit dhe forcimin e bashkëpunimeve ndërkufitare më bashkë fqinje.

OS3.Program_1: Përmirësimi i infrastrukturave bujqësore

Projektet:

- Ngritja e një tregu rajonal bujqësor në zonë, që do të plotësojë zinxhirin ekonomik bujqësor në agro-përpunimin e produkteve bujqësore, në Stjar
- Ngritja e një qendre grumbullimi të produkteve bujqësore pranë rrugës kryesore në Bajkaj
- Rehabilitimi i sistemit ujitës në zonën Vurg-Delvinë, kanali ujitës K-K-5, Bajkaj

OS3.Program_2: Mbështetje për fermerët vendas dhe zhvillimin e agroturizmit

Politika/ Programe të detajuara:

- Krijimi i një zyre informacioni për fermerët në mbështetje të zinxhirit prodhues dhe zhvillimin e kooperativave
- Përgatitja e paketës së trajnimeve për fermerët e rinj, për ngritjen e fermave me produkte biologjike
- Krijimi i logos dhe promovimi i brandit të Delvinës për prodhimet vendase dhe ato të artizanatit
- Organizimi i panairëve periodike agroturistike në Rusan, Palavli dhe Vllahat me fokus përpunimin e ullirit dhe të rrushit.
- Ulje në taksën e infrastrukturës për ngritjen e baxhove dhe pikave për përpunimin e produkteve dhe nënprodukteve të mishit.
- Restaurimi i banesës shtetërore në fshatin Rusan, për ta kthyer në “Hanin e Fshatit”, projekt i A100+F.

OS3.Program_3: Zhvillimi i turizmit kulturor dhe natyror

Projekte/ Studime:

- Risetimi i sipërfaqes përreth rrënojave të fshatit Kamenicë, kthimi në destinacion për zhvillim të aktivitetëve kulturore
- Krijimi i aksesit këmbësor nga aksi rrugor Palavli – Kopacez, në kodrën e rrënojave të fshatit Kamenicë
- Krijimi i një zyre informimi turistik në qytetin e Delvinës
- Rritja e bashkëpunimit me bashkinë e Gjirokastrës dhe Sarandës në fushën e zhvillimit të turizmit, përfshirja në pikat e informimit të turistëve edhe guidat për Delvinën
- Promovimi i turizmit në rrjetet sociale dhe në një faqe Facebook të veçantë
- Përgatitja e guidës turistike, booklet, broshura, kartolina, etj

- Zhvillimi i aktiviteteve të ndryshme me karakter kulturor e promovues të traditave të humbura, festave lokale, pëndoret dhe artizanati, Sazet e Delvinës etj. në një kalendar aktiviteteve vjetor
- Promovimi i "Pyllit i Gështenjave Kukulo" si destinacion për turizëm rekreativ dhe të natyrës.
- Krijimi i vendpushimeve peizazhiste përgjatë lumit të Delvinës dhe të Kalasë

OS5.Program_2: Hartëzimi i itinerareve dhe pajisja e tyre me infrastruktura si sinjalistikë

- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit agroturistik me ferma dhe objekte agropërpunimi, për promovimin e produkteve lokale, fusha e Delvinës
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit kulturor, përfshirja e objekteve kulturore të zonës: Delvinë – Rusan – Palavli – Vergo - Kalasë
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, Rrenojat e fshatit Kamenice – Varfaj – Rezervati Natyror Rrezoma
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, këmbësor Kardhikaq – Delvinë
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, këmbësor Goranxi – Mali i Gjerë - Delvinë
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, offroad Delvinë - Sopot
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, offroad (ose me kafshë) Tatzat – Piqeras - Bunec, dalje direkt në det
- Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror i dy pasurive kombëtare, Rezervati Natyror Rrezoma – Syri i Kaltër

OBJEKTIVI STRATEGJIK 4:

Mbrojtja e mjedisit

Një nga parimet kryesore mbi të cilat është mbështetur ky plan është mbrojtja e mjedisit dhe rritja e sensibilizimit të banorëve mbi mbrojtjen dhe menaxhimin e burimeve natyrore. Programet e edukimit mbi mjedisin duhet të jenë prioritet i bashkisë, duke organizuar fushata ndërgjegjësimi që lidhen me menaxhimin e burimeve ujore, hedhjen e mbeturinave, riciklimin dhe menaxhimin e ujrave të ndotur, në funksion të mbrojtjes së pasurive natyrore dhe trashëgimit të tyre brez pas brezi. Me qëllim mbrojtjen e pyjeve, propozohet instalimi i sistemeve me sensorë për parandalimin nga zjarri, që monitorohet nga bashkia, mbrojtjen e pyjeve nga kullotja, ripyllëzimin dhe pastrimin e shtretërve të lumenjve për të shmangur erozionin.

OS4.Program_1: Mbroja e mjedisit dhe ndërhyrjet rigjeneruese mjedisore

Projekte:

- *Rehabilitimi i lumit të Kalasë dhe parandalimi i erozionit, duke pastruar periodikisht shtratin e lumit dhe duke mbjellë pemë në brigjet e tij*
- *Ngritja e kapaciteteve dhe strukturave për mbrojtjen nga zjarri dhe shpyllëzimin*
- *Ngritja e sistemit të monitorimit duke rritur kontrollet dhe masat ndëshkuese për prerjen e pemëve dhe gjuetinë e paligjshme në Rezervatin Natyror të Rrëzomës*

7.3. Projektet prioritare të zhvillimit

Në këtë seksion paraqiten disa nga projektet më kryesore të listës së sipërme të cilat zhvillohen në projekt-fisha.

Rikonstruktion i rrugës hyrëse në qytetin e Delvinës nga Saranda

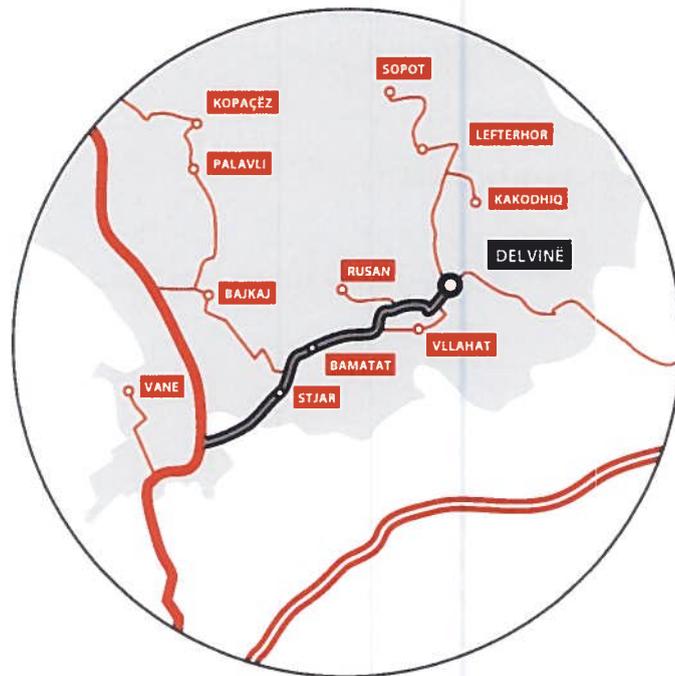

Figure 16: Aksi i rrugës për zgjerim dhe asfaltim (Përpunoi: DEA Studio)

Titulli Nr. 01	Rikonstrukcion i rrugës hyrëse në qytetin e Delvinës nga Saranda
Objektivi Strategjik	Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore
Program	Përmirësimi i infrastrukturës së transportit
Vendndodhja	Delvinë
Tipologjia	Infrastrukturë
Qëllimi	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi dhe zgjerimi i aksit i cili lidh Delvinën me qytetin e Sarandës
Përshkrimi i projektit	Ky projekt do të krijojë lehtësi në komunikimin e banorëve të Delvinës dhe jo vetëm, për të patur akses në shërbime dhe rritur standartin e jetesës. Projekti i rrugës hyrëse parashikon punime si rilevimi i rrugës ekzistuese dhe zgjerimi i saj, për ta kthyer në rrugë me dy korsi, sitemimin e skarpateve, krijimin e kanaleve anësore ujëmbledhëse dhe asfaltimin e shtratit të rrugës. Gjithashtu është e rëndësishme të shtohen vendqëndrime gjatë rrugës, duke theksuar karakterin piktoresk dhe pejsazhistik të rrugës, mbjellje me pemë dhe ndriçimi i rrugës.
Burimet e financimit	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH
Kosto	65.800.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvinë
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	1 vit
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Rikonstruksion i aksit rrugor Delvinë - Kakodhiq - Lefterhor – Sopot

Figure 17: Rruga që lidh fshatrat Kakodhiq – Lefterhor – Sopot (Përpunoi: DEA Studio)

Titulli Nr. 02	Rikonstrukcion i aksit rrugor Delvinë - Kakodhiq - Leftrehor – Sopot
Objektivi Strategjik	Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore
Program	Përmirësimi i infrastrukturës së transportit
Vendndodhja	Kakodhiq, Leftrehor, Sopot
Tipologjia	Infrastrukturë
Qëllimi	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi dhe zgjerimi i rrugës
Përshkrimi i projektit	<p>Përmirësimi i gjendjes së rrugës duke lehtësuar qarkullimin e mjeteve dhe banorëve drejt bashkisë Delvinë. Rrit mundësinë për investime në këto zona. Me anë të këtij projekti do të rehabilitohet rrjeti rrugor në 3 fshatra duke u pajisur me infrastrukturë mbi dhe nën tokë.</p> <p>Hartimi i projektit të zbatimit do të mbulojë punime si: asfaltim, zgjerim, ndriçim rrugor, sinjalistikë si dhe kanalizime të ujërave të bardha dhe të zeza. Përfitojnë banorët e tre fshatrave Kakodhiq, Leftrehor, Sopot dhe jo vetëm, edhe turistët që frekuentojnë zonën.</p>
Burimet e financimit	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH
Kosto	310.000.000 lekë
Implementimi	ARRSH
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	2 vite
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Ndërtimi i ujësllësit në fshatrat Sopot dhe Lefterhor

Figure 18: Ndërtimi i ujësllësit të ri, fotografi ilustruese (Burimi: <https://ëë.alsat-m.tv>)

Titulli Nr. 03	Ndërtimi i ujësjellësit në fshatrat Sopot dhe Lefterhor
Objektivi Strategjik	Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore
Program	Përmirësim i rrjetit të shërbimit të ujësjellësit dhe kanalizimeve
Vendndodhja	Ujësjellësi ndodhet pranë fshatit Rusan për furnizimin e Sopotit dhe Lefterhorit
Tipologjia	Infrastrukturë/ Shërbime
Qëllimi	Qëllimi i këtij projekti është ofrimi i shërbimit të furnizimit me ujë të pijshëm
Përshkrimi i projektit	<p>Ky projekt ka për qëllim të përmirësojë furnizimin me ujë të pijshëm për fshatrat Lefterhor dhe Sopot dhe të zgjasë kohën e furnizimit me ujë për banorët e këtyre zonave.</p> <p>Ndërtimi i këtij ujësjellësi është i domosdoshëm për faktin se uji që aktualisht furnizon fshatrat Lefterhor dhe Sopot nga burimi aktual është i pamjaftueshëm. Ndërtimi i këtij ujësjellësi me furnizim nga burimi i dimërorit në fshatin Rusan do të shumfishojë disa herë kohën e furnizimit me ujë të këtyre fshatrave. Projekti përfshin ndërtimin e linjës parësore, dytësore veprën e marrjes stacionin e pompimit, kabinën elektrike si dhe furnizimin e saj me energji elektrike. Numri i përfitueve është 710 banorë.</p>
Burimet e financimit	Pushteti qendror, Bashkia, Donatorë të huaj
Kosto	. 65.800.000 lekë
Implementimi	UK Delvinë sh.a
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	2 vite
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Ndërtimi i impiantit të trajtimit të ujrave të zeza në qytetin e Delvinës

Figure 19: Shembull impiantit i trajtimit të ujrave të zeza (Burimi: <http://eëe.alshgroup.com>)

Titulli Nr. 04	Ndërtimi i impiantit të trajtimit të ujerave të zeza në qytetin e Delvinës
Objektivi Strategjik	Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore
Program	Përmirësim i rrjetit të shërbimit të ujësjellësit dhe kanalizimeve
Vendndodhja	Qyteti i Delvinës
Tipologjia	Infrastrukturë/ Shërbime
Qëllimi	Projekti synon të krijojë një sistem për përpunimin e ujrave të zeza fillimisht për qytetin e Delvinës e më pas për të gjithë territorin e saj
Përshkrimi i projektit	<p>Aktualisht shërbim i trajtimit të ujrave të zeza nuk ofrohet. Ky projekt do të kontribuojë në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe higjienës. Impjanti që propozohet për trajtimin e ujrave të duhet të ketë teknologji që kombinohet me proceset biologjike dhe mekanike gjatë trajtimit të ujrave të zeza. Ky kombinim lejon optimizimin e efikasitetit të trajtimit në lidhje me kërkesat e energjisë. Me poshte renditen objektet teknologjike qe janë elemente perberes të impianteve:</p> <p>1- Paneli hyrës në pompë; 2- Përpunimi mekanik paraprak; 3- Aktivizimi me ngarkesë të ulët, zgjidhje teknologjike me proces denitrifikimi në hyrje; 4- Rezervuari dytesor i dekantimit me formë katrore dhe rrjedhje vertikale; 5- Pajisje për tharjen e llumit – dehidrues spiral; 6-Matës i rrjedhjes në dalje</p> <p>Përfitojnë qytetarët e Delvinës dhe gjithë komuniteti duke ulur ndjeshëm ndotjen e lumenjve.</p>
Burimet e financimit	Bashkia Delvinë, pushteti qendror
Kosto	46.000.000 lekë
Implementimi	UK Delvine sh.a
Konvertim Sistemi	Konvertohet nga sistemi bujqësor në sistem infrastrukturor
Kohëzgjatja	2 vite
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Rivitalizimi i zonës së ish-Divizionit në Delvinë – kthim në park dhe rekreacion

Figure 20: Zona e ish-Divizionit në Delvinë (Përpunoi: DEA Studio)

Titulli Nr. 05	Rivitalizimi i zonës së ish-Divizionit në Delvinë – kthim në park dhe rekreacion
Objektivi Strategjik	Zhvillimi i komuniteteve të qëndrueshme nëpërmjet ndërhyrjeve në hapësira publike
Program	Krijimi dhe përmirësimi i hapësirave publike në qytetin e Delvinës
Vendndodhja	Qyteti i Delvinës
Tipologjia	Rehabilitimi, rivitalizimi
Qëllimi	Krijimi i parkut kryesor të qytetit, mbjellje pemësh, argëtim dhe rekreacion
Përshkrimi i projektit	<p>Ky projekt synon rivitalizimin e ish-zonës ushtarake që sot është në pronësi dhe administrim të bashkisë. Krijimi i parkut të qyteti është me rëndësi pasi do të ofrojë jo vetëm hapësira për çlodhje dhe pushimi, por edhe argëtim dhe rekreacion. Brenda parkut mund të ndërtohen struktura shërbimi, gjithashtu edhe struktura në ndihmë të fushave sportive që do të ndërtohen si pjesë e parkut. Godinat ekzistuese do të rikonstruktohen dhe do të përshtaten në godina me funksion kulturor dhe tregtar (bar, restorant etj.)</p> <p>Mbjellja e pemëve të ndryshme dhe gjelbërimi i parkut do të jenë detyrë e vazhdueshme e bashkisë, për ta kthyer në një oaz, parkun e qytetit.</p>
Burimet e financimit	Bashkia Delvinë, FSHZH dhe donatorë të tjerë
Kosto	50.000.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvinë
Konvertim Sistemi	Konvertohet nga sistemi urban në sistem natyror
Kohëzgjatja	1 vit
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Restaurimi i godinës së arsimit të mesëm në Delvinë

Figure 21: Restaurimi i shkollës "Sulejman Delvina" (Përpunimi: Dea Studio)

Titulli Nr. 06	Restaurimi i godinës së arsimit të mesëm në Delvinë
Objektivi Strategjik	Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore
Program	Përmirësimi i shërbimeve arsimore dhe shëndetësore
Vendndodhja	Qyteti i Delvinës
Tipologjia	Rigjallërim urban/ Restaurim i godinave arsimore
Qëllimi	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit të mesëm
Përshkrimi i projektit	Në qytetin e Delvinës operojnë 3 nivele të ofrimit të shërbimit arsimor. Niveli i ulët, 9-vjecarja dhe ai i mesëm. Pavarësisht se për të gjithë godinat e sistemit arsimor ëshë e nevojshme ndërhyrja restauruese apo rikonstruktuese, godina e arsimit të mesëm ka nëvoja më urgjente për ndërhyrje. Ndërhurjet duhet të jenë rikonstruktuese për të përmirësuar gjendjen fizike të godinës por edhe për një vlerësim dhe nëse është e nevojshme shtim të sipërfaqeve ekzistuese për tu plotësuar me ambiente shtesë.
Burimet e financimit	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë
Kosto	70.000.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvinë
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	3 vite
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Krijimi i një tregu rajonal bujqësor në zonë, që do të plotësojë zinxhirin ekonomik bujqësor në agro-përpunimin e produkteve bujqësore, në Stjar

Figure 22: Vendndodhja e mundshme e ngritjes së tregut rajonal bujqësor në Stjar (Përpunoi: Dea Studio)

Titulli Nr. 07	Krijimi i një tregu rajonal bujqësor në zonë, që do të plotësojë zinxhirin ekonomik bujqësor në agro-përpunimin e produkteve bujqësore, në Stjar
Objektivi Strategjik	Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit
Program	Përmirësimi i infrastrukturave bujqësore
Vendndodhja	Stjar
Tipologjia	Infrastukturë bujqësore
Qëllimi	Qëllimi i këtij projekti është mbështetja e fermerëve dhe prodhimeve vendase, duke krijuar një rrjet lidhjeje midis prodhuesve dhe konsumatorëve, duke rritur sigurinë ushqimore.
Përshkrimi i projektit	<p>Projekti si fillim do të menaxhohet nga bashkia, deri në ngritjen e strukturave për mirëmbajtjen e tij. Momentalisht në bashkinë Delvinë mungojnë hapësirat e planifikuara për tregëtim fruta-perimesh dhe tregëtimi bëhet vetëm përmes automjeteve në ditë të caktuara përgjatë rrugës kryesore, ose pranë shesheve qëndrore të fshatrave. Ky projekt synon të krijojë një hapësirë cilësore tregëtimi dedikuar kryesisht banorëve vendas.</p> <p>Trgu rajonal do të mbledhë të gjithë prodhimet bujqësore të zonës së Delvinës, dhe jo vetëm, për tregtimin e tyre me shumicë dhe pakicë.</p>
Burimet e financimit	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, AZHBR
Kosto	5.500.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvinë
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	1 vit
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Ngritja e një qendre grumbullimi të produkteve bujqësore pranë rrugës kryesore në Bajkaj

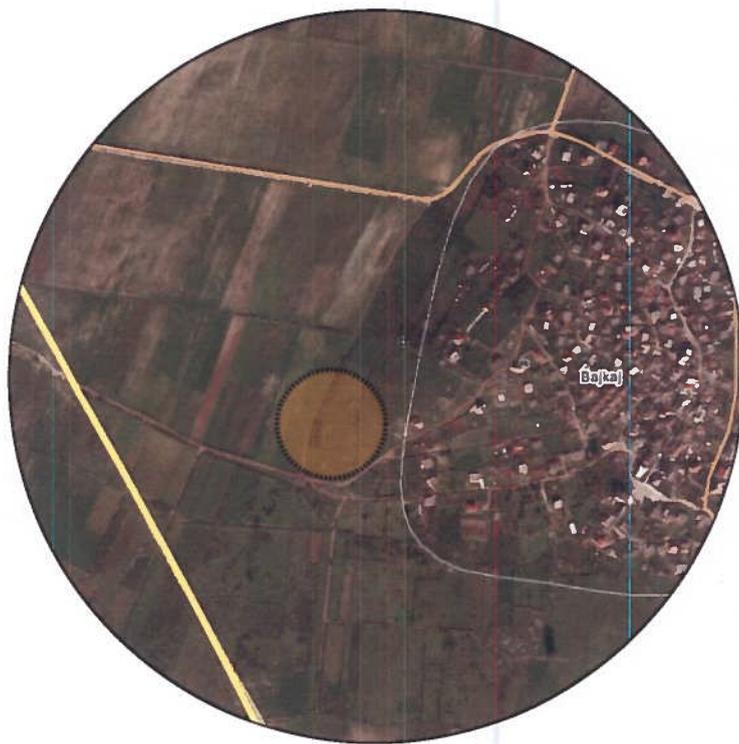

Figure 23: Vendndodhja e mundshme e ngritjes së qendrës së grumbullimit të produkteve bujqësore në Bajkaj (Përpunoi: Dea Studio)

Titulli Nr. 08	Ngritja e një qendre grumbullimi të produkteve bujqësore pranë rrugës kryesore në Bajkaj
Objektivi Strategjik	Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit
Program	Përmirësimi i infrastrukturave bujqësore
Vendndodhja	Bajkaj
Tipologjia	Infrastrukturë bujqësore
Qëllimi	Qëllimi i projektit është mbështetja e prodhimeve vendase
Përshkrimi i projektit	<p>Qendra e grumbullimit do të ofrojë siguri dhe mbështetje për produktet vendase dhe do të mund të sigurojë mundësi punësimi për zonën përreth. Produktet bujqësore do të kenë hapësira të mjaftueshme magazinimi, kontrolli cilësie dhe përpunimi paraprak për produktet.</p> <p>Mungesa e një pike grumbullimi për prodhimet bujqësore të zonës bën që prodhuesit të kenë kosto të larta për kultivimin dhe transportin e produkteve në tregjet lokale/rajonale. Qendra do të sigurojë hapësirë edhe për përpunimin dhe tegetimin duke lehtësuar aksesin në tregjet lokale dhe rajonale. Në projekt do të parashikohet edhe zgjerimi i mundshëm i pikës së grumbullimit në kohë, duke u fazuar sipas nevojës.</p>
Burimet e financimit	Pushteti vendor, FZHR, PPP ose donatorë të huaj
Kosto	.35.000.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvinë
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	1 vit
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Rehabilitimi i sistemit ujitës në zonën Vurg-Delvinë, kanali ujitës K-K-5, Bajkaj

Figure 24: Harta e kanalit kullues ujitës K-K-5, Bajkaj (Burimi: Bashkia Delvinë)

Titulli Nr. 09	Rehabilitimi i sistemit ujitës në zonën Vurg-Delvinë, kanali ujitës K-K-5, Bajkaj
Objektivi Strategjik	Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit
Program	Përmirësimi i infrastrukturave bujqësore
Vendndodhja	Bajkaj
Tipologjia	Infrastrukturë bujqësore
Qëllimi	Qëllimi i këtij projekti është ofrimi i shërbimit të ujitjes fermerëve të zonës
Përshkrimi i projektit	Me anë të këtij projekti u ofrohet shërbimi i ujitjes fermerëve të zonës. Projekti përfshin punime për rikonstruksionin e pjesës së mbetur të kanalit. Një pjesë e projektit është financuar në periudhën 2016-2017. Zona e Vurgut është nga tokat më pjellore të kësaj zone dhe rehabilitimi i sistemit të ujitjes së tokave bujqësore është me rëndësi të madhe për zhvillimin e bujqësisë. Sipërfaqja e tokës që përfiton me përmirësimin e ujitjes është 650 ha. Burimi i ujit që furnizon skemën ujitëse është Lumi i Kalasës. Fshatrat që përfitojnë janë: Bajkaj, isak, Bamatat dhe Stjar. Numëri i fermerëve përfitues është 190.
Burimet e financimit	Pushteti vendor, FSHZH ose donatorë të huaj
Kosto	23.000.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvinë
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	1 vit
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

Rijetëzimi i sipërfaqes përreth rrënojave të fshatit Kamenicë, kthimi në destinacion për zhvillim të aktivteteve kulturore

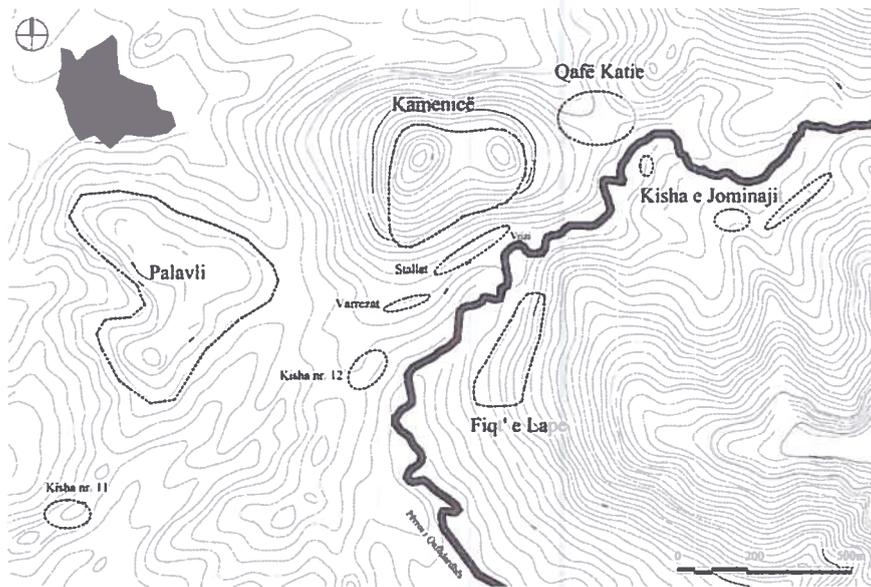

Figure 25: Planimetri e përgjithshme e fshatit Kamenicë dhe lagjeve të tij (Përpunimi: DEA Studio)

Titulli Nr. 10	Rijetëzimi i sipërfaqes përreth rrënojave të fshatit Kamenicë, kthimi në destinacion për zhvillim të aktiviteteve kulturore
Objektivi Strategjik	Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit
Program	Zhvillimi i turizmit kulturor dhe natyror
Vendndodhja	5 km në veri të Delvinës, rrëzë shpatit jug-perëndimor të Malit të Gjerë
Tipologjia	Infrastrukturë, restaurim, konservim i objektit të trashëgimisë kulturore
Qëllimi	Me qëllim incentivimin dhe nxitjen e ekonomisë lokale, propozohet që disa prej objekteve të restauruara të ofrojnë shërbime të ndryshme si bare, kafene, restorant, dyqan suveniresh, dyqan artizanati, etj.
Përshkrimi i projektit	<p>Vlerësohet se nevoja për ta bërë këtë fshat të vizitueshëm është me rëndësi për zonën e Delvinës, dhe kjo gjë mund të gjeneronte fluks vizitorësh e turistësh të apasionuar pas kulturës e historisë. Trajtimi me karakter restaurues e rikonstruktues i disa prej elementeve të këtij fshati siç janë kishat, apo edhe disa prej tipologjive të banesave, do të ishte me vlerë.</p> <p>Më tej, adaptimi i disa prej objekteve të restauruara në muze mund të mundësojë përfitime që përkthehen në investime të mëtejshme në fshat. Investime të tjera në infrastrukturën rrugore që lidh fshatin me rrugën kryesore, si edhe hapja dhe shtrimi i rrugicave në brendësi të fshatit për të mundësuar kalimin e vizitorëve do të ndihmonin për të nxjerrë në pah vlerat e zonës. Duke krijuar kështu një cikli të qendrushëm në shërbim të turizmit, mbi bazat e forcimit të ekonomisë lokale.</p> <p>Rrënojat e fshatit Kamenicë, si Monument Kulture i shpallur me Urdhëresë nga Ministria e Arsimit dhe e Kulturës me date 08.01.1977, ka status mbrojtjeje. Si l tillë, çdo ndërhyrje që kryhet në këtë hapësirë dhe në zonën buferike përreth tij duhet të aprovet nga institucionet përgjegjëse për administrimin e tij.</p>
Burimet e financimit	IMK, Bashkia Delvinë, FSHZH
Kosto	380.000.000 lekë
Implementimi	IMK
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	5 vite
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

**Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror –
peizazhistik, këmbësor Goranxi – Mali i Gjerë - Delvinë**

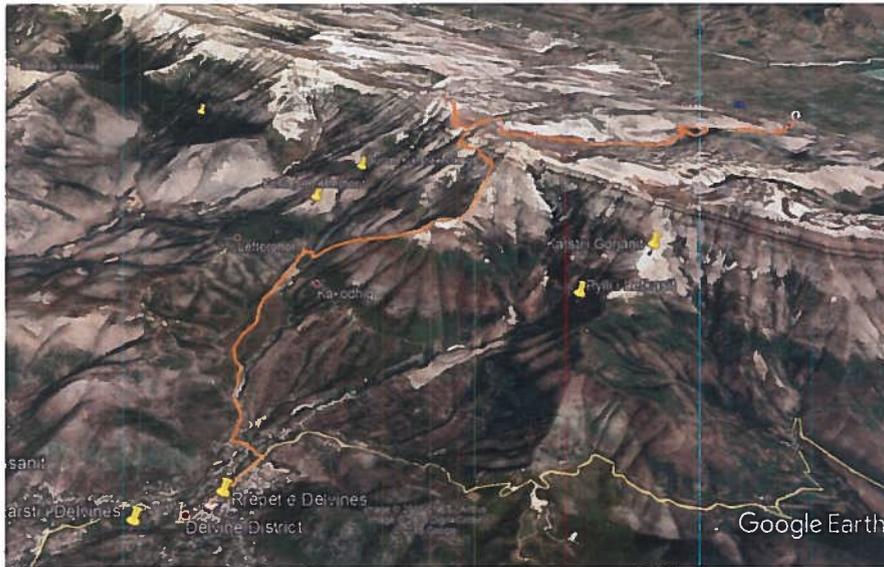

Figure 26: Itinerari i shtegut të propozuar (Përpunoi: DEA studio)

Titulli Nr. 11	Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, këmbësor Goranxi – Mali i Gjerë - Delvinë
Objektivi Strategjik	Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit
Program	Hartëzimi i itinerareve dhe pajisja e tyre me infrastruktura si sinjalistikë
Vendndodhja	Goranxi – Mali i Gjerë - Delvinë
Tipologjia	Infrastrukturë rrugore në shërbim të turizmit
Qëllimi	Promovimi i turizmit natyror dhe vlerave piktoreske të zonës
Përshkrimi i projektit	Shtegu i propozuar është për ecje këmbësore malore prej 22 km. itinerari nis pranë fshatit Goranxi në Gjirokastrë, kalon përmes Malit të Gjerë dhe përfundon në qendër të Delvinës. Itinerari ka karakter natyror – peizazhistik që i ofron Mali i Gjerë dhe gjithashtu të krijojë lidhje turistike rajonale me bashkinë e Gjirokastrës duke tërhequr në bashkinë Delvinë, turistët të cilët janë në Gjirokastrë. Shtegu duhet të pajiset me infrastrukturën dhe sinjalistikën e duhur.
Burimet e financimit	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj
Kosto	.70.000.000 lekë
Implementimi	Bashkia Delvine
Konvertim Sistemi	N/A
Kohëzgjatja	1 vit
Prioriteti	Afatshkurtër (1vit)

7.4. Konvertimet e sistemeve territoriale të nevojshme për zbatimin e Vizionit Strategjik

Zbatimi i Strategjisë Territoriale të propozuar, nëpërmjet objektivave dhe projekteve që synojnë zhvillimin e qëndrueshëm të Bashkisë, kanë ndikim të drejtpërdrejtë në sistemet e territorit, duke sjellë në disa raste edhe nevojën për konvertimin e tyre (kombinimin midis tyre të sistemeve bujqësore, natyrore, urbane, infrastrukturore dhe ujore). Ndryshimet e shprehura në këtë fazë janë orientuese dhe subjekt ndryshimi, ekziton mundësia që të mos ndodhin dhe gjithashtu mund të ndryshojë edhe lloji i konvertimit, vendndodhja apo sipërfaqja e tyre. Konvertimet e mundshme do të rishikohen në mënyrë më specifike dhe me detaje në fazën e tretë të hartimit të PPV-së, Planit të Zhvillimit, gjatë ndarjes së territorit në njësi stukturore me përdorime toke specifike.

Konvertimi i sistemeve territoriale shpeshherë sjell përfitime për bashkinë dhe e orienton atë drejt një zhvillimi të qëndrueshëm, duke:

- Siguruar infrastrukturën e nevojshme (rrugore, ujësjellës-kanalizime, energjitike, telekomunikacioni etj) për të marrë shërbimet bazë dhe për të rritur nivelin e jetesës;
- Mbrojtur dhe rehabilituar zonat vurneralëb dhe që paraqesin rrezikshmëri për territorin dhe banorët;
- Mbrojtur dhe zhvilluar në mënyrë të qëndrueshme tokat bujqësore dhe natyrore;
- Forcimin dhe pasurimin e aktiviteteve ekonomike.

Subjekt tjetër që mund të sjellë konvertime sistemesh, por që janë të pamundura për t'u parashikuar dhe lokalizuar që në këtë fazë janë edhe projektet e propozuara në këtë dokument të cilat janë në nivele strategjie apo që mund të kërkojnë një studim më të thelluar për zbatimin e tyre. Vetëm pas kryerjes së këtyre studimeve teknike mund të përcaktohet në mënyrë të saktë pozicionimi dhe sipërfaqja e tyre.

Në tabelën e mëposhtme janë treguar sesi ndryshojnë sistemet territoriale të bashkisë, cilat janë llojet e konvertimeve të propozuara.

Table 7: Ndryshimi i sistemeve territoriale (Burimi: Dea Studio)

Sistemi Territorial	Sipërfaqja eksistuese (ha)	Sipërfaqja pas aplikimit të vizionit (ha)	Ndryshimi në sipërfaqe	Ndryshimi në %
Sistemi Urban	576.4	576.4	N/A	N/A
Sistemi infrastrukturor	200.4	201.4	1	0.5%
Sistemi Bujqësor	4233.5	4232.5	-1	0%
Sistemi Natyror	17036.8	17036.8	N/A	N/A
Sistemi Ujor	176.4	176.4	N/A	N/A

Përsa i përket konvertimeve në tablën e mësipërmë, ato ndodhin për arsye të aplikimit të projekteve të propozuara.

Ndërtimi I impiantit të trajtimit të ujërave të zeza në qytetin e Delvinës ndikon në konvertimin e sistemit bujqësor në sistem infrastrukturor. Për arsye se ky funksion kërkon të jetë 1 km larg qendrave të banuara, është e nevojshëm pozicionimi I tij në këtë sistem edhe për të qenë afër rrjetit të infrastrukturave të nevojshme për funksionimin e tij. Rëndësia e aplikimit të këtij projekti është shumë e lartë për bashkinë dhe për mirëqënien e banorëve të saj, pasi aktualisht ujërat derdhen të patrajtuara.

Në tabelën e mëposhtme tregohen llojet e konvertimeve me sipërfaqet hipotetike përkatëse.

Table 8: Konvertimet e sipërfaqeve sipas sistemeve (Burimi: Dea Studio)

Konvertimet sipas cdo sistemi		
Konvertohet nga	Konvertohet në	Siperfaqe total (ha)
Bujqësor	Infrastrukturor	1
	Totali	1

7.5. Plani i Veprimeve

Kodi COFOG	Emri i projektit	Vendndodhja	Kosto (lekë)	Burimet e financimit	Pergjegjes për zbatimin	Faza e zbatimit (vite)				Kohez gjatja (Vite)	Treguesi i monitorit mit	Ndryshime institucion ale dhe ligjore	Qellimi
						1	3	4	10				
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Bashki e aksesueshme me rrjet infrastrukturor dhe shërbime publike cilësore													
OS1.Program_1: Përmirësimi i infrastrukturës së transportit													
045	Rikonstruksion i rrugës hyrëse në qytetin e Delvinës nga Saranda	Delvinë	65800000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	1				1	Rikonstruksion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
045	Rikonstruksion i rrugës "Selfo Abedini", Delvinë	Delvinë	12000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë		x			3	Rehabilitim i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Rehabilitimi i rrugës ndikon në zhvillimin ekonomik të zonës
045	Rikonstruksion i rrugës "Nazif Haderi", Delvinë	Delvinë	10000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë		x			3	Rehabilitim i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Rehabilitimi i rrugës ndikon në zhvillimin ekonomik të zonës
045	Rikonstruksion i rrugës "Rruga e Kishës - Banesa e Thoma Zoto", Delvinë	Delvinë	9000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë		x			3	Rehabilitim i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Rehabilitimi i rrugës ndikon në zhvillimin ekonomik të zonës
045	Rikonstruksion i rrugës "Maliq Metushi", Blloku "Çaro", Delvinë	Delvinë	15000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë			x		2	Rikonstruksion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
062	Rikonstruksion i bllokut Nr. 2, Lagjia "Sinan Ballaci", Delvinë	Delvinë	88000000	Pushteti vendor ose pushteti qendror,	Bashkia Delvinë			x		2	Shtim i rrugëve dhe rikualifikim i fasadave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Restaurimi i fasadave dhe rritja e vlerës së pronave private

047	Sistemimi i shkallareve dhe ikonstrukcion i rrugëve të brendshme të lagjes 9 Tetori dhe Kasapaj në Delvinë	Delvinë	100000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	X	2	Rikualifikim i shkallarave dhe shtrimiti i rrugëve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
045	Zgjerim i rrugës për në Kalanë e Delvinës, kthimi i saj në rrugë me trafik të kufizuar dhe korsit të dedikuar biçikletash	Delvinë	90000000	Bashkia Delvinë ose donatore të huaj	Bashkia Delvinë	X	1	Rikonstrukcion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Promovimi i turizmit dhe transportit me biçikleta
045	Rikonstrukcion i aksit rrugor Delvinë - Kakodhiq - Leftrehor - Sopot	Delvinë - Kakodhiq - Leftrehor - Sopot	310000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	ARRSH	X	2	Rikonstrukcion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
045	Rikonstrukcion i rrugës Fushë Vërrë - Kalasë - Tatzat	Fushë Vërrë - Kalasë - Tatzat	150000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	ARRSH	X	4	Rikonstrukcion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
045	Ndërtimi pjesërisht dhe rikonstrukcion i aksit rrugor Shën Vasil - Vanë - Shijan	Shën Vasil - Vanë - Shijan	280000000	ARRSH, Bashkia Delvinë, Donatorë të huaj	Bashkia Delvinë	X	4	Ndërtimi i aksit, zgjerimit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Shkurtimi i distancës së lidhjes së qytetit të Delvinës me bregdetin
045	Rikonstrukcion i unazës së fshatit Stjar	Stjar	150000000	Bashkia Delvinë, pushteti	Bashkia Delvinë	X	2	Rikonstrukcion i unazës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Rehabilitimi i rrugës ndikon në zhvillimin ekonomik të zonës

045	Rikonstruksion i rrugës së fshatit Kopaçez	Kopaçez	100000000	qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë		2	Rikonstruksion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
045	Rikonstruksion i rrugës së fshatit Sopot	Sopot	200000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë		2	Rikonstruksion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
046	Sistemi i aksit rrugor: Shkolla 9 vjeçare, Stjar - rruga Sarandë-Delvinë	Stjar - Delvinë	150000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	x	2	Rikonstruksion i rrugës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes së rrugës
045	Projektimi i vendqëndrimeve, stacioneve për linjat urbane dhe interurbane	Në të gjithë bashkinë	5000000	Bashkia Delvinë dhe donatorë të huaj	Bashkia Delvinë dhe donatorë të huaj	Bashkia Delvinë	x	3	Përmirësimi i stacioneve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi është përmirësimi i stacioneve të linjave të transportit, për të bërë më të sigurt
045	Krijimi i linjës së transportit publik	Kakodhiq - Lefterhor - Delvinë	5000000	Bashkia Delvinë ose donatore të huaj	Bashkia Delvinë ose donatore të huaj	Bashkia Delvinë	x	2	Funksionimi i linjës së transportit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Permirësimi i transportit publik me qëllim aksesimin e shërbimit arsimor
OS1.Program_2: Përmirësimi i rrjetit të shërbimit të ujësjellësit dhe kanalizimeve											
063	Ndërtimi i ujësjellësit në fshatin Sopot	Sopot	65800000	Pushteti qendror, vendor ose donatorë të huaj	Pushteti qendror, vendor ose donatorë të huaj	UK Delvine sh.a	x	2	Ndërtimi i ujësjellësit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është ofrimi i shërbimit të furnizimit me ujë

063	Ndërtimi i ujësjellësit në fshatin Lefterhor	Lefterhor	65800000	Pushteti qendror ose donatorë të huaj	UK Delvine sh.a	x		2	Ndërtimi i ujësjellësit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është ofrimi i shërbimit të furnizimit me ujë
063	Ndërtimi i rrjetit të furnizimit nga lumi i Kalasë, në fshatin Tatzat	Tatzat	70000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror	UK Delvine sh.a	x		5	Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Ky projekt ka për qëllim të përmirësoje furnizimin me ujë të pijshëm për banorët e këtyre zonave.
052	Ndërtimi i impiantit të trajtimit të ujrave të zeza në qytetin e Delvinës	Delvinë	46000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror	UK Delvine sh.a	x		2	Ndërtimi i impiantit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Projekti synon të krijojë një sistem për përpunimin e ujrave të zeza, që do të kontribuojë në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe higjienës.
052	Ndërtimi i tubacioneve, rrjetit të kanalizimeve të ujrave të zeza që siguron lidhjen e qytetit me impiantin e trajtimit të ujrave.	Në të gjithë bashkinë	200000000	Pushteti qendror ose donatorë të huaj	UK Delvine sh.a	x		5	Ndërtimi i tubacioneve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është mirëfunksionimi i sistemit të kanalizimeve
052	Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve për qendrat e banuara rurale: Rusan, Vllahat, Bajkaj, Stjar, Bamatat, Vane, Vergo, Senicë dhe Fushë Vërri.	Rusan, Vllahat, Bajkaj, Stjar, Bamatat, Vane, Vergo, Senicë dhe	N/A	Pushteti vendor, FSHZH ose donatorë të huaj	UK Delvine sh.a	x		5	Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Ngritja e rrjetit të kanalizimeve dhe mbrojtja e mjedisit

052	Ndërhyrje për përmirësimin e gjendjeve fizike dhe higjienike të gropave septike, për plotësimin e standardit, në fshatrat: Tatzat, Kalasë, Kopacëz, Qafë Dardhë, Sopot, Lefterhor dhe Kakodhiq	Fushë Vërrë.	Tatzat, Kalasë, Kopacëz, Qafë Dardhë, Sopot, Lefterhor dhe Kakodhiq	N/A	Pushteti vendor, FSHZH ose donatorë të huaj	UK Delvine sh.a	x	5	Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve	Ngritja e rrjetit të kanalizimeve dhe mbrojtja e mjedisit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore
OS1.Program_3: Përmirësimi i shërbimit të mbledhjes dhe grumbullimit të mbetjeve urbane											
051	Rehabilitimi i zonave të vendgrumbullimeve të mbetjeve që janë të papërtshatshme pranë fshatrave dhe në afërsi të qytetit të Delvinës	Në gjithë bashkinë	10000000	Bashkia, FSHZH, Donatore të tjere	Bashkia Delvine	x	3	Përfundimi i projektit	Përmirësimi i shërbimeve publike	Nuk ka nevojë për ndryshime	Nuk ka nevojë për ndryshime
051	Promovimi dhe fushata sensibilizuese për ndarjen e mbetjeve në burim dhe kompostim të mbetjeve organike	Në gjithë bashkinë	N/A	Bashkia	Bashkia	x	2	Përfundimi i projektit/Mbledhje e organizuar e mbetjeve	Përmirësimi i shërbimeve publike	Nuk ka nevojë për ndryshime	Nuk ka nevojë për ndryshime
OS1.Program_4: Përmirësimi i rrjetit të energjisë dhe telekomunikacionit											
064	Vendosja e ndriçimit publik në zonat periferike të qytetit të Delvinës	Delvinë	50000000	Bashkia Delvine	Bashkia Delvine	x	1	Ndriçimi i rrugëve	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i ndriçimit dhe rritja e sigurisë	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore

064	Vendosje e ndriçimit publik në rrugët kryesore dhe sheshet e fshatrave	Në të gjithë bashkinë	75000000	Bashkia Delvine	Bashkia Delvine	Bashkia Delvine	x	2	Ndriçimi i rrugëve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i ndriçimit dhe rritja e sigurisë
013	Përmirësimi i rrjetit të telekomunikacionit në qendrat e banuara	Në të gjithë bashkinë	N/A	Bashkia Delvinë, Operatore të Telekomunikacionit, MIE	Operatori e Telekomunikacionit, MIE		x	3	Rrjet telekomunikacioni cilësor	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Rrjeti cilësor i telekomunikacionit sjell një përmirësim në nivelin e jetesës
OS1. Program_5: Përmirësimi i shërbimeve arsimore dhe shëndetësore											
096	Restaurimi i godinave arsimore dhe kthimi i oborrave ekzistuese në sheshet lojtrash për aktivitetet sportive në fshatin Stjar	Stjar	10000000	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë			3	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit
096	Restaurimi i godinave arsimore dhe kthimi i oborrave ekzistuese në sheshet lojtrash për aktivitetet sportive në fshatin Vergo	Vergo	10000000	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë		x	3	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit

096	Restaurimi i godinave arsimore dhe kthimi i oborrve ekzistuese në shesh lojrash për aktivitete sportive në fshatin Kalasë	Kalasë	10000000	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë		3	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit
096	Restaurimi i godinave arsimore dhe kthimi i oborrve ekzistuese në shesh lojrash për aktivitete sportive në fshatin Kopacez	Kopacez	10000000	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë	x	3	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit
096	Restaurimi i godinave arsimore dhe kthimi i oborrve ekzistuese në shesh lojrash për aktivitete sportive në fshatin Bajkaj	Bajkaj	10000000	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë	x	3	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit
092	Restaurimi i godinës së arsimit të mesëm në Delvinë	Delvinë	70000000	Pushteti vendor, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ose Donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë	x	3	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të arsimit të mesëm

072	Restaurimi i godinave shëndetësore ekzistuese	Në të gjithë bashkinë	8000000	Pushteti vendor, Ministria e Shëndetsisë ose Donatorë të tjerë	Ministria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	x	4	Restaurimi i godinave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinave të kujdesit shëndetësor	
072	Ndërtimi i qendrave shëndetësore në fshatin Tatzat	Tatzat	25000000	Pushteti vendor, Ministria e Shëndetësisë, USAID, GIZ ose donatorë të tjerë të huaj	Ministria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	x	3	Ndërtimi i qendrës shëndetësore	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është shtimi i ofrimit të shërbimit shëndetësor	
072	Ndërtimi i qendrave shëndetësore në fshatin Sopot	Sopot	25000000	Pushteti vendor, Ministria e Shëndetësisë, USAID, GIZ ose donatorë të tjerë të huaj	Ministria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	x	3	Ndërtimi i qendrës shëndetësore	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është shtimi i ofrimit të shërbimit shëndetësor	
OBJEKTIVI STRATEGJIK 2: Zhvillimi i komuniteteve të qëndrueshme nëpërmjet ndërhyrjeve në hapësira publike											
OS2.Program_1: Krijimi dhe përmirësimi i hapësirave publike në qytetin e Delvinës											
081	Rivitalizimi i zonës së ish-Divizionit në Delvinë – kthim në park dhe rekreacion	Delvinë	50000000	Bashkia Delvinë, FSHZH dhe donatorë të tjerë	Bashkia Delvinë	x	1	Mbjellja e pemëve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Krijimi i parkut kryesor të qytetit, mbjellje pemësh, argëtim dhe rekreacion	
047	Rikualifikimi i ish-zonës ekonomike dhe industriale në hyrje të qytetit	Delvinë	10000000	Bashkia Delvinë dhe	Bashkia Delvinë	x	2	Rregullim i infrastrukturës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Zhvillimi ekonomik i qytetit, nxitja e sektorit të	

041	Ngritja e tregut të suvenirave dhe artizanatit në qytetin e Delvinës	Delvinë	10000000	Bashkia Delvinë ose donatore të huaj	Bashkia Delvinë			2	Ngritja e tregut	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Promovimi i punedores dhe artizanatit	shërbimeve dhe tregëtisë
061	Krijimi i fondit për restaurimin e fasadave dhe përmirësimin e efijencës energjitive për blloqet e banimit të ndërtuara para viteve 2000. Si fillim përparësi do të kenë blloqet e banimit përgjatë rrugëve kryesore	Në të gjithë bashkinë	30000000	Bashkia Delvinë	Bashkia Delvinë	x		3	Restaurim i fasadave	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Përmirësimi i kushteve të banesave kolektive, krijimi i një imazhi të kuar estetikisht për lagjet.	
OS2.Program_2: Krijimi dhe përmirësimi i hapësirave publike në zonat rurale												
062	Rimëkembja e godinës së ish-Brigadës së Tankeve dhe kthimi i saj në qendër multifunksionale kulturore dhe rekreative, në Bajkaj	Bajkaj	20000000	Pushteti Vendor ose donatore të huaj	Bashkia Delvinë	x		5	Restaurimi i godinës	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinës	Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i gjëndjes fizike të godinës
081	Rikualifikimi i qendrës së fshatit Vergo duke krijuar hapësira publike cilësore	Vergo	50000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	x		2	Hapësirë publike	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është rigjallërimi i fshatit duke përmirësuar	Qëllimi i këtij projekti është rigjallërimi i fshatit duke përmirësuar

081	Rikualifikimi i qendrës së fshatit Tatzat, duke krijuar hapësira publike cilësore	Tatzat	50000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	x			2	Hapësirë publike	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është rigjallërimi i fshatit duke përmirësuar cilësinë e hapësirave publike.
081	Rikualifikimi i qendrës së fshatit Bamatat duke krijuar hapësira publike cilësore	Bamatat	50000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	x			2	Hapësirë publike	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është rigjallërimi i fshatit duke përmirësuar cilësinë e hapësirave publike.
081	Rikualifikimi i qendrës së fshatit Stjar duke krijuar hapësira publike cilësore	Stjar	50000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror, FSHZH	Bashkia Delvinë	x			2	Hapësirë publike	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është rigjallërimi i fshatit duke përmirësuar cilësinë e hapësirave publike.
062	Sistemimi i një sheshi rekreativ përballë shkollës "Nimet Rushiti", në fshatin Rusan, projekt nga A100+F	Rusan	50000000	Pushteti vendor ose pushteti qendror, dhe donatorë të huaj	Bashkia Delvinë	x			3	Ndërtimi i sheshit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është rigjallërimi i fshatit Rusan
OBJEKTIVI STRATEGJIK 3: Zhvillimi i ekonomisë bujqësore, blegorale, turizmit dhe agroturizmit												
OS3.Program_1: Përmirësimi i infrastrukturave bujqësore												

041	Krijimi i një tregu rajonal bujqësor në zonë, që do të plotësojë zinxhirin ekonomik bujqësor në agropëpunimin e produkteve bujqësore, në Stjar	Stjar	5500000	Bashkia Delvine, pushteti qendror, AZHBR	Bashkia Delvine	x	1	Ngritja e tregut	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është mbështetja e fermerëve dhe prodhimeve vendase, duke krijuar një rrjet lidhjeje midis prodhuesve dhe konsumatorëve, duke rritur sigurinë ushqimore.
042	Ngritja e një qendre grumbullimi të produkteve bujqësore pranë rrugës kryesore në Bajkaj	Bajkaj	35000000	Pushteti vendor, FZHR, PPP ose donatorë të huaj	Bashkia Delvine	x	1	Ndërtimi i qendrës së grumbullimit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i projektit është mbështetja e prodhimeve vendase.
042	Rehabilitimi i sistemit ujëtës në zonën Vurg-Delvine, kanali ujëtës K-K-5, Bajkaj	Bajkaj	23000000	Pushteti vendor, FSHZH ose donatorë të huaj	Bashkia Delvine	x	1	Rikonstruksi i kanalit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është ofrimi i shërbimit të ujitjes fermerëve të zonës
Os3.Program_2: Mbështetje për fermerët vendas dhe zhvillimin e agroturizmit										
042	Krijimi i një zyre informacioni për fermerët në mbështetje të zinxhirit prodhues dhe zhvillimin e kooperativave	Në gjithë bashkinë	10.000.000	Bashkia, MBZHR, AZHBR	Bashkia Delvine	x	15	Rritje e numrit të fermave	Nuk ka nevojë për ndryshime, por subjektet kanë nevojë për licënsim	Zhvillimi i ekonomise l orientuar drejt blegtorisë
042	Përgatitja e paketës së trajtimeve për fermerët e rinj, për ngritjen e fermave	Në gjithë bashkinë	2.000.000	Bashkia, MBZHR, AZHBR	Bashkia Delvine	x	15	Krijimi i grupeve të prodhuesve vendas	Nuk ka nevojë për ndryshime	Zhvillimi i ekonomise l orientuar drejt bujqësisë

OS3.Program_3: Zhvillimi i turizmit kulturor dhe natyror

082	Rijetëzimi i rrënojave të fshatit Kamenicë, kthimi në destinacion për zhvillim të aktiviteve kulturore	Rrënojat e fshatit Kamenicë	380000000	IMK, Bashkia Delvinë, FSHZH	IMK	x		5	Përmirësimi i gjendjes së objekteve	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Me qëllim incaktivimin dhe nxitjen e ekonomisë lokale, propozohet që disa prej objekteve të restauruara të ofrojnë shërbime të ndryshme si bare, kafene, restorant, dyqan suveniresh, dyqan artizanati, etj.
013	Krijimi i aksesit këmbësor nga aksi rrugor Palavli – Kopacez, në kodrën e rrënojave të fshatit Kamenicë	Palavli - Kopacez	7000000	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj	Bashkia Delvinë	x		1	Perfundimi i projektit, pasurimi me materiale promovues e te zones	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Krijimi i aksesit për vizitimin e rrënojave të fshatit Kamenicë
082	Krijimi i një zyre informimi turistik në Delvinë	Delvinë	1500000	Bashkia, MTM, DRTK, Donatorë të tjerë	Bashkia Delvine	x		1	Rritja e numrit të vizitorëve	Nuk ka nevojë për ndryshime	Zhvillimi i turizmit kulturor dhe natyror
082	Rritja e bashkëpunimit me bashkinë e Gjirokastrës dhe Sarandës në fushën e zhvillimit të turizmit, përfshirja në pikat e informimit të	Në gjithë bashkinë	N/A	Bashkia, MTM, DRTK, Donatorë të tjerë, IPA CBC	Bashkia Delvine	x		15		Nuk ka nevojë për ndryshime	Itinerare turistike ne funksion te turizmit

057	Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, këmbësor Kardhikaq – Delvinë	Kardhika q – Delvinë	70000000	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj	Bashkia Delvine	x		1	Markimi i itinerarit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është krijimi i lidhjeve turistike rajonale
056	Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, këmbësor Goranxi – Mali i Gjerë - Delvinë	Goranxi – Mali i Gjerë - Delvinë	70000000	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj	Bashkia Delvine	x		1	Markimi i itinerarit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është krijimi i lidhjeve turistike rajonale
081	Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – peizazhistik, offroad Delvinë - Sopot	Delvinë - Sopot	70000000	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj	Bashkia Delvine	x		1	Markimi i itinerarit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është krijimi i lidhjeve turistike rajonale
081	Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror – offroad (ose me kafshë) Tatzat – Piqeras - Bunec, dalje direkt në det	Tatzat	60000000	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj	Bashkia Delvine	x		2	Markimi i itinerarit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është krijimi i lidhjeve turistike rajonale

056	Hartëzimi dhe pajisja me sinjalistikë dhe infrastrukturë të itinerarit natyror i dy pasurive kombëtare, Rezervati Natyror Rrezoma – Syri i Kaltër	Në të gjithë bashkinë	80000000	Bashkia Delvinë, FSHZH, donatore të huaj	Bashkia Delvine	x		Markimi i itinerarit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti është krijimi i lidhjeve turistike rajonale
OBJEKTIVI STRATEGJIK 4: Mbrojtja e mjedisit										
OS4.Program_1: Mbrojtja e mjedisit dhe ndërhyrjet rigjeneruese mjedisore										
057	Rehabilitimi i lumit të Kalasë dhe parandalimi i erozionit, duke pastruar periodikisht shtratin e lumit dhe duke mbjellë pemë në brigjet e tij	Në të gjithë bashkinë	100000000	Bashkia Delvinë, pushteti qendror	Bashkia Delvine	x		Rehabilitim i Lumit	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore	Qëllimi i këtij projekti mbrojtja mjedisore e lumit të Kalasë nga erozioni
081	Ngritja e sistemit të monitorimit duke rritur kontrollet dhe masat ndëshkuese për prerjen e pemëve dhe gjuetinë e paligjshme në Rezervatin Natyror të Rrezomës	Në të gjithë bashkinë	85000000	Pushteti vendor në bashkëpunim me AKZM dhe AdZM Vlore	AKZM	x		Përcaktimi i shtigjeve, vendpushi meve, zonat për kamping	Nuk ka nevojë për ndryshime ligjore, por për një studim të thelluar	Kryerja e një studimi të hollësishëm për nxjerrjen në pah të vlerave të parkut dhe ruajtjen e tyre, duke e bërë parkun të vizitueshëm.
036	Ngritja e kapaciteteve dhe strukturave për mbrojtjen nga zjarri dhe shpyllëzimin	Në gjithë bashkinë	N/A	Bashkia, Ministri të përfshira	Bashkia Delvine	x		Përfundimi i planit	Nuk ka nevojë për ndryshime	Përmirësimi i shërbimeve publike

8. Këshillimi me publikun

8.1. Forumi për Bashkërendimin e Planifikimit në nivel Vendor

Bashkia Delvinë së bashku me studion konsulente më datë 29.01.2019 në orën 13:30, realizoi takimin e parë me institucionet publike, Forumin për Bashkëpunimin e Planifikimit në Nivel Vendor, të organizuar nga Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit, ku u prezantuan dokumentet e Fazës 2 "Strategjia Territoriale", për të cilin ju informojmë si më poshtë vijon:

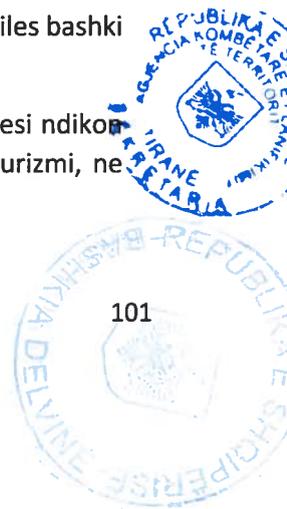
U krye prezantimi i Strategjisë Territoriale të bashkisë, nga Z. Taçi duke u përqëndruar në këto pika:

- Direktivat e huazuara nga Planet e mëparshme të hartuara për këtë Bashki
- Identifikimi i Potencialeve dhe Problematikave
- Strategjia Territoriale
- Objektivat strategjik
- Programet

Në vijim të prezantimit u hap diskutimi me institucionet pjesëmarrëse, ku u shprehën mendime, sugjerime dhe komente në lidhje me prezantimin e Strategjisë Territoriale për Planin e Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Delvinë. Sugjerimet konsistonin në pikat si më poshtë:

1. Te rishikohen drejtimet e zhvillimit të propozuara të cilat duhet të jenë konkrete dhe specifike për secilin bashki.
2. Objektivat e propozuar të jenë me të organizuar, duke marrë parasysh edhe komentet e perfaqësueses së MBZHR, ku sugjeroi që meqenese lidhen të dyja me bujqesine, objektivi 3 dhe 5, mund të bashkohen në një.
3. Në terminologjinë e përdorur të dallohen qartë se kush është objektivi, programi dhe projekti i propozuar. Projekti i propozuar duhet të jetë specifik dhe të mos lere vend për interpretime.
4. Duhet të kryhet një rindarje e projekteve të propozuar duke vendosur në dokumentin e Strategjisë, vetëm ato projekte të cilat janë publike dhe kompetence të bashkisë. Projektet të cilat mund të jenë kompetence të Ministrisë së Infrastruktura dhe Energjisë, Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural apo Institutit Kombëtar të Trashëgimisë Kulturore, mund të përmenden si potenciale apo problematika të hasura nga Analiza, në dokumentin e Strategjisë, por të mos përfshihen në listën e projekteve.
5. Të shikohet me kujdes terminologjia e përdorur në projekte (psh projekti për "Rehabilitimin e landfilleve ilegale", nëse është vendgrumbullim mbetjesh të përdoret termi i duhur)
6. Të rishikohen projektet e propozuara në fushën e energjitikës, duke parë potencialet e secilës bashki bazuar edhe në dokumentin e Planit të Përgjithshëm Kombëtar.
7. Duhet që të tre bashkitë të shikohen edhe në nivel rajonal, duke marrë në konsideratë sesi ndikon prania e bashkive kufitare si Saranda apo Gjirokastra, të cilat janë pole të rëndësishme turizmi, në zhvillimin e bashkive Libohovë, Delvine dhe Finiq.

8.2. Dëgjesa Publike

Bashkia Delvinë më datë 31.01.2019 në orën 10:30, në ambiente të Bashkisë së qytetit realizoi dëgjesën e dytë publike, ku u prezantuan dokumentet e Fazës 2 "Strategjia Territoriale", për të cilin ju informojmë si më poshtë vijon:

Takimi u hap nga z. Ilir Mehmeti, i cili bëri një përshkrim të panoramës së përgjithshme të bashkisë Delvinë dhe nevojës emergjente që ka kjo bashki për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor.

Në vijim, znj. Suzana Gjokutaj prezantoi materialin e prodhuar nga konsulenti në lidhje me Strategjinë Territoriale të bashkisë Delvinë.

1. Direktivat e huazuara nga Planet e mëparshme të hartuara për këtë Bashki;

- Plani i Përgjithshëm Kombëtar i territorit
- Plani Strategjik për Qarkun e Vlorës
- Plani Operacional i zhvillimit Vendor i Bashkisë Delvinë
- Përfundime të analizës së Metabolizmit
- Sistemet territoriale

2. Identifikimi i Potencialeve dhe Problematikave

- **Potenciale për zhvillim:**
- Pasuritë kulturore dhe monumentet natyrore
- Bujqësia dhe blegtoaria
- Burimet ujore
- Burimet energjitike
- **Problematikat e territorit të Bashkisë Delvinë:**
- Infrastruktura rrugore
- Infrastruktura energjitike
- Ujësjellës -kanalizime
- Menaxhimi i mbetjeve urbane
- Shërbimet sociale

3. Strategjia Territoriale

- Vizioni
- **Drejtimit kryesorë ku mbështetet strategjia territoriale:**
- Ruajtja e tokës bujqësore dhe pasurive natyrore
- Konsolidimi i rrjetit urban duke shmangur përhapjen në territor
- Menaxhimi i flukseve metabolike në mënyrë të qëndrueshme
- Përmirësimi i rrjeteve infrastrukturore në territor
- Profilizimi i zhvillimit ekonomik dhe rritja e mirëqënies sociale
- Zhvillimi i turizmit rural dhe agrobiznesit
- Perforcimi i bashkëpunimeve rajonale

4. Objektivat strategjik

- Përmirësimi i infrastrukturës së transportit, shtimin e burimeve për prodhimin e energjisë dhe investimet në rrjetin e ujësjellës -kanalizimit
- Përmirësimi i kushteve të jetesës nëpërmjet ofrimit të shërbimeve publike
- Zhvillim i sektorit blegtoral e bujqësor duke rritur sektorin tregtar dhe të shërbimeve si dhe shfrytëzimin e potencialit të agroturizmit
- Mbrojtja e potencialit turistik dhe sigurimi i zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit
- Rritja e kapaciteteve lokale

5. Programet

- Përmirësimi i rrjetit të infrastrukturës rrugore, përmirësimi i infrastrukturës së energjisë, përmirësimi i rrjetit të ujësjellës -kanalizimeve, menaxhim i integruar i mbetjeve urbane
- Rikonstruksioni dhe ndërtimi i godinave të cilat ofrojnë shërbime publike
- Zhvillimi i sektorit të bujqësisë dhe blegtorisë si dhe nxitja e agroturizmit
- Zhvillimi i qëndrueshëm i turizmit kulturor, përmirësimi i infrastrukturës turistike, zhvillimi i turizmit natyror si dhe propozime të itinerareve të ndryshme
- Mbështetja e fermerëve me qëllim rritjen e prodhimit të produkteve bujqësore dhe blegtorale

Në vijim të prezantimit u hap diskutimi me publikun, ku u shprehën mendime, sugjerime dhe komente në lidhje me prezantimin e Strategjisë Territoriale për Planin e Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Delvinë.

Në diskutim u ngritën pyetje dhe sugjerime si më poshtë:

- *Çlirim Proda* – Specialist pyjesh/ Përgjegjës i Emergjencave Civile, ngriti shqetësimin në lidhje me pyjet, sesi është menduar zhvillimi i këtij sektori, në vecanti i zonave të mbrojtura ku duhet të evidentohen pasuritë e florës dhe faunës që mbartin këto zona, në vecanti theksi u vu në ruajtjen e pyllit me gështenja duke e parë si një alternativë eficiente për zhvillimin ekonomik të zonës duke parë dhe mënyrën sesi mund të ruahen këto produkte.
Po kaq e rëndësishme për z.Proda është argjinatura e lumit të Kalasës meqë ky lum po rrëmben tokën bujqësore.

Fokus i propozimeve tona duhet të jetë rruga hyrëse nga Saranda dhe jo nga Gjirokastra (sistemim asfaltim si dhe skenografia urbane.

Ervin Taci- vlerësoi shqetësimet dhe sygjerimet e z.Proda duke theksuar se do ti kemi parasysh në propozimet tona.

- *Pellumb Qerimi*- jurist / sqarim për mënyrën sesi do të miratohet dhe do të implementohet Plani i Përgjithshëm Vendor.

Ervin Taci- thekosi dhe njëherë rëndësinë e hartimit të këtij plani si dhe të gjitha etapat që duhet të kalojë ky plan deri në implementim.

- *Alit Caci*- mendon se meqë rruga e Delvinë-Kardhiq është drejt fundit duhet që ky aks të shihet me prioritet për sa i përket parashikimit të ofrimit të shërbimeve të ndryshme.

Alket Meslani- theksoi se duhet parë me kujdes gjurma e rrugës dhe do të shihet nëse mund të propozohen shërbime pergjate aksit të saj.

- o *Roland Xhelili*- punonjës bashkie, kërkoi të informohej me mënyrën sesi janë përzgjedhur projektet e prezantuara.

Suzana Gjokutaj, bëri me dije se janë paraqitur disa projekte nga specialistët e grupit të punës, dhe ndër to janë përzgjedhur projekte që mendohet që kanë mundësi më të lartë implementimi dhe efekt në ekonomi, por kjo nuk do të thotë që qytetarët të mos japin opinionin e tyre dhe kjo listë prioritare të ndryshoj.

- o *Zaim Boboci* – Emergjencat Civile, gjatë diskutimit u vu theksi ne trashgiminë natyrore te zonës dhe mbrojtja e tyre, si dhe marrja në konsideratë e rrugës së Golishitit e cila zë fill në Sarandë- Tatzat-Vlorë- Tepelenë duke ju dhënë këtyre zonave mundësi zhvillimi nëpërmjet turizmit natyror dhe ai i aventurës duke bërë të aksesueshme shume burime natyrore ku mund të theksojmë Kanionet e Nivicës.

- o *Besnik Zera*-Nenpunes Bashkie, z.Zera, kërkoi që Delvina të furnizohet me ujë nga burimi i Tatzatit meqë burimi i Vrizit është i ndotur.

Duhet parë me kujdes propzimet për vendgrumbullimet dhe tregjet e produkteve bujqësore dhe blegtorale si dhe distanca nga landfilli i Bajkaj.

